

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
ਸਿੱਖ ਬੁਲੇਟਿਨ

The Sikh Bulletin

A Voice of Concerned Sikhs World Wide

July 2003

ਸਾਵਣ ਪੜਧ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ

sikhbulletin@surewest.net

Volume 5, Number 7

Published by: Khalsa Tricentennial Foundation of N.A. Inc; Sikh Center Roseville, 201 Berkeley Ave, Roseville, CA 95678. Fax (916) 773-6784
Khalsa Tricentennial Foundation of N.A. Inc. is a religious tax exempt California Corporation.

In This Issue/ਤਤਕਰਾ

Editorial.....	1
Was God Invented or Discovered.....	3
Hukamnama of Akal Takhat Sahib.....	4
Hukamnama or Biparnama.....	5
Who is Tankhaiya?	8
A Day in the Life of Jathedar Joginder Singh Vedanti in USA.....	9
Bharti Mukherjee: A Propagandist.....	10
Sikhs Do Not Spread AIDS.....	12
Sikh Scholars From USA and Canada	13
Bodies oppose Sewa by Women.....	15
Akhand Kirtani Jatha's Stand, Denial of History..	15
Distortion of Sikh History.....	16
Nanakshahi Calendar.....	18
Why the Nanak Shahi Calendar?.....	19
Clergy Exonerates Badal.....	20
ਜਥੇਦਾਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸੁਝਾਵ.....	23
ਪੰਥ ਵਿਰੋਧੀ ਜਥੇਦਾਰ.....	24
ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਤੋਂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਕਿਵੇਂ ਬਣਿਆ.....	25
ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ਬੇਨਤੀ ॥ ਚੌਪਈ ॥.....	27
Letters To The Editor	30
Book Page	32

Editor in Chief

Hardev Singh Shergill

Editorial Board

Avtar Singh Dhama

Gurpal Singh Khaira

Production Associates

Amarjit Singh Padda

Jasnain Singh

The Sikh Bulletin is distributed free around the World. All you have to do is ask. We invite offers of help in distribution in other countries.

Please note our new e-mail address
sikhbulletin@surewest.net

The views expressed by the authors are their own. Please send the feedback and inputs to:
sikhbulletin@surewest.net

Our Website: sikhbulletin.sadapunjab.com

EDITORIAL

SIKH COMMUNITY AND ITS FUTURE

Guru Nanak conveyed the message from waheguru to the world in very simple terms. He said, let your life be one of praise of the Word (Nam), Charity (Dan), Ablution (Ishnan), Service (Sewa), and Prayer (Simran). Whosoever makes this his/her life's mission will be saved. Yet, this simple message, because of self centered thinking and interpretation of Gurbani generated by many schools, sects, and sant/baba deras over the centuries has resulted in a veritable labyrinth of legends, traditions, and complex doctrines. What was meant to be a simple solution to the complicated problems of life has resulted in a religious and philosophical system that is beyond the comprehension of most people. **The average follower of Sikhism has become preoccupied with relics and rituals.** Such practices and rituals connected with them have become too deep rooted in the Sikh way of thinking that they are accepted as unspoken truth. Often it is very difficult to talk to a Sikh about the simple truth that Guru Nanak taught, because the concept has become so foreign to him.

Unlike Hinduism, Sikhism is rooted in history and not mythology. Yet history is not immune to distortions and revisions. We have been witnessing revision of Sikh history and misinterpretation of Sikh philosophy as a matter of official policy of the Government of India. Distortions and misinterpretation of Gurubani have been made easier by the enthusiastic and willing cooperation of Sant/Babas, various Sects emphasizing symbols to define Sikhi, post 1984 Dam Dami Taksal, and many well meaning but misguided idealists. Regardless of differences within the Sikh community, **we all agreed that Shri Guru Granth Sahib was the only eternal Guru of the Sikhs.** Now with the promotion of the so called **Dasam Granth to the level of Guru** and doing *parkash* alongside Shri Guru Granth Sahib **at two of the five revered Sikh Takhats**, there appears to be no common feature of Sikh Dharma.

Like Hinduism, Sikhism today has become such a fluid religious ideas, beliefs, cults etc. that it is next to impossible to say what Sikhi is, where it begins and where it ends. Conformity to the dictates of the Sant/Babas or founders of sects rather than the ideology enshrined in the Shri Guru Granth Sahib has become the criterion for defining the true Sikh. The intellectuals within the community have presented the biggest disappointment in the recent past. Some of them have their own agendas to promote and glorify concepts such as sehajdhari or some other type of Sikhs. Those who retired from scientific fields are fond of calling

themselves Sikh Scholars. They pride in coining new words and phrases to interpret Gurbani. They engage in intellectual gymnastic in the name of research and Sikh studies.

N. G. Barrier reviewed the literature from the Singh Sabha movement period and summarized the objectives of the reformers. These were a) Elimination of non Sikh elements from the Sikh customs, b) Defining and maintaining Sikh religious boundaries, c) Sikh identity, d) Cultivating sense of Sikh community and strengthening it against internal and external threats, e) Service for the panth. They were the brave individuals who stood up and rose to the challenge of successfully defending Sikh way of life against the onslaught of Christian missionaries and Hindu revivalist movement 'Arya Samaj'. However, like all Sikh movements through out the history organized effort disintegrates in disunity before the victory is completely sealed. It is important to know what is the other people's assessment of the Sikh community. A Sikh reacts to actual or perceived external threat and wants to tackle the problem single handedly without regard to the effects of his actions on the community. Sardar Kapur Singh ICS records on page 19 of his famous book Sachi Sakhi what Sir Fazal Hussain wrote in 1925 for private circulation of Muslim political intellectuals.

"Hindu considers political matters and their implications years ahead. Musalman tries to tackle them just in time. But Sikh never think of them unless the time is actually past and the matter is well settled. The Sikh brain is intoxicated and obscured with the memory that once they ruled over Punjab, and they quite forget that the tail of the Sikh lion has been twisted by the British."

It would appear that the tail of the Sikh lion is now being twisted by the majority community in India as it has never been twisted before.

While the Singh Sabha disintegrated, Arya Samaj went on to develop and strengthen at the grass root level by opening finest schools, colleges and hospitals. **Sikhs sing the glory of the past, disregard the realities of present and ignore the future.** This lack of foresight element of the Sikh character was greatly expounded by A. E. Barstow in his 1928 book, 'The Sikhs, An Ethnology':

"...Always asserts personal freedom as against communal or tribal control, more strongly than any other class. He has neither prudence nor is he gifted with foresight, rarely can he foresee, nor does he care about effects of his actions..."

If the Sikh community is to survive in the modern world it will have to foresee that without developing ways and means to impart Sikh values at the grass root level, it will cease to exist. Elimination of Sant/Baba deras, the Taksals, and sects from within the community will not save the community.

While I recommend to continue to aggressively expose anti Sikh practices, deliberate distortion of Sikh history, and misinterpretation of Gurbani, Sikhs need to focus bulk of their energies and resources to actively educate Sikh public about Sikh ideals and Sikh way of life as enshrined in Shri Guru Granth sahib. The primary source of Sikh ideology is Shri Guru Granth Sahib and all else is secondary support material. Sikhs must learn not to make petty issues as prestige or honor/dishonor affairs for the whole community.

The Lofty goals of the Singh Sabha International can be the blue print the Sikh community can use to prepare the agenda for community development programs. I propose the following for serious consideration:

1. Set up a **Sikh Health Care Foundation** in North America to build and run hospitals in rural Punjab.
2. Set up a **Sikh Educational Foundation** in North America to recruit Khalsa Schools and Colleges in Punjab. Those willing to adopt standards of the foundation will be provided generous financial support.
3. Create a **Sikh Economic Development Foundation** in North America to help needy Sikh communities in their economic advancement. A case in point the Sikligar and Banjara communities. (See SB April 2003).
4. Establish **Sikh missionary college** in North America to train English-speaking Granthis who are truly indoctrinated in Sikh fundamentals.
5. Promote **Sikh Sewa Dal** to teach young Sikhs the Sikhi ideal of service to humanity by developing projects in rural Punjab.
6. Create **Sikh Think Tank** to purge all Sikh historical literature of all sakhis and stories, which are contradictory to the Sikh fundamental principles.

Doing nothing will be the death sentence for the Sikh community. In closing, I am reminded of the 1998 Visakhi celebration at Alhambra Gurudwara. A sincerely dedicated clean-shaven young Sikh recited a poem. He detailed the community's failures and lack of foresight. He started and finished his poem with the following verse:

*"Lakh Lahnat hai sardaran nu"
(Hundred thousand shames to Sikhs)*

This verse will truly express every body's sentiments if the Sikhs failed to take action to strengthen the community's future.

Gurpal Singh Khaira, USA

*****

ANNUAL CONFERENCE OF SSI

Annual Conference of Singh Sabha International will be held on August 1st and 2nd, 2003 at Sikh Centre Roseville, California. Registration will begin at 09:00 AM and proceedings at 10:00 AM. Those who subscribe to the SSI agenda above and objectives published in the April 2003 issue of SB are invited to participate.

Hardev Singh Shergill, Secretary General

*****

WAS GOD INVENTED OR DISCOVERED?

Dr Gurbakhsh Singh, USA

The two institutions of science and religion have played a major role in directing the life of human beings. As the two have different approaches to the human knowledge, they often clash with each other. To begin with, religion ruled the thought of man. As science advanced, its achievements, particularly in the field of creation and cosmology, shook the very roots of many religious beliefs. Even the faith in God was challenged. Most religions hold that God has no beginning; He is the ever-existing Lord. He made all the creation we know, and the one we may know in future. Some people, on the other hand, argue that God does not really exist, and has only been invented by shrewd persons to serve their selfish interests. There is a third view as well; it suggests that the institution of God is essential and that if He is not there, it is necessary to invent (assume, create) one. Otherwise, our social structure will crumble and animal culture will prevail. For, only belief in God as Father of the entire humanity can provide the basis for true morality and ethics. Modern youth exposed to science nurture doubt regarding the existence of God, and question the religious practices of their faith. I wish to share one such experience with the readers. In a Sikh youth camp held in Vancouver, BC, Canada, for teaching principles of the Sikh faith, a student asked me, "Why have we to believe in God and why are we required to follow rituals of the faith? One should be free to do what one likes or what makes one happy." I was caught unaware. I did not expect such a question from a teenage son of the parents very much committed to the Sikh faith. After some thought, a simple practical method to answer the question occurred to me. There were two burly students also attending the camp. I asked them, "Would you like to have his (the boy's) pants?" Quick came the reply, "Yes, certainly." I continued, "O.K. Then go ahead, and help yourself." This startled the boy, and he exclaimed, "No! No! These are my pants." I repeated my suggestion to the students, "Do not listen to him. You like his pants, you should take them." The boy objected even more vehemently, "This is unfair, wrong. Why should they take my pants?" It was time for me to remind him of his statement, "Did you not say that one should do what one likes? They like to have your pants." Our debate led us to the conclusion, "One should not take what belongs to others." I asked the boy to write it on the board. That day we swapped our roles. I acted as a learner and started asking questions, while the trainees responded. We ended up writing many more sentences on the board. For example: 'Do not tell lies to fool others, do not bully or torture the weak and helpless, help the needy, speak truth, etc. As a teacher of the group, I concluded, "Well friends! What you decided means that we should be good to each other and behave as members of one big family. In other words, you agree that to create a peaceful and happy society we should behave as if all humans are children of the same father. Wise men have named Him God. Let me assure you

God has not been assumed. He is there and there is a scientific proof of that." The boys immediately questioned, "How can you give a scientific proof when everyone says that God is beyond the field of science?" I answered: "As students of science, you accept that new findings become a fact if more than three or four scientists independently obtain the same results. More than half a dozen spiritual scientists (prophets), independently of one another and living in different parts of the world in very different cultures, have reported that there is One Almighty Lord who created the world. Why not accept their independent findings, their intuitive experiences, as a scientific fact? "According to your arguments, because we cannot observe Him and cannot react with Him, there is no God. Dear youth! There are, however, many other facts, which we accepted without being able to verify them by our own physical senses. We have to believe our scientists and geographers. "Newton observed that there is a force in our dead earth, which attracts everything towards itself. We call it gravity and you all know about it. We cannot verify it by our physical senses (eye, ear, touch etc.). I tried to explain gravity to an illiterate 70-year-old man in 1940. He found it difficult to believe that gravity (force) exists but it was not put into the earth by anyone, that it does not grow old or get sick, that it will never die and that it has no shape, form or colour. The old man could not imagine the existence of such a thing. However, you all know it and understand it. All these characteristics belong to God as well and you also find it impossible to believe in Him." Let us accept the word of the spiritual scientists that there is a spiritual Force which Generates, Operates and Destroys (in short, GOD) the creation. Believing in Him is essential to maintain social, moral and ethical discipline of our society. We should accept Him even if we cannot observe Him or describe Him to a layperson in words as in the case of gravity. "Another such concept, which you cannot explain to a layman, is already being used by you in your mathematics class. We name this number 'infinity'. We have a symbol for it because we cannot write it in the digit form. This number is bigger than the biggest number we can imagine. Without this number we cannot work out many mathematical equations. For example, 'one' or any other positive real number divided by zero is equal to infinity. There are some other facts of science also which we cannot perceive through physical senses. Have any of you seen a gene or an electron? How can you explain to a layman that all the food, grains, fruits, vegetables, trees, and all vegetation are produced by soil, water, air and sun? You know that the energy of the sun helps water and carbon dioxide to chemically react, synthesizing simple carbohydrates (sugars). From sugar, other more complex organic compounds are built. "Please believe me, we are lay men in the spiritual field. We should therefore, accept the findings of the spiritual scientists. There have been many holy people who experienced mystic communication with God. About two-dozen of them have

shared their experience with us through their hymns that form a part of Guru Granth Sahib and which we sing in gurdwaras everyday. "About the existence of God, let us agree to assume that He is there. I can assure you that as your experience grows, you will find more and more evidence to confirm this assumption. In the pursuit of science also, we assume a hypothesis to be confirmed with subsequent observations." Perfect calm and seriousness in the class, attentive listening faces and no more questions, assured me that the youth felt convinced. They agreed that even though they cannot verify by themselves the existence of God, it is all right to believe in Him and benefit from the belief of oneness of humanity. It will help people to live in peace and happiness like a vast family of the Almighty Father. Before ending this discussion, the outcome of a second dialogue on God must also be mentioned. In another youth camp, it was observed that religion has split humanity and is often the cause of conflicts and wars all over the world. The discussions in that camp concluded that jealousy and ego of the believers of a faith (the claim that only their faith is true, other faiths are false, that only the Name given by them for God is correct, and that their rituals alone are the path to realize the Truth, etc.) is the actual cause of conflicts and wars. In fact, belief in one common God (Father-Mother of humanity), regardless of name or names assigned to Him, should help us to realise the brotherhood of humanity and this is the only path for the people to live in peace and happiness.

*****

HUKAMNAMA OF AKAL TAKHT SAHIB

(History and Concept)

Dr Harjinder Singh Dilgeer, UK

Hukamnama, literally means "Royal Order." As Akal Takht Sahib is the Throne of the Almighty, the orders issued by Akal Takht Sahib are called *Hukamnamas*. The letters written by the Sikh Gurus too were also called *Hukamnamas*. In the middle ages, the orders from the worldly rulers were also known as *Hukamnama* but the people carried out the orders under compulsion. But, the *Hukamnamas* of the Sikh Gurus was a matter of pride and privilege. Not only the carrying out the Guru's Order but even the *Darshan* (a simple look) at Guru's *Hukamnama* was a matter of pride for a Sikh.

The first *Hukamnama* from Akal Takht Sahib was issued by Guru Hargobind Sahib himself. This *Hukamnama* asked the Sikhs to wear arms for self-defense. Since then several *Hukamnamas* must have been issued. Some *Hukamnamas* issued by Guru Gobind Singh Sahib, his wife, Baba Banda Singh Bahadur, *Sarbat Khalsa*, Akal Takht Sahib etc. are still available in the original. (Two collections of *Hukamnamas* are available in print form, one edited by Dr. Ganda Singh and the other one by Bhai Shamsher Singh Ashok, both published in 1968 by Punjabi University and the S.G.P.C. respectively. These volumes have *Hukamnamas* by the

following: 2 by Guru Hargobind Sahib, one by Guru Harkrishan Sahib, 22 by Guru Tegh Bahadur Sahib, 34 by Guru Gobind Singh Sahib, 2 by Banda Singh Bahadur, 2 by Thrones etc.).

During the eighteenth century, the *Sarbat Khalsa* issued *Hukamnama*-s to the Sikhs for manifold purposes. Through one *Hukamnama*, Akal Takht Sahib asked the Sikhs to release the wife of a Brahmin (Hindu of priestly class) whom the Afghan Chief of Kasur had carried away. In 1759, *Sarbat Khalsa* issued a *Hukamnama* to the Sikhs to send funds for the reconstruction of the Sikh shrines.

After the British annexation of the Sikh Homeland, Akal Takht Sahib was misused by the occupying managers. A *Hukamnama* against Professor Gurmukh Singh was issued in 1879. A *Hukamnama*, it has been said, was issued against the *Ghadar* Party workers. There is no direct evidence of the issuance of such a *Hukamnama*. As these two and alike *Hukamnamas* were not in accordance with the Sikh ideology, hence the Sikh nation rejected them.

Hukamnamas excommunicating persons or cults guilty of harming Panth or for acts of blasphemy, too, have been issued from time to time: Gurdial Singh Nabha (1923), Teja Singh Bhasaur and his associates (1928), Nirankari cult (1978) etc. During the period of attempt at the hijacking of Akal Takht Sahib too *Hukamnamas* were issued to excommunicate Zail Singh, Buta Singh, Santa Singh, Rachhpal Singh, Surjit Barnala, Pashaura Singh etc.

Hukamnama of Akal Takht Sahib is different from a verdict given from Akal Takht Sahib in some disputes. Decisions in the cases of the Sikhs who surrender at Akal Takht Sahib for their anti-Sikh activities are not *Hukamnamas*. These decisions had been given in the case of Kartar Singh Bedi (1924), Bhai Narain Singh (1924), Buta Singh M.L.C. (1935), Master Tara Singh, Fateh Singh and eight members of the Executive of Akali Dal (1962), Piar Singh (1993) etc. In some cases partial decisions were taken by the caretakers of Akal Takht Sahib for forgiving or for giving minor punishment due to reasons best known to them. These cases were: Zail Singh, Surjit Barnala, Buta Singh, Amarjit Grewal, Pashaura Singh etc. All these persons were given concessionary treatment. The Sikhs have not accepted these decisions by the respective caretakers of Akal Takht Sahib.

This has happened due to ignorance about the concept of Akal Takht Sahib and its *Hukamnama*. The *Hukamnama* of Akal Takht Sahib is the consensus of *Sarbat Khalsa*. During the eighteenth century, the issues of the Sikhs were decided by way of *Gurmatta*. The leaders of all the groups, Misl, battalions of the Sikhs used to gather at Akal Takht Sahib to finalize a particular issue. The decision was reached by way of consensus in accordance with the Sikh ideology. This was called *Gurmatta* (the counsel of Guru Sahib). This

Gurmatta was issued to the Sikh nation from Akal Takht Sahib as *Hukamnama* of *Sarbat Khalsa* or Akal Takht Sahib. This represented the "will of the Sikh nation." A *Hukamnama* cannot be issued by caretaker of Akal Takht Sahib by way of personal whims. The political monopolization and the adoption of Western political system made the Sikh intelligentsia indifferent to the institution of Akal Takht Sahib and the institution of Akal Takht Sahib was "hijacked" by ignorant but clever politicians. All the *Gurmattas* are not *Hukamnamas*. When a resolve to execute some planning is made, it is called *Gurmata* and it applies to the persons who participate in it. But, if this *Gurmata* is of national importance then it is released to the Sikh nation. In that case it becomes *Hukamnama*. *Sarbat Khalsa* made several *Gurmattas* in the eighteenth century. Some of the well know *Gurmattas* are: the issue of acceptance of *Jagir* (1733), construction of Sikh fort (1747), formation of Dal Khalsa (1748), to recognize *Rakhi* (1753 and 1758), to attack Lahore (1760), to emphasize the supremacy of *Sarbat Khalsa* (1765), the petition of Jaswant Rao Holkar (1805), to form the S.G.P.C. (1920), to form Gurdwara Sewak Dal, later named Akali Dal (1920) etc.

There are certain issues, which cannot be covered by *Gurmatta* or *Hukamnama*. These include the basic principles, postulates or doctrines of Sikhism. A *Gurmatta*, which applies to the whole of the Sikh nation (national issues) must represent the will of the whole nation and must not be a decision of an ad hoc hand-picked assembly of special invitees by a party or faction or self-styled *Jathedar*/Pope.

Since 1979, Akal Takht has been used by the Akali leaders for their factional activities. As a result the institution of Akal Takht Sahib has suffered a lot. The caretaker (whom they wrongly call *Jathedar*) of the Takht has been acting as an agent of the ruling Akali faction. Especially under the reign of Kirpal Singh Badungar, Akal Takht caretaker has acted as an ordinary Akali worker, loyal to the president of the SGPC. This is mockery of the institution. Akal Takht Sahib which is the greatest seat of the Sikh Panth has been defiled by the Akali leadership. Akal Takht is not a court of mediation between factions, groups; nor it is an industrial tribunal to decide disputes. Akal Takht Sahib should not deal with each and every case like an ordinary tribal court. It should deal with only those issues, which are of national importance, and the *Hukamnamas* should be issued only after a *Gurmatta* has been passed by the *Sarbat Khalsa*. What is *Sarbat Khalsa* is still a moot point. In the present circumstances, a meeting of all the Sikhs is not possible. In such a situation the representatives of all those parties and institutions, which are loyal to Akal Takht Sahib plus the Sikh intelligentsia, should form the *Sarbat Khalsa*. This is not the final formula. The Sikh intelligentsia can discuss the procedure to for *Sarbat Khalsa*. But, the president of the SGPC appointing a caretaker of Akal Takht as per his political need is against

Sikh philosophy. AND the caretaker issuing *Hukamnamas* of his personal whim in association with 4 more priests, in line with the SGPC president is still further un-Sikh like. The Sikhs should stop playing games with the Sikh fundamentals.

Dr Harjinder Singh Dilgeer is *International Director*, Guru Nanak Institute of Sikh Studies, England. *Former Director*, Sikh History Research Board & the Sikh Reference Library. *Dr Harjinder Singh Dilgeer has written about 40 books on Sikh history, culture and philosophy. The SGPC Amritsar and Delhi Sikh Gurdwara Parbandhak Committee too have published his books. To know more about him visit www.dilgeer.com. E-mail <hsdilgeer@yahoo.com>*

*****

HUKAMNAMA OR BIPARNAMA?

Kirpal Singh, USA.

Date: Jeth 20, 535 NS (Nanakshahi)

Hukamnama is a directive of collective wisdom of the SARBAT KHALSA that is "**Of the Sikhs, By the Sikhs & For the Sikhs**" whereas a **Biparnama** is a **Bipar deception of the Bipars** (Agents of the Brahmanical Snake) that is "**Of the Bipars, By the Bipars, and For the Bipars.**" Looking at the quality of the stream of *Hukamnamas* coming out of the Sikh Takhts, under the passions of retaliation, personal vendettas, jealousy, ignorance, deceit, dishonesty, and Dhakayshahi, one wonders as to are they HUKAMNAMAS? OR.BIPARNAMAS?

The institution of HUKAMNAMA, as a directive of the SARBAT KHALSA (a body of representatives of the entire Khalsa Panth), representing the collective wisdom of the entire Khalsa Panth, have played a very important and revered role in the Sikh History. Lately, however, this great institution seems to have been reduced down to nothing but a joke. The question is, what has gone wrong? Can anything be done to fix it?

Looking into the History of the institution we find that the source of a Hukamnama can only be the "Guru Granth" or "Guru Panth," and none else. Therefore, any *Hukamnama* outside of these two sources is nothing but a *Biparnama*. We are all familiar with the *Hukamnama* from *Guru Granth Sahib*. Therefore discussed below is the *Hukamnama* from *Guru Panth*.

This institution of *Guru Panth Hukamnama* consists of two very important components; **Component one** consists of Taking of a unanimous decision by the *Sarbat Khalsa* (*Guru Panth*) with focus on *Khalsa* interests, that is in tune with "*Guru Granth Sahib Ji's*" principles of Truth, Honesty, Justice and Fair play. **Component two** is the implementation of the decision taken by conveying it to the Sikh Nation as a *Hukamnama*. **Thus the very basic requirement for any decision to become a Hukamnama is that it has to come down from the Sarbat Khalsa, and**

none else. It cannot be a decision of any one individual or any particular group of appointed individuals, no matter how powerful they are. As long as this basic requirement is uncompromisingly guarded, the institution maintains its luster. However, the moment anybody messes with this very basic requirement, the whole institution collapses - the kind of decay that we are witnessing.

It seems that we have allowed a couple of appointed Jathedars to abuse our glorious institution of Hukamnama to the brink of its collapse. The results are in front of us for everyone to see. How did we let the Jathedars hijack such a glorious institution? This is a question for every one of us to ponder about.

Let us understand it very clearly that **Jathedar** of Sri Akal Takhat Sahib (or any other Takhat) is nothing more than a **Caretaker, Sarbrah, Sevadar, Granthi, or Bhai Sahib.** None of them is a POPE, Bishop, Cardinal, Mulla, Kazi, Ayatollah, Shankracharya, or a so-called Satguru, Maharaj, (Ku)-Sant, or a Head priest etc. **There is no place for priesthood or High priesthood in the Guru Sahiban's scheme of things.** According to the institution of the Hukamnama none of the Jathedar Sahiban has any power of his own to issue any Hukamnama, no matter how insignificant. **All that a Jathedar Sahib is good for is to read the decision of the Sarbat Khalsa to the Sikh Nation. Nothing more, nothing less.**

Furthermore, none of the Jathedar Sahiban has any power to pull the *tamasha* of excommunications or declarations of Tankhaiyas that we are witnessing. Lately the Jathedars have really turned the whole Khalsa Panth into a Joke, by putting up the *tamasha* of declaring anything that moves, as excommunicated or Tankhaiya. Tamasha of declaring Bibi Jagir Kaur Jee, Jathedar Manjit Singh Jee, Jathedar Kewal Singh Jee, President Mohinder Singh Ramana, and S. Gurbakhash Singh KalaAfghana as Tankhaiyas is just one of the examples of this insanity.

How have we allowed our Jathedar Sahiban to go that wild? Have we allowed them to get completely out of control? Are we going to let them continue their unauthorized anti-Sikh activities till they completely push the whole Khalsa Panth into the ground? Do we have the guts to stop them? Or, are we going to allow them to continue their activities of personal jealousies, retaliations, cover-ups, deceits, and Dhakayshahis in the name of sacred seats of the Khalsa Panth? Answers to the above questions are that will set the tone of the Khalsa Panth's future.

The solution to our problem is to put leashes around the necks of those who have gone amuck with intoxication of power. Let everyone learn to work within the sphere of his or her own authority and responsibility. Only such a change in behavior can prevent decay in the Khalsa institutions. Do we

have the strength and wisdom to stop this degradation of our institution of Hukamnama from its status of Truth, Honesty, Dignity, Justice & Fair play into an institution of Falsehood, Deceit, Dishonesty, & Dhakayshahi? Or, Is the transformation inevitable? **Is the Khalsa institution of HUKAMNAMAS going to be permanently replaced by the Bipar institution of BIPARNAMAS? Or, has it already been replaced?**

"Sach Day Marag" Ton "Biparan Kee Reet"

From the Path of Truth To. Deceptive Ways of the Bipars
Should the Sikhs abandon Guru Nanak Sahib Jee's "**Sach Daa Marag**" of its belief in the **ONE Timeless God** and **NONE else** and instead adopt the "**Bipran Kee Reet**" of worshiping of an Army of gods & goddesses like "Kaal, Shiva, Durga, Chandi, Bhavani, Kali, Vishnu, Machch, Kachch, Nar, Narain, Mohini, Varaha, Narsingha, Baman, Parasram, Brahma, Rudra, Jallandhar, Bisan, Sheshmai, Arihant, Dev, Manu Raja, Dhanantar, Sooraj, Chandra, Ram, Krishan, Nar (Arjan), Budh, Nehkalanki etc.?" Should the Sikhs abandon their clear-cut Guru-given "**Sach Daa Marag**" shown by their only **ONE** spiritual guide, **Sri Guru Granth Sahib** (SGGS) and instead adopt the confusion of the "**Bipran Kee Reet**" of deceptions of an Army of (Ku)-gurus, (ku)-granths, (ku)-Babas, and (Ku)-Sants? Should the Sikhs abandon their Guru-given "**Sach Daa Marag**" of enlightenment and instead adopt the "**Bipran Kee Reet**" of confusion, and superstitions, that is full of mechanical ritualism? Should the Sikhs abandon their Guru-given "**Sach Daa Marag**" of responsible behavior and high moral character and instead adopt the "**Bipran Kee Reet**" of an unimpeded, exercise of the Tantric Cult of free *Kokeshasatric* (Pornographic) practices of **Charitro Pakhyan**, along with all the accompanied Trash hallucinations of Bhang (Marijuana), Poste (Poppy), Afeem (Opium), gore and guts of **Charelaan** and **Bhoot**?"

These questions & their answers are that form the **CRUX** of **S. Gurbakhash Kala Afghana's** thesis titled "**Bipran Kee Reet .Ton Sach Daa Marag**" S. Kala Afghana feels very strongly that the faith of Sikhism has been hijacked from its guru-given "**Path of Truth**" to the "**Deceptive Ways of the Bipars.**" To him the manifestations of this degradation are very visible in the form of Sikhs' loss of self pride, mass scale *patithood* (apostasy), loss of sense of direction in moral behavior, drowning in alcohol and drugs, entanglement in meaningless ritualism, loss of focus on understanding of Gurbani, becoming second fiddle to the Bipars, and deceitful behavior by the Sikh leadership and the Sikh Clergy etc.

The only logical solution to the problem hence, is to reverse the Bipar onslaught through education, learning, and going back to the basics, from our present day "**Bipran Kee Reet**" mode of operation to the "**Sach Daa Marag**" taught by the

Guru. The biggest cause of the degradation in Sikh behavior in S. Kala Afghana's opinion is the result of the planting of the very sneaky and deceitful Bipar deceptions in the Sikh quarters to demoralize and disorient the Sikh Psyche. *These deceitful plantations come in many unrecognizable forms. It can be the popularizing of some meaningless rituals otherwise looking very essential, like the parallel Parkash of SGGS for simultaneous multi-Akhand Paths, idol worship in form of pictures, celebrations like Masya, Punya, Sangrand, Diwali, Rakhri, Fasts etc.*

The deceptions can also appear in the form of sugar coated Bipar literature like the "**Bachittar-Natak-Granth**" (also known by the Bipar Thug name of "Dasam Granth") deceptively popularized in the name of the Tenth Nanak, or "**Gur Bilas Patshahi 6**" in the name of the Sixth Nanak etc. In the same way, even the Agents of the Bipars can be equally unrecognizable. They can appear before the Sikhs in the garb of an Amritdhari Jathedar, an Amritdhari President, a Chief Minister, a Granthi, a (Ku)-Sadh, a (Ku)-Sant, or just a Bipar minded ordinary Joe etc.

The question under such a situation is that if every Bipar deception is that unrecognizable, then how do you learn to recognize it? His answer is that one should learn to "**Ask the Guru to decide, instead of one's own Manmat.**" In his opinion, for a Sikh to believe in any other entity besides **ONE God**, to bow before any (Ku)-guru, (Ku)-Sadh, (Ku)-sant, (Ku)-granth besides the **ONE Guru Granth Sahib**, or to follow any kind of meaningless ritualism besides the "**Path of Truth**" shown by the Guru Sahiban, is equal to entering into the domain of darkness.

In his thesis, S. Kala Afghana has challenged an umpteen number of "**Sacred Bipar Cows**" that the Sikhs have fallen in love with, over the years. To make a distinction whether some practice, personality, behavior, thought, object of reverence, or piece of literature is a deceptive Bipar Cow or not, he did develop a "**Litmus Test.**" His "**Litmus Test**" is **very simple and straightforward.** Any practice, personality, behavior, thought, object of reverence or piece of literature, that is not in tune with SGGS is "**Bipran Kee Reet,**" and hence **not "Sach Daa Marag."** To avoid any mistakes in the haste of judgment of branding something as "Bipran Kee Reet" he devised a restraint of a minimum of "**Five Shabads of SGGS (in context)**" that the thing under consideration has to violate. In his thesis he did follow this standard very rigidly. Every "Sacred Bipar Cow" that he has sent to the slaughterhouse has been tested with this litmus Test.

YES, lot of "**Sacred Bipar Cows**" that the Sikhs had fallen in love with, have fallen to the sword of S. Kala Afghana's Pen. Lots of "Bipran Kee Reets" have been stripped naked by him. Lots of (Ku)-Sants, (Ku)-Sadhs, (Ku)-Jathedars have been unmasked. Lots of Bipar Ritualisms have been exposed.

In summation, S. Kala Afghana has brought an earthquake in the Bipar World of the Sikhs. In retaliation, throwing of buckets of mud from the Bipar Quarters upon the Sardar is an expected phenomenon.

YES, the Bipar Circles have thrown lot of mud on S. Kala Afghana. However, interestingly nobody has dared to challenge him on his thesis in a scholarly way. The reason is that anybody who tries will have to fight Guru Granth Sahib Jee, the main stay of S. Kala Afghana's thesis. Pretty tough task! Regarding his writings, he has challenged the whole Globe. And here is his challenge:

"Any person (may he/she be a Jathedar, Sadh, Sant, Keertanya, Scholar, Granthi, Taksalia, or Derawadi, or ordinary Joe) who thinks that S. Kala Afghana has expressed any opinion that can be considered as anti-Sri Guru Granth Sahib, then let him/her express his/her opposing opinion supported by five Shabads of SGGS (in context), and S. Kala Afghana will publish the challenge along with the correction of the challenged part of his thesis. Please be cautioned. He is not interested in anybody's personal opinion. He would like to know what SGGS says, and if he (Kala Afghana) has said anything that is in conflict with SGGS please, don't forget the "litmus test" of five Shabads (in context) from SGGS to support your opposing argument.

YES, there have been a lot of cries against S. Kala Afghana from every Bipar tent occupying the Khalsa Domain, including each and every Sikh Takhat, and their branches in Deras, Taksals, and Jathas etc. Through a media blitz of misinformation, and concocted charges against the Sardar, the Bipars have even gotten him declared a "Tankhaiya" from the highest seat of Sikhism "Sri Akal Takhat Sahib." By the way, *the person (Jathedar Joginder Singh Jee Vedanti) who sits in judgement as the Chief Judge to crucify the Sardar, has been caught by S. Kala Afghana as the biggest promoter of the Bipar literature as the author of his anti-Sikh book titled "Gur Bilas Patshahi 6."*

YES, now the Bipar stage for its final act of crucifixion is all set. The prestige of Sri Akal Takhat will be misused to settle the score with S. Kala Afghana. Most probably, he will be "excommunicated" in an act of revenge, to punish his audacity to speak out the TRUTH. In the process an eternal shame will be brought to the Supreme Seat of the Sikhs, Sri Akal Takhat Sahib. Suppression of "Voices of Truth" through crucifixion is nothing new to the human history. Jesus Christ, Guru Arjan Sahib, and Guru Teg Bahadar Jee have met such fates for nothing but daring to speak out the Truth. Concocted charges by the then Bipar Lobbies were brought against each one of them to justify the crucifixion. Compared to those great personalities, S. Kala Afghana is a small potato. However, S. Kala Afghana's case is going to be no different. The only tragedy however, that is going to be here, is that those crucifixions were done by

others, and S. Kala Afghana's crucifixion will be done in the name of Sri Akal Takhat, the symbol of "**Sach Daa Marag.**" by a group that is drowned in its sense of revenge of its "**Bipran Kee Reet.**"

Will it ever be possible to wash away these stains of "Bipran Kee Reet" that are about to be tattooed on the face of Sri Akal Takhat Sahib? Every sensible Sikh needs to ponder.

*****

WHO IS TANKHAHIYA?

K.Afghana's comments on Gurbilas Patshahi-6 appear to have led the Akal Takhat to stop even the printing of it. The action violates constitutional rights, like freedom of speech and property rights of an individual. Natural justice rights, like an adequate representation is also a must. That was also denied when they refused to hear Prof. Of Sikhism, S. Gurtej Singh, despite the fact that K. Afghana chose to be represented by him. It is on record that Vedanti ji was deeply interested in having Gurbilas patshahi-6 used as a source material for the daily discourses at Manji Sahib and other Gurdwaras. Kala Afghana's scrutiny of it deprived him of any such chance, as it was found to be full of anti-gurmat contents. . The book was reportedly withdrawn. In all fairness Vedanti Ji should have removed himself from judging K. Afghana. That did not happen.

Both the co-authors plus 12 other religious personalities profusely endorsed that book, which is contrary to Gurmat. By publishing it at its expense the SGPC became a party to this blasphemy. Some illustrations from this book follow:

:

1. MATA Ganga Ji, wife of the 5th Nanak, is shown to travel barefooted for a distance of 12 miles to Baba Budha Ji for the blessing of a son. No sooner the blessing was announced by Baba Ji, Pawan devta entered the belly of Mata Ji, and her belly got bigger. The 5th Nanak, on seeing that condition of Mata Ji was overwhelmingly pleased and showered money among the poor. Afghana points out that according to Gurmat no child is born without a father and a mother. Another implication is that 6th Guru was thus not a biological son of the 5th Guru.

2. A cock and bull story about Prithi Chand trying to administer poison mixed curd to child Hargobind who refuses to take it. Then 5th Guru is shown to persuade his dog to eat that curd who also refuses.

3. The 6th Guru is shown to seduce Kaulan, a teen-age daughter of a Qazi.

4. Contrary to Gurmat 6th Guru is shown to have three wives and all his children are shown to be born unnaturally by the mothers licking paper inscribed with potion. Mata Damodari is shown giving birth to Baba Gurditta looking like Guru

Nanak with sehli topy and a white beard and the ladies covering their faces. She gave birth to Bibi Veero the same way and at that time Chandika Devi appeared. Mata Marwahi got pregnant after licking a potion paper, gave birth to Surajmal, in the manner of Kunti receiving the sun god from the sky and then giving birth to Karan. Mata Nanki gave birth to Anee Rai and getting pregnant again the same unnatural way, gave birth to the 9th Guru looking like Nanak with sehli topy and white beard as before in the case of Mata Damodary.

5. Bibi Kaulan is shown to play jealous of other 'wives'.

6. The 6th Guru is shown to incite Bidhi Chand to commit theft of two horses, and is shown very happy at receiving the stolen property.

7. Bebe Nanki also is shown tempted to avail of the thievery expertise of Bidhi Chand and asking him to bring fine clothes and jewelry.

8. Bidhi Chand, by remembering the 5th Guru, is shown to have helped a thief to escape being caught red handed along with 50 stolen buffaloes.

9. The 9th Guru is shown to have committed suicide. The author has made no mention of the Kashmiri Pundits meeting the Guru. He only states that Sangat saw the Guru at Makhawal and pleaded with him to save the Hindu Dharam. At that, the Guru took 5 Sikhs with him and started for Delhi There Aurangzeb asked the Guru to show miracles but the Guru refused to oblige on the ground that miracles were unnatural. The Guru was imprisoned. The author has cleverly skipped the unparalleled sacrifice of Bhai' Matidass, Satti Dass and Dayalajee. According to the author the Guru kept only one Sikh and asked others to escape. According to the author the Guru told that Sikh that, as soon as the Guru lowers his head it might be separated from his body. After that the Sikh did the same for his own head. Guru's head is stated to have flown in the air and fallen close to Agya Ram of Delhi who took care of it.

Gurmat teaches every Sikh to stand by the truth at any cost. The head of a unique Sikh institution such as Akal Takhat owes it as a duty to be a role model for every Sikh around the world. Political big wigs like Badal and Langah openly violated the Panthic Rehat Maryada but there is no action taken by the Takhat. More over, Giani Puran Singh belittled the high status of Gurus by repeatedly labeling them as descendents of the mythological Luv and Kush. Vedanti Ji has publicly declared that an edict once issued is irrevocable. That was in the context of the one issued about Langar. Basically and fundamentally such a view is erroneous as an authority that is competent to issue an edict is competent to revoke it. But in violation of even that

erroneous view, the hukamnama issued against political big wigs Bibi Jagir Kaur and others issued by Giani Puran Singh was amended or withdrawn. That means principle is only selectively enforced.

In earlier point of time, some one advanced an allegation against the then Jathedar (Gurdial Singh Ajnoha) that he received some money on his foreign tours. He immediately stepped down and offered to face an open and independent enquiry. That way, he enhanced his own moral stature and added to the reputation of the institution he headed. As opposed to that Vedanti Ji has not moved even a little and is holding tight to his position, even amidst serious allegations of corruption made by a responsible organization known as Khalsa Panchayat.

Guru Nanak has very clearly sermonized that men and women are socially equal and more so religiously. But in Darbar Sahib they are not allowed to participate in Sewa and Keertan services. Recently two ladies from U.K. asserted their right. Vedanti Ji agrees about the existence of Gurmat principle but is unable to decide as he feels the need for a consensus, even when Gurmat is admittedly so very clear on the point.

In the year 1945, the S.G.P.C. and Akal Takhat after due deliberations with the representatives of all Sikh organizations and eminent Sikh scholars, finalized the Panthic Rehat Maryada. The Takhat was to enforce it. Nearly 30 years later, the Damdami Taksal, then headed by Giani Gurbachan Singh, drafted and enforced their own separate maryada. So far the Takhat has not done anything to stop it. Resultantly, various organizations, Deras and Sant Babas have sprung up to go by their own ways. The Takhat is not enforcing the Maryada respecting the wrong practices about Akhand Path even in Darbar Sahib. The practice of Dasam Granth Parkash, along with the Parkash of Guru Granth Sahib at the Takhats Patna and Hazur Sahib runs counter to the Panthic Rehat Maryada. Akal Takhat is doing nothing about it.

From the above facts it is clear that out of a revengeful attitude grave injustice is being meted out to a devoted Gursikh for the reason of his fearlessly and truthfully exposing the heavy and permanent damage done by Vedanti Ji to the Sikh history and other Gurmat values through the publication of G.B.P-6. The Jathedars are accountable to Sarbat Khalsa and Sikh Sangats who may intervene and decide as to who actually is Tankhaiya. Alternatively, let all the concerned persons and parties present their viewpoints before a panel of all available retired Sikh judges. Their majority opinion may be taken as final and binding on all and thus acted upon for all purposes.

U. S. Gill, 2980 E, Woodbury Dr, Arlington Hts. 60004-7200, U.S.A.

*****

A DAY IN THE LIFE OF JATHEDAR JOGINDER SINGH VEDANTI IN U.S.A.

Giani Joginder Singh Vedanti, Akal Takht, Amritsar, had no plan to visit Los Angeles area, but accepted the humble request of Jaswant Singh Pannu, Chariman of Gurdwara Alhambra. Accompanying Jathedar Joginder Singh Vedanti were Bhajan Singh Walia, General Secretary, Delhi Gurdwara Management Committee, Bhai Ranjit Singh, Head Granthi, Gurdwara Sisganj Sahib, Delhi and Bhai Pritpal Singh, Personal Assistant of Jathedar Sahib. Sikh dignitaries were present at Los Angeles airport to greet the great Sikh leaders. From the airport they went to Devinder Pal Singh Bhullar's house, where they had dinner and overnight stay. Next day they had a **busy schedule** and visited Iqbal Singh Samra's house where they had breakfast, then visited Bibi Inderjit Kaur of Guru Ram Das Ashram. Langar and **Gurbani vichar** (?) were conducted at Surinder Singh Bhogal's house in Diamond Bar, followed by tea at Sarabjit Singh Mann's house in Chino. Next stop was at Nachhatar Singh Bhullar, President Gurdwara Alhambra, house where Jathedar Sahib and his delegation took a little nap and had evening tea and snacks. In the evening from 7:00p.m. to 9:00p.m., they attended Gurdwara Alhambra, where sadh sangat gathered in great numbers. Sangat had the privilege to hear Gurbani Vichar and lectures about the 400th anniversary of the installation of Guru Granth Sahib ji in the Golden Temple from Bhai Ranjit Singh, Bhajan Singh Walia and Jathedar Giani Joginder Singh Vedanti. Siropas were given to Jathedar Giani Joginder Singh Vedanti and his delegation by Bhai Raghbir Singh, Head Granthi, Gurdwara Alhambra. Langar sewa was done by Nacchhatar Singh Bhillar's family. Thereafter Jathedar Sahib and his delegation went to Gurdwara Lenkershim.

Akal Takht Jathedar's visit was truly inspiring for the sangat of Southern California. Gurdwara also thanked Jaswant Singh Pannu for his innovative and respectful idea of arranging Jathedar Giani Joginder Singh Vedanti's visit. Mr. Pannu had the privilege of working with other Sikh sewadars and Board members of Gurdwara Alhambra: Naachhatar Singh, Paramjit Singh Nijjar, Hanwant Bir Singh Sahni, Devinder Pal Singh, Gurbachan S. Juneja, Sohan Singh Gill and Surinder S. Bhogal. All of these Board members helped to define and were deeply committed to, the vision and goals behind Akal Takht Jathedar Giani Joginder Singh Vedanti's Southern California visit. [Courtesy India Journal, May 30, 2003]

[How blessed and privileged the pillars of Sikh community mentioned above must feel that Vedanti Ji and his party found time from very busy money gathering schedule to visit their humble abodes and accept their hospitality and gifts of cash and kind (in one picture Vedanti's discredited *sala*, Pritpal Singh, has both of his hands full of gift bags). They will no doubt treasure their pictures with the Jathedar. What happened to our sense of dignity? When are we going to make distinction between the office and the office bearer? ED.]

*****

BHARATI MUKHERJEE: A PROPAGANDIST FOR THE MURDEROUS INDIAN REGIME

Baldev Singh, Collegeville, PA

Dear Mr. Moyer,

I would like to draw your attention to Bharati Mukherjee's slanderous remarks about Sikhs on your program on May 2, 2003. Before commenting on her remarks, let me emphasize that every type of terrorism – economic, political, religious, social and environmental – must be denounced and exposed -- and stopped by all reasonable means with international cooperation. The most effective way to combat terrorism is to understand the causes of terrorism and to take action to alleviate those causes while cutting off financial and other support for terrorist organizations with international cooperation. While the violent form of terrorism draws immediate condemnation, the invisible form of terrorism is ignored or goes unnoticed. The invisible form of terrorism may not be physically devastating; nevertheless, its effects could be equally damaging to the victims.

Spreading of false information by anyone **including "intellectuals" against any community is also a form of terrorism.** Whereas the number of people affected by violent form of terrorism is limited, false information about any community -- maligns, humiliates and harms the entire community. I am fully aware of the fact that -- manipulation, deception and hypocrisy -- reign supreme everywhere in the modern world. But, at the same time I feel very strongly that intellectuals are morally obligated to speak the truth for the sake of peace and justice in the world. Otherwise, who else is there to stand up for the rights and liberty of the weak and oppressed of the world!

While discussing her new novel, Mukherjee took the opportunity to defame Sikhs and Muslims. She talked about Sikh and Muslim fundamentalists and terrorists while ignoring the **scourge of Hindu fundamentalists and terrorists in India.** She talked about fund raising by Sikh and Muslim terrorists in Gurdwaras and mosques, respectively, while making no mention of the financial sources of **BJP and its terrorist affiliates like Shiv Sena, RSS, VHP and Bajrang Dal.** Of course, Hindus who believe in their ideology support them. Moreover, these organizations are actively raising funds from overseas Hindus including US corporations. For example, for the last thirteen years, US-based charity, the India Development and Relief Fund (**IDRF**), has reportedly misused American corporate philanthropy to fund **RSS-affiliated organizations.** For instance, the IDRF obtained vast sums of money from **CISCO**, a leading technology company in the US with a substantial number of Hindus on its rolls by saying that its activities are "secular" since the company rules explicitly prohibit donations to organizations of a "religious" nature. These are some of the findings presented in a 91-page report

by the "Campaign to Stop Funding Hate (TCTSFH)", a coalition of professionals, students, workers, artists and intellectuals. In the first phase of its campaign, "Project Saffron Dollar", the TCTSFH plans to write to large American corporations to guard against funding to IDRF, Biju Mathew, a spokesman for TCTSFH said [**The Sikh Bulletin, Jan. 2003, p 28**].

Hindu fundamentalism has many faces. While BJP and its terrorist affiliates -- RSS, VHP, Shiv Sena, Bajrang Dal and others represent the "violent face", Mahatma Gandhi represents the "peaceful face", Jawahar Lal Nehru represents the "liberal face" and people like Mukherjee represent the "intellectual face". But their goal is the same – the supremacy of Hindus and the subjugation of others.

For instance, in 1950, the Congress party led by Nehru adopted the Indian Constitution declaring Sikhs as Hindus, in spite of vigorous opposition from the Sikh representatives, Hukam Singh and Bhopinder Singh Mann. Their objections were over ruled and the constitution was adopted. **No Sikh has ever signed the Indian Constitution.** The Sikhs have been protesting against this unspeakable crime ever since. **The world community has been hoodwinked into believing that India is world's biggest democracy, whereas in reality it is the biggest tyranny of majority over minorities.** Where else in this world has the majority community decided the "religious identity" of the minority community? Later on, the Congress government imposed "**Hindu Code Bill (personal law) on the Sikhs**", while exempting Muslims and Christians in order to mislead the Muslim and Christians nations about the -- liberal, tolerant and peaceful nature of the Hindus. **The Indian rulers have killed more Indians since 1947 than the British colonists killed in 300 year. More than 90% of the victims were Muslims, Christians and Sikhs, who constitute about 15% of the population of India.** Hindu intellectuals like Mukherjee are covering the crimes of "Indian rulers" against minorities, while at the same time carrying out a campaign of false information against minorities.

In her interview Mukherjee asserted, "She and her journalist husband have investigated the June 23, 1985 bombing of ill-fated Air India flight, AI-182. Their investigation has established that "Sikh terrorists", who want to create an independent state of "Khalistan" carried out the bombing of that plane." It is a calculated statement to malign the Sikh community and to cover the crimes of "Indian rulers".

The bogey of Khalistan was created by Indra Gandhi to destroy the vibrant Sikh community, which constitutes only 2% of India's population. When Indra Gandhi imposed "emergency" on the country in 1975, the Congress party and communists supported her. The so-called "free

press” buckled under pressure and some of the journalists called “emergency” a necessary and positive step, while others started serenading Indra Gandhi and her son, Sanjay. No political party except the Shiromani Akali Dal took up the challenge to oppose the imposition of emergency; the only other exception was the Rashtriya Swym Sevak Sangh (RSS). However, its chief, Balasaheb Deoras, while still in jail pleaded for a compromise, and RSS periodicals started praising Indra Gandhi and her son Sanjay, whereas the Sikhs continued their agitation against emergency. **According to the Amnesty International, 140,000 persons were detained without trial during the emergency, and of them 60,000 were Sikhs.** When the whole of India lay prostrate before Indra and her son Sanjay, the anti-emergency agitation by the Sikhs was taken as a personal affront by Indra Gandhi. She made up her mind to teach the Sikhs a lesson once and for all – she wanted to destroy the enterprising Sikh community.

An obscure country preacher, Sant Jarnail Singh Bhindranwala with no formal education was projected as a great spiritual leader and foisted on the Sikhs through the machination of the central government. He was well financed and armed and finally installed with the help of musclemen (criminals) in the Golden Temple complex, the most important and sacred center of the Sikhs. In order to find a justification to attack the Golden Temple complex, Indra Gandhi started accusing Bhindranwale of being an extremist and separatist. Additionally, “intelligence service agencies” hired criminal and depraved elements from the Sikh community to do the dirty work for them. People like Jagjit Singh Chauhan, were sent overseas to mislead the Sikh community and to malign it internationally. He declared himself as the president of so-called Khalistan while he was staying in England. Others like Sohan Singh Boparai went to Pakistan to carry out the propaganda for the so-called Khalistan.

In the beginning of 1984, the government ordered the military to make preparations for the attack on the Golden Temple complex. Similar instructions were given to highly trained commandos, a secret outfit of RAW at Chakrata, where they had a large replica of the Golden Temple complex for practical exercises. By the end of May over 100,000 Indian troops were sent to Punjab (an area of about 25000 sq. miles). These troops spread throughout Punjab surrounding almost all the major Gurdwaras. **On June 4, 1984, Indian army attacked Golden Temple complex with tanks and heavy weapons to flush out Bhindranwale and his forty associates. The government knew it very well that June 4 was a sacred day for the Sikhs. Thousands of Sikh men, women and children, who had come to Amritsar to celebrate the martyrdom of Guru Arjan Dev, were killed in that attack. From that day onwards Sikhs,**

particularly young men became the target of Indian military, police and organized Hindu mobs. May be as many as 250,000 Sikhs were killed from 1984 to 1996, thousands were jailed and tortured, hundreds of women were raped and tortured in jails, and property worth billions of dollars was destroyed and looted.

After the assassination of Indra Gandhi, there was organized massacre of Sikhs all over India under the direction of the Congress Party. In Delhi, the capital of India, thousands of Sikhs were killed by mobs led by congress leaders while the military and police looked the other way. About twenty thousand Sikhs were killed in that carnage all over India. **To divert the attention of the world community from their heinous crimes, the Indian rulers ordered their agents in the West to commit outrageous acts to blame the Sikhs. Bombing Air India flight, AI-182 was one such atrocious act.**

No responsible Sikh or Sikh organization has ever called for a separate Sikh State. The Khalistan movement was created by Indra Gandhi and her successors to destroy the Sikh community. Jagjit Singh Chauhan, the self proclaimed president of Khalistan is back in India living on government pension. Sohan Singh Boparai and General Bhullar are living in Chandigarh. Sohan Singh Boparai’s son Swaran Singh Boparai has been appointed as a vice chancellor of Punjabi University. He has no prior academic experience. Would Mukherjee explain why the Indian government did not take any action against Chauhan and Boparai, the leaders of so-called Khalistan! Instead, they have been richly rewarded?

Furthermore, on the eve of President Clinton’s visit to India, there was a massacre of innocent Sikhs in a village in the Kashmir Valley. Until then the Sikhs were safe in the Kashmir Valley. The massacre of the Sikhs was carried out to draw President Clinton’s attention to the situation in Kashmir. It is difficult to imagine that this dastardly act was the work of Kashmiri militants or Pakistani agents as it would have been very detrimental to their cause in the eyes of President Clinton and world community. Most probably, Indian agents carried out this massacre to blame Pakistan and Kashmiri Muslims for the Kashmir problem. After all, didn’t Lord Krishna during the battle of Mahabharata advise the Pandvas to break all the accepted principles of war and urge them to do whatever was required to win the battle? **Verily, the truth lies in victory (Satyamevajayate).** So far the Indian Government has refused to investigate this massacre. May be Mukhejee and her journalist husband with their investigative skills could find out the perpetrators of the heinous crime. [The Sikh Bulletin, Nov. 2001; May & Dec. 2002].

Finally, Mr. Moyer, may be you should do your own

investigation to find out what is happening to the minorities in India, the so-called world's biggest democracy. May be what you will find, would sober you up.

Reference Material

Inderjit Singh Jaijee. *Politics of Genocide (Punjab 1984 – 1998)*, 1998.
 People's Union for Democratic Rights / People's Union for Civil Liberties. *Who are the Guilty?* 1984.
 Samata Era Publication. *Army Action in Punjab: Prelude and Aftermath*, 1984.
 Citizens for Democracy. *Report to the Nation: Oppression in Punjab*, 1985.
 Sangat Singh. *The Sikhs in History*, 4th ed., 2001.
 Zuhair Kashmeri and Brian McAndrew. *Soft Target: How the Indian Intelligence Services Penetrated Canada*, 1989.
 Joyce Pettigrew. *The Sikhs of the Punjab*, 1995.
 Cynthia Mahmud. *Fighting for Faith and the Nation*, 1996.
 Chand Joshi. *Bhadravale: Myth and Reality*, 1984.
 Swami Dharma Theertha. *The Menace of Hindu Imperialism*, 1946.
 Amnesty International.
 Asia Watch

[Bharati Mukherjee teaches in the Dept. of English, University of Berkeley, 322 Wheeler Hall, Berkeley, Ca. 94720-4130. ED.]

*****

SIKHS DO NOT SPREAD A.I.D.S

From: Jagtar Singh Jachak, Former Religious Minister at Harmandir Sahib (Golden Temple, Amritsar, India), Ex-International Sikh Missionary, S.G.P.C. (elected body of Sikhs worldwide) Amritsar. Presently Head priest, The Sikh Forum Inc. 100 Lattingtown Road, Glen Cove, NY 11542. Phone: 1-516-674-6793, Email: jachakji@aol.com

To: Hon. George W. Bush, President of the United States of America, The White House, 1600 Pennsylvania Avenue NW, Washington, DC 20500 president@whitehouse.gov June 17, 2003.

Sub: Sikhs do not spread A.I.D.S. Sikhs cannot be held responsible.

Dear Mr. President, Greetings.

This is to invite your kind attention to the fact that C.I.A. has alleged (vide a reliable report published in the June 20 edition of Sher-E-Panjab Weekly, NY and June 13 issue of Hamdard Weekly, Toronto: both Punjabi language newspapers) that Sikhs are responsible for the widespread incidence of A.I.D.S. in India. I seek to inform you that this allegation is absolutely and utterly ill founded and baseless, and that it is a clearly visible attempt at creating hatred, ill-will, malice and disrespect for Sikhs, amongst the residents of the entire 'global village', the international community. **This appears to be a well conceived and orchestrated conspiracy to discredit Sikhs. It seems that the C.I.A. has, willingly, fallen into the net of Indian governmental agencies, whose primary aspiration and ambition is to destroy Sikh identity.** This allegation is further ridiculous because no religion, race, nation, community or group can (or must) be held accountable for any isolated individual act of fraud, violence or spread of an epidemic.

Sikhism is the only world religion that strictly prohibits pre-marital and extra-marital sexual relations. Sri Guru Granth Sahib (S.G.G.S.: The Scripture of Sikhism) is vehement in denouncing (and forbidding) any such act that may be termed sexual promiscuity. The Scripture advises, without mincing words, that such acts are equivalent to "playing with a venomous snake" (Pg. No. 403 of S.G.G.S.) Such an inter-play between human bodies has been termed "an open and wild display of carnal instincts". While snakebite may only result in physical death, such a sinful act as sexual-indulgence (outside of wedlock) is "moral demise" in addition to a gradually crawling bodily death through deadly disease.

Sikhs have been advised by their Guru to play it safe by avoiding this "play", to stay away from this dangerous "game". **The Sikh Code of Conduct**, too, has incorporated sexual promiscuity as a cardinal sin. Therefore, it can be safely asserted that a Sikh would never venture to indulge in a sinful act, as mentioned hereinabove. Those Punjabi-speaking drivers who have been accused of such acts are (most apparently, evidently and obviously) not Sikhs (it must be noted, at this juncture, that Punjabi is the mother-tongue of many non-Sikhs, and not only of Sikhs). A Sikh is one who obeys the Guru's advice, unflinchingly. Sikhs comprise a mere 2% of India's total populace. Now it is worth pondering that how many of this percentage are drivers? The answer is: "a very negligible number". The Sikhs have been renowned, worldwide, as being amongst the most loyalist and trustworthy, the finest and the bravest soldiers including those in the World War theaters). They are also a very industrious and hardworking, enterprising people, engaged in all the professions as also in agriculture. They are very educated, and are widespread, globally. These facts have been acknowledged by the American media. The following points are really beyond comprehension, thereby requiring consideration:

Don't other communities have drivers amongst their rank and file? Are there no non-Sikh drivers in India? Why this special honor has been specifically awarded to the driver community? Don't people belonging to other professions travel far and wide? Are other people immune to the risk of falling prey to carnal lust? Don't they and can't they indulge in illicit relationships? Is A.I.D.S. prevalent only in the countries listed in the report? It is a noteworthy fact that modern-day jet setters are capable of globetrotting, thereby traversing even thousands of miles in a day. They can, they may, and they actually do hop from one bed to another in a matter of a single day. I hope that you would kindly give this serious matter a very serious consideration that it deserves. You are requested to direct the C.I.A. to offer an apology to Sikhs, realizing that the report has hurt the Sikh psyche and sensibilities. Their identity has been ridiculed, and they have been subjected to mental anguish. The report

shall misguide all others to look down upon Sikhs with disrespect, mistrust, hatred, malice, and contempt. The Sikhs, all over, are feeling really upset about the whole scenario. The Sikh Gurus, starting from the Founder Guru Nanak (1469-1539) had cautioned humanity about the horrendous consequences of this menace of unbridled sexual liberation and openness. All humanity should, therefore, be indebted to Sikh Gurus, for such words of wisdom and foresight, over five hundred years, ahead of time. Sincerely,

Sd/- Jagtar Singh Jachak

*****

SIKH SCHOLARS FROM USA AND CANADA EMPHASIZE ETERNALITY OF GURU GRANTH TEACHINGS

Harbans Lal, PhD., D.Litt (hons) Arlington, TX

Richmond, USA. The Guru Granth teachings were described as suitable for metamorphosis of human mind to god consciousness in the millennium of bio-spiritual evolution at the Second Annual Seminar on Sikhism held near the nation's capital in Richmond, Virginia, on May31- June 1, 2003.

The symposium sponsored by the **Sikh Association of Central Virginia** and held at the Crown Plaza Hotel, Richmond for the academic part and the local Gurdwara the following day for the religious part. It attracted scholars from USA and Canada. Participants came from as far as California, British Columbia and Quebec. **Dr. Ravinder Singh Kohli**, President of the Association welcomed the participants and **Dr. Baljit Singh Sidhu** conducted the proceedings.

Dr. Cliff Edward, Dean of Religious Studies of Virginia Commonwealth University, inaugurated the seminar with complement to Sikh scholars and Sikh communities who provide knowledge on the Guru Granth to American universities.

Gurbakhsh Singh Kala Afghana of Singh Sabha International emphasized that all of the Sikh gurus expounded the same philosophy of universality by producing the eternal scripture, Sri Guru Granth Sahib. This scripture was complete and final; Sikh communities may not need any other writings for their guidance. Kuldip Singh Chairman of Educational Task Force of World Sikh Council said that there was no place for personality worship in Sikh Religion. The followers were directed to get the guidance from the "Shabad" that is contained in our holy Scriptures - Sri Guru Granth Sahib.

Dr. Harbans Lal, President of the Academy of Guru Granth Studies said that the Infinite Wisdom (Vaheguru) revealed the *Sacred Words of Sikh Faith* to Guru Nanak on the Day of

Full Moon in September-October 1499. Further revelations to him, his successors, and selected holy men constitute the text of Sri Guru Granth Sahib. He described the Guru Granth formulation to elevate human mind to god consciousness in the millennium of bio-spiritual evolution.

Dr. Devindrer Singh Sekhon of Alberta, Canada, spoke on the concept of huqam or divine will in the Guru Granth. He described it as the laws created by God to manage the whole universe.

Kulbir S Thind, MD spoke on the uniqueness of Guru Nanak's hymns. No one before him had written against the fraudulent clerics of all religions, as well the hypocrisy of many religious practices.

Dr. Devinder Singh Chahal, President of Institute of Understanding Sikhism, defined the term Guru and its relation with Sabd. He further proposed to respond to a question as who is Guru in Sikhism and how is Gurbani defined in Sikhism.

Youth leader, **Jasbir Singh** who is president of Humbhi urged the Sikh community to preserve the sanctity of guruship and take corrective measures of any catastrophic malaise.

Dr. Gurbax Singh of Shromani Gurdwara Parbhandhak Committee, Amritsar, spoke on the teachings of the Guru Granth by saying that, do not divide people into Hindus and Muslims (into different religions). They are all children of the same common Father, hence equal; they should, therefore, live as brothers and sisters. No one is high or low by birth (or by race, country, status, etc.). No prophet or community has sole rights or a monopoly on God. Anyone who loves god realizes Him. He further stated that Gurbani is probably the only scripture which respects the human rights of women and gives them a respectable status.

Avtar Singh Dhaliwal, MD, FACS, Tri-City Sikh Association, Johnson City, Tennessee spoke on SU(n)N which he described as the fundamental state of equipoise where the Absolute God exists in Primordial Trance. Gurbani emphasizes the Creation as a part of Creator (God) and, according to His 'Will' it has occurred several times

Kulwant Singh Khokhar, MD, spoke on how the Sikh holy hymns guide humanity to promote good citizenship both for this world and for spiritual uplift. He further narrated the place given to women in the Sikh society.

Hardev Singh Shergill, Editor of the Sikh Bulletin, described how Guru Granth teachings changed his life. There is no aspect of human endeavor that the Guru Granth

does not touch upon.

Dr. Gurpal Singh Bhullar and Dr. Kanwalcharan Singh Sahni moderated discussion sessions of the conference where concerns of the audience were discussed by the panel of attending scholars.

Dr. Harbans Lal, President of the Academy of Guru Granth Studies, released Guru Granth Reference Library on Gurbani CD and honored its creator/author, **Dr. K. S. Thind** as Guru Granth Scholar of the Academy. The CD contains original Guru Granth in Gurmukhi with transliteration in Hindi and Roman. It contains Guru Granth translations in English, a dictionary and some exegeses by Sikh scholars along with electronic tools for research on Guru Granth teachings.

The scholars speaking at the conference were honored at the end by **Harmohinder S Bawa**, Chairman Board of Trustees of the Sikh Association of Central Va.

The Seminar held for the whole day on May 31, continued the following day in the Richmond Gurdwara. Following a religious service and daily kirtan, Hardev Singh Shergill spoke on a need for a new renaissance movement among the Sikhs. Kuldip Singh warned Sikhs against many inroads of those who are really not well-wishers of the Sikh community.

Dr. Kulbir Singh Thind presented an interactive workshop on use of Gurbani CD as a research tool to study Guru Granth teachings.

The Seminar and publication of CD were dedicated to Quad-Centennial Celebration of the First Compilation of Guru Granth in 1604. The Seminar Proceedings will be edited and published by the Sikh Association. A copy of the abstracts is available from Dr. Baljit Singh Sidhu (Email: bsidhu0221@hotmail.com).

COMMENTARY ON DR. HARBANS LAL ET AL

Dr. Harbans Lal:

The readers of The Sikh Bulletin know that my language can sometimes be construed as harsh. The same comment is sometimes made by some people about the writings of S. Gurbakhsh Singh Kala Afghana. Where I see his anguish over three centuries of neglect and distortion of the message of Gurus by the guardians of Sikhi in his writings, some others see them as crude language. But how do you sugar coat truth? Gurus did not. So what you read below is not personal, unpleasant though it may be for some.

This writer went in search of Sikhs as a consequence of an experience in 1996 with a pseudo Sikh and shocking realization of the scarcity of real Sikhs. Among others, that brought me in contact with Dr. Harbans Lal. To my mind the name did not register with Sikhi. I was even more surprised when I learnt that in 1954 he was President of All India Sikh Students Federation. Incredulous, I had to confirm it with my uncle, Prin. Gurbax Singh Shergill, Khalsa

College Amritsar (Retd.), who himself was very active in that federation at the time of partition in 1947. Subsequently I learnt that Guru Nanak Dev University awarded him Hon. D. Lit. The same Univ. had also awarded the same degree to Bhajan Yogi. Another irony of this **Guru Nanak Dev University** is that during Badal's reign it established 'Satguru Ram Singh Chair'. **A true Sikh will never accept an honorary degree from this University.**

Dr. Harbans Lal can and does say all the 'right' things, as he did during a seminar by 'Gurmat Vichar Committee' of Guru Gobind Singh College, Chandigarh, in November 2002. But he is not prepared to become a 'crusader' for Sikhi revival and reform. He is for status quo when the crying need of the time is a revolution. That would be most upsetting to people in authority with whom he would want to rub shoulders. That is why, **on the Internet, he defends likes of Atty. Gurcharanjit Singh Lamba and Jagjit Singh Chohan as "respected Sikh Scholar" and "very respected figure among Sikhs" respectively. "It hurts the Sikh cause to spread rumours about Sikh leaders in public", he says. What he is saying is that unless you produce affidavits from the RSS and the files of Intelligence agencies, the mere fact that their activities are inimical to the Sikh cause is no reason to doubt their sincerity.** He is like a honeybee that lands at every flower and takes what it can. But the end result of honeybee's efforts is something valuable to us. End result of Dr. Harbans Lal's efforts is the glory of Dr. Harbans Lal. There is nothing in it for the Sikh Panth.

May 30, 2003 issue of India Journal, published by Premier Media Inc. of Santa Fe Springs, Ca. carries an article by Roshan Attrey, 'India's Secular Democracy Tempers Religious Extremism'. Two sentences need notice. **"Buddhism, Jainism, and Sikhism, minority religions, remain linked to Hinduism to the extent their followers in India have considered it valuable"... "Sikhism, founded by Guru Nanak as part of a large Indian Protestant movement in 15th century, became militant under Guru Gobind Singh, 10th Guru to defend India and Hinduism against increasing oppression by Muslim rulers..."** Really? Subtle? Were it not the Brahmins and Hindu Rajas who colluded with the Muslim rulers against the Guru and were it not the Muslim subjects that sided with the Guru?

I am told this is a Sikh publication.

In the same vein one of the statements made by Dr. Harbans Lal in the above-mentioned seminar in Richmond, VA was, **"Guru Nanak encouraged *teerath yatra* to engage in interreligious dialogue."** *In contrast S. Kala Afghana said, "GGS will never get obsolete; read it, understand it and bring about a change in your life; there is no problem that we face in life that cannot be resolved by it. Why Guruship for it? Man can change but GGS cannot and would not". And we have allowed Satguru Ram Singh Chair to be established at GNU!*

Dr. Gurbakhsh Singh Gill

In this seminar Dr. Lal associates Singh Sabha International with S. Gurbakhsh Singh Kala Afghana when he knows better. It was a mischief on his part to connect a 'controversial' author with SSI to make this movement of Sikhi revival and reform controversial. The fact is that this writer got the inspiration for the need for revival and reform of Sikhi from Gurbakhsh Singh Kala Afghana but the

christening of the movement, Singh Sabha International, is the brainchild of Dr. Gurbakhsh Singh Gill. Credit must be given where credit is due. Dr. Gill was present at this seminar but not when S. Kala Afghana spoke. Dr. Harbans Lal arranged for Kala Afghana to be the first speaker by telling him that that was due to the high esteem he was held in. Reality was that he was doing a favour to Dr. Gill, an employee of S.G.P.C., who he thought would not want to be present when S. Kala Afghana spoke. Dr. Gill arranged to come to the conference late.

Next day, at the Gurdwara Sahib before the Sangat, I made the connection of both Gurbakhsh Singhs to the SSI clear. **Here in lies the crux of our degeneration and malady that afflicts us.** We are inclined to go with the flow rather than take a stand for the truth, which is real Sikhi; and it can be very lonely. This is even more puzzling since Dr. Gill has made a very significant contribution to the education of diaspora youth, written many books (please see p.3 for an excellent article by him) and at Kala Afghana's request read his. This is what he has to say: **"In general I agree with Kala Afghana for his brave and daring statements in his books. I have been writing the same thing but wrapped in good words. I was sure that no body can stand his logic and I am in a position to justify all what he wrote."** Then why are you, Dear Uncle, allowing Jathedar Vedanti, Akhand Kirtani Jatha, Damdami Taksal and RSS to crucify Kala Afghana with your silence? In defense of Dr. Kharak Singh you have stated that, **"Dr Kharak Singh in the meeting observed that Kala Afghana has done a great service in pointing out the Brahmanical rituals, which have crept in the Sikh society."** Then why is Dr. Kharak Singh silent along with you?

Dr. Tarlochan Singh Nahal

Last year at the SSI conference in Roseville and week prior in Fresno, Tarlochan Singh Nahal had played a very idiotic role of leading noisy demonstration supported by Brahmins of Sikhi, the Akhand Kirtani Jatha (See SB July 2002). I was curious as to what kind of a Dr. he was. He is neither MD, nor Veterinary. I was incredulous when I learned he was Ph.D. It all made sense when I learned that Dr. Harbans Lal was the one who conferred the degree on him in a restaurant in Los Angeles. At this conference in Richmond I had an opportunity to ask Dr. Lal about the university. He could not remember the name but it was a Canadian university. Obviously a mail order university. Alumni are reflections of the caliber of the university. In one of his Internet exchanges he writes: "Kala Afghana deserves absolutely no mercy. He deserved to be declared 'Tankhaiya'. What arrogance! What stupidity!"

Dr. Amarjit Singh of Khalistan Affairs Centre & Dr. Pritpal Singh of American Gurdwara Parbandhak Committee

These two gentlemen are neither MDs, nor Veterinarians, nor PhDs. If a person really has a genuine commitment to a cause why does he have to embellish his credentials? [Hardev Singh Shergill]

*****

BODIES OPPOSE SEVA BY WOMEN

Tribune News Service
Amritsar, May 6, 2003

Even as a five-member committee constituted by the SGPC will meet on May 8 to take a decision on the issue of gender discrimination, **the SGPC has succeeded in procuring the consent of many Sikh organisations that baptised women should not be allowed to perform seva** inside the sanctum sanctorum of the

Golden Temple as per age-old traditions. **Mr. Ajaib Singh, Manager, Darbar Sahib, admitted that he had sent a circular to many Sikh organisations seeking their consent on the matter. He said a majority of the organisations in their reports conveyed that the old traditions, which prohibit women from performing seva or kirtan inside the Golden Temple, should continue.**

There is no gender discrimination in Sikhism. The Religious Advisory Committee of the SGPC had decided in **1944** that women should be allowed to perform seva in the Golden Temple. Sikh high priests, including the then acting Jathedar, Akal Takht, **Prof Manjit Singh**, and the present incumbent, **Giani Joginder Singh Vedanti**, had led a jatha of US-based women inside the sanctum sanctorum in the mid-nineties for performing seva. However, a lot of hue and cry was raised when two UK-based baptised Sikh women were stopped from performing seva at the Golden Temple. Bibi Mejinderpal Kaur said she had specially come to the Golden Temple on the personal assurance of Jathedar Vedanti, who had told the Sikh sangat of the UK that women were allowed to perform seva, as Sikhism did not preach discrimination.

The five-member committee constituted for the purpose included Giani Balwant Singh, Jathedar, Damdama Sahib, Dr Darshan Singh, Dr Kharak Singh, Bibi Kartar Kaur and Bibi Amarjit Kaur Sekhwan, both executive members of the SGPC

*****

AKHAND KIRTNI JATHA'S STAND IS DENIAL OF HISTORY.

Guru never introduced the current 'maryada' in Golden Temple!

"Noted Panthic organization **Akhand Kirtani Jatha** (International) has described as **unfortunate the issue of Sikh women's desire to undertake service at the holy Sachkhand Sri Harmandir Sahib** being made the subject of a controversy. Issuing a statement on behalf of Jatha Chief Bhai **Ram Singh**, the vice-chief Bhai **Baldev Singh** said, "There is no difference between physical bodies of man and women and as per Gurmat teachings, spiritually both enjoy equal rights. Only God, the creator is man. He is 'husband' God and the rest are all women," he said. Among all beings, the 'Akal Purkh' summons 'Amritdhari' Sikh men and women in the holy presence to perform service," said Bhai Baldev Singh. He also said that benevolent Sikh women, true to 'rehat' had set such examples of martyrdom by sacrificing their families, which are without a parallel. He said, 'In the light of Gurbani, there is mention of Mata Kheevi, who rendered service in the Guru's 'langar' (common kitchen), Mata Sahib Kaur who enjoys the honour of being called the mother of the Panth, and Mata Bhag Kaur who guided the '40 Muktas' on the path of aligning with the Guru'. Bhai Baldev Singh further said: 'If Sikh women have not lagged behind in rendering service, Panth too has never discriminated against them.' He said that only recently Bibi Jagir Kaur was made the President of the

Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee which office she served with aplomb. **He said that it was not known under what political design Sikh women were demanding that they should be permitted to perform 'Kirtan' and 'Sewa' at Sri Harmandir Sahib.** He said, "*Sachkhand Sri Harmandir Sahib was revealed by Sri Guru Ram Das Ji Maharaj for our salvation, the denizens of 'Kalyuga' and the 'maryada' introduced by Sri Guru Arjan Dev Ji should be followed in toto. If Sikh women have until today remained deprived of rendering 'Sewa' at Harmandir Sahib, Panth has never stopped them from rendering 'sewa' in other Sikh places of worship, then Guru knows best as to why he did so. Panth should continue with the 'maryada' currently being followed at Sri Harmandir Sahib.*"

After giving a true appreciation of history and Sikh philosophy, Bhai Baldev Singh concludes by asserting that the present 'maryada' being followed at Sri Darbar Sahib was introduced by Guru Arjan Dev Ji and if even under this 'maryada', 'sewa' has not been entrusted to the Sikh women, 'Guru knows it better', and we should quietly follow the current 'maryada' whatever it is.

Anyone with a little acquaintance with Sikh history, knows it full well that maryada practiced by Guru Arjun Dev at Darbar Sahib was stopped the very day 'Har Ji' took possession of it (Darbar Sahib). After his death, the Amritsar 'Sangat' (Sikh congregation) sent Singhs (Sikhs) to Guru Gobind Singh Sahib at Anandpur Sahib and requested him to re-introduce "Guru-maryada" at Sri Darbar Sahib. Guru Ji did not go there himself but sent Bhai Mani Singh to Amritsar. Bhai Mani Singh got the 'Guru-maryada' introduced, but after him, Nirmala Sadhus and 'mahants' (priests) gained control over Sri Darbar Sahib. Since then, **it is not 'Guru-maryada, but the 'Brahmin-introduced maryada' which is being followed at Sri Darbar Sahib.** A full glimpse of this so-called 'maryada' can be had from "**Gurbilas Patshahi 6**", which **contradicts Gurmat at every step and elevates Brahmanism.** History bears witness to the fact that till the year 1840 at least, narration and explication of Gurbani continued to be done at Sri Darbar Sahib, the couplet "Raj Karega Khalsa" was recited there daily and the 'parkash asthan' (placed where Guru Sahib is installed) too was never bathed and washed with milk. It is highly deluding and amounts to encouraging Brahmanism to say that Guru Sahib deliberately prescribed a different 'maryada' for Sri Darbar Sahib because he had established Sri Darbar Sahib for the salvation of the people living in the age of 'Kalyuga'. While Gurmat does not grant recognition to the Hindu 'places of pilgrimage' which the Brahmins describe as gods-created gates of salvation, our 'Brahmins' (priests) do not hesitate to concoct similar stories about Sri Darbar Sahib and attribute them (stories) to the Guru. The Guru gave only 'Dhur Ki Bani' [utterance emanating from the primal One] for the salvation of human beings and not

pilgrim-stations. That is a separate subject, which is the central point of Gurmat. However in history, we find incontrovertible evidence that the current 'maryada' being followed at Sri Darbar Sahib was not started by Guru, but was introduced by Brahmins, mahants (priests), Nirmalas and Udasis only. To judge whether this 'maryada' is right or not, Guru himself has given us the touchstone of Gurbani. Just as in comparison with the Timeless One, gods and goddesses, avatars and prophets are of no consequence, similarly, every such 'maryada' is useless as cannot be proved to be true when tested on the touchstone of Gurbani—even if this 'maryada' was being followed for 500 years. When by saluting Dadu's grave and instituting a practice which proved useless on the touchstone of Gurbani, the Guru tried to test his Sikhs, he only wanted to teach them that for a Sikh, only that 'maryada' and 'dharam' (religion) is acceptable which goes well with Gurbani. Even the Guru himself did not keep for himself the right to approve of any 'maryada', which was outside the ambit of Gurbani. Why do our present-day Brahmins, by inventing improbable stories, wish to make Sikhism an antiquated religion? Well, if they are incapable of changing their Brahminical temperament, they should at least not associate this falsehood with the Guru's name and say that the present anti-gurmat 'maryada' was started by the Guru. History is very clear on this subject and if anybody has any doubts on this score, the "Spokesman" is ready and willing to dispel those doubts and misconceptions. Before associating the Guru's name with the Brahminical 'maryada', had they scanned the pages of history, this delusion and misconception could have been avoided, perhaps.

[Courtesy: The Spokesman Weekly's Monthly Issue April 2003, as it appeared in the 'Ajit'. ED]

*****

DISTORTION OF SIKH HISTORY

NCERT IS AT IT AGAIN

Dear S. Hardev Singh Shergill Ji,
Waheguru ji Ka Khalsa, Waheguru ji ki Fateh!

Since the publication of my letter in your bulletin in the month of January 2003 (see pp 1-7) the situation regarding distortion of Sikh History has become much more serious. After the removal of objectionable remarks from the earlier edition of the book, a new type of distortion of Sikh History has been introduced in the newly published book. How the things have happened, the publication of **news items, which I am sending herewith, (see below)** would reveal the whole story. Even after admitting that the remarks as published in the new book are objectionable, the same have not been removed till today. The book as such has been prescribed from this new academic session, which started from 1st April 2003. Except for the publication of the news items, no serious steps have been taken by the major Sikh organization. I feel frustrated and confused in the absence of support for countering the attack on Sikh history.

The pressure around the Sikhs and Sikhism, both nationally and internationally, was never so serious as it is during the present period. **What has gone wrong with the Sikhs everywhere?** It is a serious question, and needs deep introspection. **The Sikhs would have to evolve an effective mechanism at the international level, if they wish to save Sikhism in its pristine glory.** With regards,

M.S. RAHI, Chandigarh

**THE INDIAN EXPRESS
CHANDIGARH, FRIDAY – JANUARY 10, 2003**

NCERT history texts irk sangat

S.P. SINGH, CHANDIGARH, JANUARY 9

SLAMMING the NCERT's new history books, particularly the way Sikhism has been projected in these, community gatherings in city gurdwaras today expressed their determination to oppose the new texts to spirited cries of *Bole So Nihal*. Senior advocate **Dr. M. S. Rahi** made an impassioned plea at a city gurdwara against the new NCERT books – '**Modern India**' for Class XII and '**Medieval India**' for Class XI – and said these were pushing a line "which was a complete antithesis of the Sikh tenets."

"I am fighting a case in the Punjab and Haryana High Court, and NCERT presented the printed book 'Medieval India' by one Jain before the Court on January 6. Now I have to respond before the Court on January 16, but you must empower me to speak on behalf of the sangat by passing a resolution," Dr Rahi told the gathering at the Sector 34 gurdwara.

So charged was the congregation that slogans of Bole So Nihal reverberated for quite some time. "It is not my personal case. The entire panth has to be taken into confidence. We will also be approaching the SGPC and the Delhi Sikh Gurdwara Management Committee for support on the issue," Dr. Rahi later told The Indian Express.

The litigant in the case is Guru Nanak Universal Brotherhood Society, of which Dr. Rahi is himself the general secretary, while the Union of India and the NCERT are among those impleaded as parties to the 'NCERT distorting Sikh history' Case, now being heard by Justice J S Narang.

Dr. Rahi said guru Gobind Singh has been depicted as a devotee of Goddess Chandi, a description that is an anathema to Sikhs. Also, the new book obfuscates the issue of Sikhs' distinct identity.

"We had filed the case as the earlier version of the book by Satish Chandra had objectionable references. But instead of removing these, the NCERT has come up with the new re-written book by a different author which includes even more subtle anti-Sikh references," Dr. Rahi said.

The new version, he said will become part of the syllabi from the next academic year. The Amarinder Singh Government, however, has already made it clear that it will not introduce new NCERT books, which allegedly saffronise the humanities studies, but the decision does not cover the private school sector. **Dr. Rahi said the fact that the NCERT chose to submit a printed version of the book, and not the draft, has aggrieved him since it portends mischief.**

He said he planned to continue his campaign to generate awareness among Sikh masses about the issue "and my decision to address the gathering at the gurdwara on the occasion of gurburab is part of these efforts."

**THE TRIBUNE News Service, Chandigarh, January 15
SIKH GROUP OPPOSES NCERT REFERENCES**

The NCERT syllabus book "Medieval India" prescribed for Class XI mentions that Guru Nanak "renounced" the world contrary to the Sikh philosophy and Guru Gobind Singh is described as "a devotee of Goddess Chandi" despite the faith accepting no "avatar" between God and humanity.

These facts were brought to light by the Sikh Core Group member, Dr. M. S. Rahi, before the group in a meeting held here yesterday. Dr. Rahi said, on page 175 of the book on the Sikh revolt against the Mughals there was a reference that says, "The fact that these were all non-Islamic communities naturally raises the question whether these can be described as Hindu resistance movements." He said the implication that all the non-Islamic communities were Hindus was an anti-thesis of independent Sikh identity.

He said the mention of renunciation about Guru Nanak on page 125 was alien to the Sikh theological thought. Dr. Rahi said the reference to Guru Gobind Singh on page 178 also goes against Sikhism, which does not accept any intermediary between God and man. Members of the group urged the SGPC President to take up the matter of distortion of the Sikh history and doctrine and take a lead in countering the recurring attempts allegedly being engineered through the NCERT books to subvert the fundamental teachings of Sikhism.

The group asked the SGPC to constitute a standing committee of scholars to monitor publications for ensuring authentic output.

It recommended that the committee should screen all textbooks prescribed in educational institutions and elsewhere and suggest rectification, if any.

The group has also sought a statement from the SGPC President against the distortion of history. The group supported the Punjab Government for filing a petition in the Supreme Court on the issues recommended by the group. Appreciating efforts of the Akal Takht Jathedar Joginder Singh Vedanti for the publication of the Nanakshahi calendar, it urged Jathedar Vedanti to introduce the calendar soon.

**THE TRIBUNE NEWS Service, New Delhi, January 17
NCERT TO REMOVE OBJECTIONABLE PORTIONS**

The NCERT has agreed to change objectionable portions regarding Sikhs from Class XI books. The Vice Chairman of the National Commission for Minorities, Mr. Tarlochan Singh, reacting to a news report in The Tribune, had convened a meeting of senior NCERT officials yesterday on Thursday. The officials led by Secretary of the NCERT, Mr. Satandra Singh, assured the commission that they would "remove all objectionable portions." Mr. Tarlochan Singh said he was consulting specialists in Sikh history to study the NCERT books. The scholars apart from pointing out the objectionable portions would also provide authentic details.

The Sikhs Core Group member, Dr. M. S. Rahi, had pointed out to

several denigrating references to the Sikh Gurus and wrong interpretation of historical facts. The NCERT officials, has apologized for the denigrating references and stated that the meager time period for the preparation of the book had resulted in the 'error.' **The book stated that Guru Nanak 'renounced the world' and Guru Gobind Singh was described as 'a devotee of Goddess Chandi'** despite the fact that Sikhism as a faith did not accept any 'Avtar' between God and humanity.

[In the book '**Living Religions**' by Mary Pat Fisher, who is Coordinator of International Communications, Gobind Sadan Institute for Advanced Studies in Comparative Religion, Guru Nanak is presented as, "*little concerned with things of the earth...roamed about in nature rather than working...*" The chapter on Sikh religion was previewed by Dr. Balkar Singh and this book is being used as a textbook at Sacramento State University and perhaps at other universities in California. This is Baba Virsa Singh's contribution to '**Sikhi Parchar**'. Baba Virsa Singh was a creation of Hindutva forces. So is Baba Daljit Singh in Chicago. Any one going to his dera or associating with him is harming the cause of Sikhi, because like Baba Virsa Singh he is 101% of the view that Dasam Granth is the writing of Guru Gobind Singh in its entirety. As long as our Jathedars and Sikh political leaders will keep on honouring likes of Baba (sorry we have to call him that because he has made it his first name legally. See SB May 2003 p.4) Daljit Singh by associating with him we are in danger of creating another Baba Virsa Singh and we really have no defense against statements like **Guru Gobind Singh as 'a devotee of Goddess Chandi'**. ED]

Note: It was on the basis of the following letter that the news items were got published by the SGPC and other organizations:

January 7, 2003

To:

1. The President, SGPC, Amritsar

2. The president, Delhi Gurdwara Prabhandak Committee, Delhi

Subject: Regarding the distortion of Sikh History in the newly published book in November 2002, submitted to the Hon'ble High Court on 6th January 2003, which would become part of the syllabus from April 2003.

Sir,

As you are aware, we are contesting litigation since 1995 in the Pb & Hy. High Court and the Supreme Court of India against the distortion of Sikh history in the history textbook of schools published by NCERT. Due to our continuous efforts, objectionable remarks against the Sikh Gurus have been removed and one such book is Medieval India a textbook for class XI

However, in this newly published book distortion has been done in a very subtle manner. Some of the objectionable remarks occur at the following pages of the book:

1. At page 125 of the book about guru Nanak it has been written, "He renounced the world at the age of 30 after a mystical experience."
2. Similarly at page 175 about the Sikh revolt against the Mughals it has been written, "The fact these were all non-Islamic communities naturally raises the question whether these can be described as Hindu resistance movements."
3. Again at page 178 it is written about Guru Gobind Singh, "It is said that the Guru was a devotee of Goddess Chandi."

There are other distortions also, which would prove very dangerous for the Sikhs and Sikhism in the times to come. Independent identity of Sikhism and its doctrinal novelty must be maintained, if Sikhism is to survive in its pristine glory.

I am bringing this to your notice so that the matter could be taken up and discussed at the appropriate levels and objections could be filed

in the Hon'ble High Court, as the next date in the case is 16-1-2003. Photocopy of the relevant pages is enclosed herewith.

Yours truly, M.S. RAHI, Chandigarh

*****

NANAKSHAHI CALENDAR

Kirpal Singh Nijher's e-mail below separates "the seed from the husk" so far as the current, rather heated debate in true Sikh style, about the Nanakshahi Calendar and its "technical" author, S. Pal Singh Purewal, is concerned. For the students of the Calendar, my article "Why the Nanakshahi Calendar?", which appeared in The Sikh Times (UK) this week is attached. Also reproduced is part of a table to 2020 prepared by Pal Singh Purewal for the three events left out of the Calendar (Guru Nanak Prakash, Bandi Chhor Divas and Hola Mahala.) So, even for these dates we do not have to wait for the verdict of the Pandit in Jalandhar! (My fuller article in Panjabi appeared in the two leading UK Panjabi weeklies - one just cut-pasted it without acknowledgement! Would have been even more helpful if the same paper had taken up the offer to interview S. Purewal when he was passing through London.)

Gurmukh Singh, UK

NANAKSHAHI CALENDAR.

Date: Vaisakh 23, 535 NS (Nanakshahi) The way quite a few of us have started throwing brickbats at the Nanakshahi Calendar, and it's author, S. Pal Singh Purewal, seem to be the reflections of our traditional naïve behavior of our playing in the hands of our enemies. In our haste in judgement some of us has dubbed the Nanakshahi Calendar as anti-Sikh, anti-Gurmat, not Khalistani enough, or what ever. Some of us have tried to diminish its importance by characterizing it as a non-significant event, while others have dubbed it as a creation of the Brahmins because of the listing of some Brahmanical events like Sangrands, Masyas, Punias etc. in the Sikh Jantri. Furthermore, some of us are upset on the honoring of S. Purewal with an honorary Ph.D. ...Let us stop our brick bating for a moment to separate the seed from the husk. The confusion, as to who deserves our "bouquets" & who deserves the "brickbats" seem to come from the intermingling of the two issues in this one episode. Those two issues are "Nanakshahi Calendar" & "Nanakshahi Jantri." The "Nanakshahi Calendar" is the work of S. Purewal, while the "Nanakshahi Jantri" is the creation of our "gang of Deevaas" consisting of our "Jathedars, (ku) Sadhs, (Ku) Sants, (Ku) Babas, Derawalas, Taksalias, Brahmanical (Ku)-Jathas, and our spineless Sikh politicians" acting under the orders of their Bipar RSS Masters. For his part, S. Purewal has definitely done a great service to the Sikh Nation by designing the "Nanakshahi Calendar" based upon logic, Science, Gurbani, and Sikh History. This Calendar in fact is the most accurate & logical way of measuring time till date that is in tune with nature. It needs the least amount of corrections over time compared to any other Calendar in existence, including the most popular, the CE Calendar. Furthermore, rightfully, the name of this Calendar is based upon the name of the founder of Sikhism. In its initial presentation by S. Purewal, there was not even

an iota of Brahmanical Trash in it. Had S. Purewal's original suggestions been accepted in toto, then there would have been no confusion about the dates of any of the events of Sikh History. He did his part with thorough research, and came up with the most accurate dates for the Sikh events of celebration. Therefore, it is totally unfair to throw any brickbat at him at all. From us he deserves nothing but "bouquets of flowers", lots of thanks, and appreciation for this work of the far reaching Historical Value The responsibility of the "screw ups" belongs entirely to the "Gang of Deevaas," who are under the tight grip of the Bipars (the Agents of the Brahmanical Snake). They are the ones who are responsible for the "Nanakshahi Jantri." They are the ones who have compromised to keep the confusion intact about the Parkash Utsav of Guru Nanak Sahib, Diwali, and Holla Mahalla. They are the ones who have interjected the Brahmanical, non-Sikh events of Sangrand, Masya & Punya etc into the Nanakshahi Jantri. If anybody deserves the brickbats then it is the Gang, and not S. Purewal. Despite all the Gang screw-ups, this Calendar still serves the necessary functions. a) It definitely brings in the reality of INDEPENDENCE to the very existence of the Sikh faith as a living religion. b) It does provide the first baby step to the Sikhs to move out of the shadow of Hinduism. c) It does have the capacity to free us from the grip of the Gang of Deevaas. d) It does bring in sanity, stability, logic, and certainty to the days of our celebrations. e) It stops us from running to a Two-Paisa Brahmin, every time, we need to find the dates of celebration of the days of our Sikh History. In case, we as a Nation have any desire to regain our lost pride, then let us learn to feel proud of those things that are our own. Those Nations perish, who start feeling comfortable sleeping under somebody else's shadows. What we have here may not look to be perfect, but it is ours. Let us look at its positive side. With only three screw-ups of the Sikh History left to be fixed, it seems that more than 95% of this Calendar is good, and only remaining less than 5% needs to be fixed. Which should not be a big problem, once the Calendar has taken roots in our hearts & minds. Let us adopt this Calendar with full force to specify every event of our life. Let us not limit it to the Gurburabs or other events of Sikh History only. Let us introduce it into our daily conscious by using it for our daily activities like, specifying our letter writing dates, our New Year greetings, our birthdays, our anniversaries, our marriages, our celebrations, or anything else. May be, then there will come a day, when Nanakshahi Calendar will become the most popular Calendar on the globe. The ball is in our court. Regarding the bestowing of the honor of Ph.D. upon S. Purewal, he definitely deserves it. He deserves this honor for his vision, his patience, his persistence, his knowledge, his research, and his ability to not to get discouraged, and loose sight of his objective while dealing with our "Gang of Deevaas". Frankly speaking, hasn't he performed a miracle by succeeding in getting something

done, despite the obscene grip of the RSS goons and the Gang of Deevaas, on the Sikh affairs? Kirpal Singh, USA.

*****

WHY THE NANAKSHAHI CALENDAR?

Gurmukh Singh, UK

*"Balhar tina Gursikhan bhav bhagat Gurburab Karande"
(I am sacrifice to those Sikhs who celebrate the days of Guru with devotion.) Bhai Gurdas.*

There is no doubt that some tactical compromises have been made to secure a solarised Nanakshahi Calendar – a separate calendar of the Sikh nation. Nevertheless, this is no small achievement in today's Panjab, symbolically and in practice. Let us now recover the bits compromised, while educating ourselves that ritualistic observance of days, which are not Gurburabs and agreed days of the Sikh tradition, is very much against Sikh teachings.

"Why is it mom, that Baba Ji's birthday is on different dates each year?" Nanakshahi Calendar is the response to that simple question. Any Sikh child old enough to understand that (for example) Guru Gobind Singh's birthday is not celebrated on the same date each year, wonders why not. It will be on the same date i.e. 5th January each year in future. With one exception, so will be all the dates of all Gurburabs. That is our gain.

Guru Nanak Sahib's Parkash (birthday) Gurburab, Bandi Chhor Divas and Holla Mahala dates will still be calculated under the old lunar system. That is not our gain as yet. It is not a "loss" either, because we are no worse off than before.

Symbolically, a separate Sikh calendar is a major historical achievement for the separate Sikh theo-political identity. The Sikhs are a nation and the Sikhs now have a distinct calendar. (Yes, you can have a nation without a geographical country. The Jews have been a nation for over 2,000 years, but with a country for only about 55 years.)

The above is a simple response to "why the Nanakshahi calendar?" But, of course, life is not that simple. Certainly not within the Sikh community confined to the four walls of the Gurdwaras infested with superstition and ritualism. Give them any calendar and they will fill in their own "important" dates depending upon the influential local sant or giani. That will then become their own calendar of "teohars", sant barsis, ritual days and other events. They may even insert moon cycles on it. Let us understand, therefore, what we mean by a calendar.

The dictionary says that a calendar is "Any various systems of reckoning time in which the beginning, length, and divisions of a year are arbitrarily defined or otherwise established." You can have a calendar of events also. Most of the present arguments confuse the calendar of time with a calendar of events. In the calendar of events, you can agree or disagree on what historical EVENTS to put on the calendar as important dates for remembrance.

Other than the ritual infected and "charrava"-dependent sants, or ignorant at large, all others are agreed that the scientific Tropical year, which remains constant and is used worldwide, should be the year adopted for the Khalsa nation's Nanakshahi Calendar. The

Lunar “year” is a contradiction and the Sidereal year based on star markers is slipping against the seasons so that in time, you will have the month of “Harh” (hottest month which starts in mid-June now) in winter!

Nanakshahi Calendar – Main features:

1. Year 1 is the year of Guru Nanak Sahib’s birth 1469 CE. It begins on 1 Chet Nanakshahi, which is on 14th March.
2. Based on the time length of Tropical years of 365 days 5 hours 48 minutes 45 seconds.
3. First five months from Chet have 31 days each, the remaining seven months have 30 days each. The last month will have 31 days in a leap year.
4. It will continue to have permanent month/season relationship and will accord to Gurbani.
5. With three exceptions, Gurpurabs and others Sikh events will be on fixed dates in both Nanakshahi and the Common Era calendars. The exceptions are Guru Nanak Sahib’s birthday, Bandi Chhor Divas and Hola Mahala, which will remain on the old lunar system until there is further decision to fix these Sikh events to solar dates also. However, S. Pal Singh Purewal has worked the future dates of these events on the Nanakshahi and Common Era calendars up to year 2020. We are no longer dependent on a Pundit in Panjab to calculate these dates each year.
6. Nanakshahi calendar has promoted research by scholars into many historical dates where there has been confusion to arrive at agreed dates.

The problem:

The length of the sidereal year of the Bikrami Samat to which Nanakshahi Samat was linked, does not conform to the tropical year length. The Bikrami year is sidereal year (which uses a star as a marker to calculate the earth’s annual circle around the sun). This year is 365 days, 6 hours, 9 minutes and 10 seconds. The tropical year on which the worldwide Common Era calendar is based is 365 days, 5 hours, 48 minutes and 46 seconds. If the months are to remain aligned to seasons (as described in Gurbani – Bara Mahas, Majh and Tukhari and Rutti Saloks) permanently, then the year length has to be that of the tropical year.

The lunar months and the lunar “years” of 354 days is a Brahmanic complexity; and non-sense e.g. regarding two months by the same name occurring every third year to keep step with the solar year, one of the two being an “unclean” (malmaas) month! Would you believe it, that Gurpurab dates have been linked to lunar months – and as you cannot have a holy day in the “unclean” month, therefore, every third year Gurpurabs have been shifted by 18 or 19 days to avoid the “unclean” month!

“Balhar tina Gursikhan bhav bhagat Gurpurab Karande” But which Guru’s days, those hitherto dictated by a Pundit in Panjab every year?

There is no doubt that some tactical compromises have been made to secure a solarised Nanakshahi Calendar – a separate calendar of the Sikh nation. Nevertheless, this is no small achievement in today’s Panjab, symbolically and in practice. Let us now recover the bits compromised, while educating ourselves that ritualistic observance of days, which are not Gurpurabs and agreed days of the Sikh tradition, is very much against Sikh teachings.

	Hola Mahala	Bandi Chhor Divas	Prakash G. Nanak
2003	19 March	25 October	8 November
2004	7 March	12 November	26 Nov
2005	26 March	1 November	15 Nov.
2006	15 March	21 October	5 October
2007	4 March	9 November	24 November
2008	22 March	28 October	13 November
2009	11 March	17 October	2 November
2010	1 March	5 November	21 November

And so this table has been worked up year 2020 by S. Pal Singh Purewal Go to www.purewal.org and print 2003 Calendar but use the above table for the three events which have not been agreed under the new Calendar. So old calculations are used.

*****

CLERGY EXONERATES BADAL

Varinder Walia Tribune News Service Amritsar, June 5, 2003

Paving the way for the much-awaited unity between the SAD and the Sarb Hind Shiromani Akali Dal (SHSAD), the Sikh clergy today exonerated Mr. Parkash Singh Badal, President, SAD, from the charge of violating ‘maryada’ (Sikh tradition).

This is unprecedented in Sikh history. Never has a person accused of violating a ‘hukamnama’ (edict) been absolved of the charge without undergoing ‘tankhah’ (punishment for religious misconduct).

Today’s edict is likely to spur a keen debate among the Sikhs. It was for the first time that an accused was invited for ‘consultations’ before the pronouncement of the edict. Mr. Badal, who was “invited for consultations”, was accorded a **VIP treatment at the Akal Takht** secretariat. According to highly placed sources, it was the leadership of the Akali Dal and the SGPC, which dictated terms for the appearance of Mr. Badal at Akal Takht. Instead of pronouncing ‘tankhah’, the Sikh clergy chose to ask Mr. Badal to offer ‘parsad’ at Akal Takht. **Jathedar Vedanti emphasised that offering ‘parsad’ and performing ‘ardas’ on behalf of Mr. Badal did not constitute ‘tankhah’.** Despite repeated queries by media persons, Jathedar Vedanti declined comment on whether Mr. Badal had violated ‘maryada’ or not. “I don’t want to speak beyond what I have given to you in writing”, he said. However, the Jathedar appeared tense after the pronouncement of the edict.

The meeting of the clergy, which lasted more than two hours, was disrupted several times with messages from persons who reportedly **called the shots** from an adjoining room of the Akal Takht secretariat. The Jathedar directed the SAD to organise ‘akhand path’ at Manji Sahib within the premises of the Golden Temple for the welfare of the Sikh Panth. No date for the path was specified. However, Mr. Badal told media persons that the ‘path’ would be organised when the heat wave subsided. Jathedar Vedanti said the ‘akhand path’ should be organised by all factions of the Akali Dal for ‘complete Panthic’ unity. Though the edict mentioned that the ‘hukamnama’ issued on December 31, 1998, by the then Jathedar of Akal Takht for a truce among the warring Akali leaders was discussed at the meeting, yet there was no mention about its (hukamnama’s) violation.

Interestingly, a 'parsad' for Rs 500 was brought even before the 'exoneration' of Mr. Badal, which gave the impression that he (Mr. Badal) already knew about the 'tankhah' he was to undergo. Jathedar Vedanti, replying to another question, said there was **no need for Mr. Gurcharan Singh Tohra to appear before the clergy as the matter stood resolved. Asked whether a similar relaxation would also be made in case of Mr. Gurbax Singh Kala Afghana, a Canada-based Sikh scholar undergoing treatment there, Jathedar Vedanti replied in the negative.** The meeting was attended by Jathedar Vedanti, Giani Balwant Singh Nandgarh, Jathedar, Damdama Sahib, Giani Tarlochan Singh, acting Jathedar Kesgarh Sahib, Giani Bhagwan Singh, Head Granthi, Akal Takht and Giani Gurbachan Singh, Granthi, Golden Temple. Before pronouncement of the edict, Giani Bhagwan Singh performed the 'ardas', which mentioned that Mr. Badal had appeared before Akal Takht as a 'humble Sikh'.

Later, Mr. Badal claimed that he had never violated 'maryada' during his five-decade-long public life. He could not even think of doing so. In a significant statement, he said informal unity with Mr. Tohra had already been forged and a formal announcement in this regard would be made shortly. He said he had not "struck any bargain" with Mr. Tohra for the purpose. He said Capt Amarinder Singh, Chief Minister, had violated the Akal Takht directive by rejecting the Nanakshahi calendar. Hence, the Jathedar, Akal Takht, was competent to act suo motu against the Chief Minister. He said the SGPC General House had already passed a resolution to summon Capt Amarinder Singh at Akal Takht for sending the police into the Golden Temple complex on the occasion of the annual elections of the SGPC. However, it was up to the Sikh clergy whether or not to summon him.

*****

BADAL'S EXONERATION DENTS SIKH CLERGY'S STANDING

Varinder Walia Tribune News Service
Amritsar, June 7, 2003

Credibility of Sikh clergy has touched the lowest after absolving Mr. Parkash Singh Badal, president Shiromani Akali Dal of all charges, even as representatives of various Sikh bodies have asked the high priests to make amends before the Sikh Sangat for violating the age-old 'maryada' (Sikh traditions).

The authority of the high priests already stood diluted, as the SGPC did not bother to implement the directives of Akal Takht in the recent past. The latest case referred by Akal Takht to the SGPC was about Ms **Surinder Kaur Badal**, wife of Mr. Badal, who had attended a congregation of **Ashutosh Maharaj**. However the SGPC failed to give any reply on this significant matter so far as there was apprehension that such an action could open a Pandora's box due to the involvement of 'VIPs'. Despite the clear directives that the sub committee, constituted by Akal Takht, would submit its report on the activities of Ashutosh within a month nothing came out of even after a lapse of four months. The **SGPC has also not constituted any committee to resolve the controversy of Dasam Granth**, which led to unsavoury situation when Sikh clergy of Takht Patna Sahib declared Mr. **Mohinder Singh Romana**, president of the Gurdwara Management Committee (Patna Sahib) tankhaiya for using unpleasant words against the holy book (Dasam Granth).

Earlier, the then SGPC chief, Mr. **Jagdev Singh Talwandi**, while addressing the congregation from Akal Takht on the occasion of "Bandi Chhor Divas" (Divali) had criticised the functioning of the high priests in the presence of Jathedar Akal Takht. However, **Sikh clergy could not muster courage to take action against him.** Later Mr. Talwandi was found honouring a Canada based excommunicated Sikh who had come here with Mr. **Ujjal Dosanj**, the then premier of British Columbia, the Sikh clergy maintained studied silence, despite the fact that a number of complaints were received by Akal Takht secretariat in this regard.

The reason for the denigration of Jathedars is: Giani Joginder Singh Vedanti, Jathedar Akal Takht and Giani Bhagwan Singh, Head Granthi Akal Takht are on extension and could be removed any time by the SGPC — the appointing authority of the Sikh clerics. Giani Tarlochan Singh, acting Jathedar Takht Kesgarh Sahib is yet to be regularised while Giani Balwant Singh Nandgarh, an SGPC member was appointed Jathedar Damdama Sahib for political reasons. **Though the Sikh clergy had categorically stated that no meeting of Akal Takht could be held in absence of head Granthi of the Golden Temple as per Sikh maryada, yet they continued to hold meetings where important decisions were taken.**

The SGPC has not framed any rules and regulations for the appointment and removal of Jathedars as directed by Jathedar Vedanti on March 29, 2000 — a day after his installation as Jathedar Akal Takht. The SGPC has not bothered to constitute 'Sikh Itihas Board' to scrutinise the Sikh history in wake of large-scale distortions. **Earlier, the SGPC had stopped the sale of its own publication, "Gurbilas Patshahi 6", edited by Giani Joginder Singh Vedanti.** The Sikh high priests also faced humiliation when the SGPC did not make arrangements for video conferencing with Canada based Sikh Scholar Mr. Gurbax Singh Kala Afghana, when SGPC chief opposed such move publicly. **Jathedar Akal Takht had to revoke his own decision.** The Jathedar faced similar situation yesterday (June 6) when Mr. Kirpal Singh Badungar, SGPC chief honoured Bhai Ishar Singh, son of Sant Bhindranwale by ignoring Jathedar Vedanti. The personal assistant of Jathedar Vedanti, **Mr. Prithipal Singh Sandhu, was shown the door by the SGPC.** Mr. Amarjit Singh, in charge Akal Takht secretariat who was sent by Jathedar Vedanti to deliver a letter to Mr. Gurcharan Singh Tohra was sacked by Mr. Badungar even without taking Jathedar Akal Takht into confidence. Despite reminders, Akal Takht secretariat could not be computerised. The Akal Takht secretariat did not reply even a single letter written by Prof Manjit Singh who was sacked as Jathedar Kesgarh Sahib by the SGPC as such an action on the part of Sikh clergy would have annoyed the SGPC chief.

The Sikh clergy faced the wrath of 'sangat' when 'mild tankhah' was given to **Baba Dhanwant Singh**, chief of Vishav Noor Ruhani Charitable Sanstha who was accused of raping a girl at his dera. Interestingly, those who until recently considered Bhai Ranjit Singh as 'real Jathedar' (especially leaders of Sarb Hind Shiromani Akali Dal and AISSF led by Mr. Harminder Singh Gill) and used to dub Jathedar Vedanti as 'Sarkari Jathedar' have been praising Jathedar Vedanti for exonerating Mr. Badal. These organisations had taken a stand to re-install Bhai Ranjit Singh as 'Jathedar Akal Takht' till recently.

*****

SUMMON THAKAR SINGH AT AKAL TAKHT: DAL KHALSA

Tribune News Service Amritsar, June 7, 2003

The Dal Khalsa today urged the Sikh clergy to summon **Baba Thakar Singh**, acting chief of Damdami Taksal, at Akal Takht for spreading disinformation that **Jarnail Singh Bhindranwale** was still alive. Addressing a press conference here today, Mr. Satnam Singh Paonta Sahib and Mr. Kanwarpal Singh, vice-president and chief spokesman of Dal Khalsa, respectively, said Baba Thakar Singh must clarify before Akal Takht as to why he had 'misled' the Sikh Panth for about two decades that Bhindranwale was alive. "If Baba Thakar Singh still believes that Bhindranwale is alive then he must give concrete evidence before Akal Takht", Dal Khalsa leaders said. Similar explanation should be sought from other leaders, including **Dr Jagjit Singh Chauhan**, **Bhai Jasbir Singh Rode**, a former jathedar of Akal Takht, who had been telling the community that Bhindranwale had escaped unscathed in Operation Blue Star.

Meanwhile, Dal Khalsa asked Jathedar Akal Takht to tender public apology before the Sikh sangat for exonerating Mr. Parkash Singh Badal, president Shiromani Akali Dal. Dal Khalsa leaders alleged that the Sikh high priests had violated the age-old Sikh traditions at the behest of the SGPC. Dal Khalsa leaders announced that a mass movement would be launched on the pattern of Gurdwara Reform Movement for the appointment of Jathedars who would not succumb to political pressure. They alleged that the decision of the Sikh high priests had hurt the sentiments of Sikhs.

*****

AN OPEN SUGGESTION TO SRI AKAL TAKHAT SAHIB

Date: Harh 5, 535 NS (Nanakshahi)

Jathedar Joginder Singh Jee.

Sri Akal Takhat Sahib, Sri Amritsar.

Respected Jathedar Joginder Singh Jee,

Veer Jee, Sikhism is built upon nothing but **TRUTH**. Therefore, we do not need to start feeling insecure when someone like S.Gurbakhash Singh Kala Afghana (a Canada based Sikh scholar) happens to point towards any of our possible flaws? Why do we choose to go into a defensive mode so quickly? Do we lack confidence in the Truthfulness of the message of Sikhism?

Why does our Sikh leadership get into the playing of games of **Deceit**, rather than confronting the issues squarely? Why are we trying to shut people up, who, are daring to challenge us in our ways of doing things? ...Shouldn't we be thankful to them for pointing out our possible flaws? Don't their actions make us to re-think and re-evaluate our deviations from our path of TRUTH?

In human history, very rigid but false beliefs of societies have always been challenged by the men of conscious. And, in the process many such men have been mistreated by the Societies, for daring to do so. Are we also going to replicate

those Societies? Or are we going to be different? Yes, there was a time when according to the prevailing wisdom of the times, the leadership of some very prominent religion, mistakenly thought that Earth is flat, and the entire universe revolves around the earth. On being challenged about this idea, the challengers were persecuted, humiliated, and made to bite the dust. The System tried its best to suppress the truth. But, did it succeed in doing so? The answer is, NO!

Today, are we staring into the eyes of such a historic phenomenon? S. Gurbakhash Singh has dared to challenge us into re-thinking and re-evaluating some of our positions. Faced with his challenge, what is the best course for us? To **SHUT him up? Or opt to LISTEN** to find if there is any truth in his arguments? How our leadership tackles this historic decision will set the tone of our future. At stake is the **STATUS & FUTURE** of our faith, and our institutions. This decision is the one that is going to crystallize; as if we are an open minded progressive School of Thought based upon TRUTH, or a narrow minded, and timid hodge-podge of some rigid ritualistic practices.

S. Kala Afghana has dared us to re-evaluate our present day Beliefs and Practices on the **Touchstone** of our eternal Guru, **Sri Guru Granth Sahib (SGGS)** Jee. He has set a standard: a support of at least five Shabads of the Guru, for a challenge or its counter challenge to become valid. For each of his challenges he already has listed five Guru Shabads as a support for his arguments. Now it is unto the challenged to find five Guru Shabads for each of their counter arguments.

Furthermore, S. Kala Afghana has dared us to have another truthful and sincere look at our source materials like the Bachittar-Natak-Granth, Gur Bilas Patshahi 6, Gur Bilas Patshahi 10, Sooraj Parkash, Rehatnama, etc. Once again the suggested **Touchstone** is **SGGS**. He contends that any material that does not conform to the teachings of **SGGS** cannot be a material of a Sikh source. His argument needs to be looked into seriously, and not just to be brushed aside.

Also, S. Kala Afghana has challenged the validity of the writings and personal teachings (sugarcoated as Sikh Teachings) of many renowned Sants, Sadhs, and Sikh writers. He contends that the deviations created by such persons are the cause of the confusion in the Sikh Circles. Once again the suggested **Touchstone** is the Guru Shabad of **SGGS**. Should he be hanged or honored for suggesting such a Standard for re-evaluating our practices? The decision is for our leadership to make.

Guided by ignorance, the Tamasha Crowd would like to see S. Kala Afghana hanged, while the Concerned Sikhs are asking for **SANITY**. Will the Sikh Leadership oblige the Tamasha Crowd? Or opt to face the challenge of History

with TRUTH and sincerity. Only time will tell.

In the face of the pressures of the Tamasha Crowd, and in the environment of emotionally charged atmosphere, it is still suggested that our approach should be nothing but SANE.

For the SANE approach it is suggested that, 1) a committee of a minimum of (11) eleven renowned Sikh Scholars should be formed. 2) They should be given the task to evaluate each and every line of S. Kala Afghana's books, for their Truthfulness. The **Touchstone** should be **SGGS** and nothing else. 3) All those pieces of literature that S. Kala Afghana has challenged as forgeries, deceptions, or Bipar plantations, should be looked into, once again in the light of the **Touchstone** of **SGGS**. 4) All those practices and beliefs challenged by S. Kala Afghana should be looked into, again in the Light of **SGGS** and nothing else. 5) The scholars involved should be given full freedom and assistance to talk to S. Kala Afghana for clarifications of his stands. 6) To keep the process transparent, any set of disputed arguments should be video taped for the benefit of everyone. The videotapes should be made available on cost.

After the thorough study of S. Kala Afghana's thesis, if anywhere he is found to be in violation of the Teachings of **SGGS**, then he should be made aware of such a violation, and requested to modify his writings (once again based upon principle of support of Guru Shabads of **SGGS**.) On his refusal to oblige, only then he should be punished appropriately. However, if he is found to be completely in tune with the teachings of **SGGS** then, none of us should hesitate to honor him for a job well done. Kirpal Singh, USA.

*****

ਜਥੇਦਾਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸੁਝਾਵ

ਹਾੜ ੨੦, ੨੦੦੩ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ

ੴ ਸਤਿ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥

ਜਥੇਦਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ, ਭਾਈ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ,
ਅਦਬ ਸਹਿਤ, ਵਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ॥ ਵਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਗਿਆਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪੱਛਮ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਗਿਆਨੀ ਗਲੈਲੀਓ ਨੇ ਜਦ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਧਰਤੀ ਚਪਟੀ ਨਹੀਂ ਗੋਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸੂਰਜ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਯਹੂਦੀ ਮਤ ਅਤੇ ਈਸਾਈ ਮਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਕੱਟੜ ਪੰਥੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਦਿਤਾ ਕਿਉਂ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੇ ਵਿਪਰੀਤ ਸੀ। ਗਲੈਲੀਓ ਬਹੁਤ ਸਿਆਣਾ ਤੇ ਸੂਝਵਾਨ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਮੈਂ ਆਖ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਧਰਤੀ ਚਪਟੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸੂਰਜ ਧਰਤੀ ਦੁਆਲੇ ਚੱਕਰ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਕੁਝ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ। ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਟਲ ਹਨ। ਮੈਂ ਖਿਮਾ ਵੀ ਮੰਗ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਧਰਤੀ ਸੂਰਜ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦੀ ਹੀ ਰਹੇਗੀ। ਗਲੈਲੀਓ ਨੇ ਖਿਮਾ ਮੰਗੀ ਪਰ ਅੱਜ ਸਾਰਾ ਵਿਗਿਆਨ ਉਸ ਦੇ ਕਹੇ ਸੱਚ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਲੋਂ ਖਿਮਾ ਮੰਗਣ ਦੁਆਰਾ ਸੱਚ ਨੇ ਝੂਠ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਬਦਲਣਾ।

"ਝੂਠ ਨਿਖੁਟੇ ਨਾਨਕਾ ਓੜਕਿ ਸਚੁ ਰਹੀ ॥" ਗੁਰੂ ਕਾ ਵਾਕ ਭੀ ਹੈ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਿਧਾਂਤ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਨਾ ਬਦਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਚਾਈਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਭੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਸ ਹਕੀਕਤ ਦਾ ਬੋਧ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਹੇ ਹੋਏ ਸ਼ਬਦ ਸੰਪਰਦਾਇਕਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਕਾਇਮ ਹੋਈਆਂ ਕਰਮ ਕਾਂਡੀ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਦੇ ਹੋਏ ਜਾਪਣਗੇ। ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਗਹਿਰੀ ਸੂਝ ਤੋਂ ਸਖਣੇ ਅਤੇ ਸੰਪਰਦਾਈ ਹਠ ਰਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਲੋਂ ਉਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਹੋਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਸੱਚ ਦੇ ਨਿਆਉਂ ਦਾ ਸਥਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਵਲੋਂ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕੇ ਗੁਰਮਤਿ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਕਿਸੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਮਸਲੇ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਵਿਦਵਾਨ ਪਾਸੋਂ ਮਜ਼ਬੂਰ ਖਿਮਾ ਮੰਗਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਖਿਆਲਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਗੁਰਮਤਿ ਦਾ ਸੱਚ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਭਵਿਖ ਲਈ ਵੀ ਸੇਧ ਮਿਲੇ। ਖਿਮਾ ਮੰਗ ਲੈਣਾ ਕਿਸੇ ਮਸਲੇ ਦਾ ਸਥਾਈ ਹਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਆਪ ਜੀ ਭਲੀ ਭਾਂਤ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਸਿਖ ਧਰਮ ਸੰਪਰਦਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਡੀ ਇਹ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਹਿਜੇ ਸਹਿਜੇ ਇਸ ਵਿਚ ਵੀ ਸੰਪਰਦਾਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਵਾਦ ਵੀ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਹੀ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜ ਛੇ ਪੰਗਤੀਆਂ ਚੁਣ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਪੰਥਕ ਮਰਿਆਦਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਦ ਕਿ ਅਫਗਾਨਾ ਜੀ ਬਾਰ ਬਾਰ ਇਸ ਗਲ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਮੇਰੀ ਲਿਖਤ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ, ਪਰ ਤਦੋਂ, ਜਦ ਕੋਈ ਉਸ ਲਿਖਤ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਪੰਜ ਪ੍ਰਮਾਣਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਸਿਧ ਕਰ ਦੇਵੇ। ਜਥੇਦਾਰ ਜੀ ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਵਲੋਂ ਵੀ ਤਨਖਾਹੀਆ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਵਿਗਿਆਨੀ ਗਲੈਲੀਓ ਅਤੇ ਗੁਰਸਿਖ ਵਿਦਵਾਨ ਗਿਆਨੀ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਤਰਾਂ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਖਿਮਾ ਵੀ ਮੰਗ ਲੈਣ ਪਰ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਵਲੋਂ ਉਠਾਏ ਸਿਧਾਂਤਕ ਮਸਲਿਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਥਾਈ ਹਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹੇ ਮਸਲੇ ਉਠਦੇ ਹੀ ਰਹਿਣਗੇ।

ਲੋੜ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਮਤਿ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਗਹਿਰੀ ਸੂਝ ਰਖਣ ਵਾਲੇ ਨਿਰਪੱਖ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸਾਂਝੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ ਜੋ ਕੇਵਲ ਅਫਗਾਨਾ ਜੀ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਨਾ ਵਿਚਾਰੇ ਸਗੋਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸੰਪਾਦਿਤ ਗ੍ਰੰਥ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਸੋਮੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ, ਗੁਰ ਬਿਲਾਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ 6ਵੀਂ, ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਪਾ. 10ਵੀਂ, ਗੁਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੂਰਜ, ਅਤੇ ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਆਦਿ ਨੂੰ ਭੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰੇ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹੋਰ ਭੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੰਥਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਬੜਾ ਆਦਰ ਮਾਣ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ: ਜਥਾ ਭਿੰਡਰਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥੇ ਦੇ ਮੁਖੀ ਭਾਈ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਪਦਮ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦੀ ਵੀ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂ ਕਿ ਅਫਗਾਨਾ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵਿਚ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਆਪਣੇ ਘੋਰੇ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਵਲੋਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕਮੇਟੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰਦੀ ਹੋਈ ਜੇ ਚਾਹੇ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਲਿਖਤ ਅਥਵਾ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਕਰੇ। ਸਾਨੂੰ ਪੂਰਨ ਭਰੋਸਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਦੇ ਭੀ ਇਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਬਾਕੀ ਇਤਹਾਸਿਕ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਅਤੇ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਤੇ ਸੰਪਾਦਕਾਂ ਬਾਰੇ ਭੀ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਦੇਵੇ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਗੁਰਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰੀ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ? ਅਫਗਾਨਾ ਜੀ ਸਮੇਤ ਜਿਹੜੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਗੁਰਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰੀ ਅਤੇ ਪੰਥ ਦਰਦੀ ਸਿਧ ਹੋਣ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਅਥਵਾ ਸੰਪਾਦਕਾਂ ਨੂੰ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਵਲੋਂ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਸੀਂ ਆਸ ਰਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੀ ਬੈਨਤੀ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਪਰਵਾਨ ਕਰੇਗਾ।

ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਦਾ ਦਾਸ, ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰਗਿਲ,
ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ, ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ

*****

ਪੰਥ ਵਿਰੋਧੀ ਜੱਥੇਦਾਰ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਮਿਤੀ : ੩੦-੫-੨੦੦੩

ਪਰਮ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਗੁਰਮੁਖ ਪਿਆਰੇ ਸ. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਅਦਬ ਸਹਿਤ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਿਹ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਵੇ ਜੀ।

ਸਨਿਮਰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ, ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਜੱਥੇਦਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਵਲੋਂ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹੀਆ ਕਰਾਰ ਦੇ ਕੇ ੧੦ ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੰਥਕ ਹਿਰਦੇ ਡੂੰਘੇ ਸਦਮੇ ਵਾਲੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਤੌਖਲਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਸੱਚ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਕਿਤੇ ਗੁੰਮ ਹੋ ਕੇ ਨ ਰਹਿ ਜਾਵੇ। ਜੱਥੇਦਾਰ ਜੀ ਦੀ ਤੋਪ ਦਾ ਅਗਲਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ, ਸਹੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਜੁੱਟੇ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਬਣਨ ਦਾ ਸੰਕਟ ਵੀ ਮੰਡਰਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਜਿਸ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਅਤੇ ਲਗਨ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਹਿਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਚਾਨਣ ਨੂੰ ਹੋਰ ਹੁਸ਼ਨਾਇਆ ਹੈ, ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੇ ਨਿਘਾਰ ਵੱਲ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਣਾਂ ਨੂੰ ਘੋਖ ਕੇ ਸੱਚ ਦੇ ਮਾਰਗ ਨੂੰ ਪਹਿਚਾਨਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਕਰਕੇ ਆਪ ਜੀ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪੰਥ ਦੇ ਉਚੇਰੇ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ।

ਪੰਥ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਆ ਕੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਲੋਂ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਕਟਿਹਰੇ ਵਿੱਚ ਖੜਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਮ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਸਚਾਈ ਜਾਣਨ ਲਈ ਉਤਸੁਕ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੇ ਆਪ ਜੀ ਦੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਤਾਂ ਧੰਨਤਾ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਆਮ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਅਸਲੀਅਤ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮੁੱਖ ਲੋੜ ਹੈ।

ਦਾਸ ਨੂੰ ਫਰਵਰੀ ੨੦੦੩ ਦਾ ਸਿੱਖ ਬੁਲੇਟਿਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਸ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਬੜੇ ਸੂਝਵਾਨ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਵਲੋਂ ਉਠਾਏ ਨੁਕਤਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਕੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਲਜ, ਰੋਪੜ ਅਤੇ ਦੁਬੱਈ ਆਦਿ ਤੋਂ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ।

ਦਾਸ ਦੀ ਇਹ ਦਿਲੀ ਟਿੱਛਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਬੁਲੇਟਿਨ ੨/੨੦੦੩ ਵਿਚਲੇ ਇਸ ਮੈਟਰ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬਚੇ ਦਾ ਰੂਪ ਦੇ ਕੇ ਆਮ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਸਿੱਖ ਬੁਲੇਟਿਨ ਦੇ ਫਰਵਰੀ ੨੦੦੩ ਅੰਕ ਦਾ ਮੈਟਰ (soft copy) ZIP ਫਾਈਲ ਬਣਾ ਕੇ ਜੇਕਰ ਆਪ ਜੀ ਦਾਸ ਵੱਲ ਭਿਜਵਾ ਸਕੋ ਤਾਂ ਇਹ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਬੜੀ ਕਿਰਪਾਲਤਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਿੱਖ ਬੁਲੇਟਿਨ ਨਾਲ e-mail ਰਾਹੀਂ ਰਾਬਤਾ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਯਤਨ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਸੋ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਸਨਿਮਰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪ ਜੀ ਉਪਰੋਕਤ ਮੈਟਰ ਇੱਕ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਰੂਰ ਭਿਜਵਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕਿਰਪਾਲਤਾ ਕਰਨੀ ਜੀ। ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਦਾ ਨਿਮਾਣਾ ਜਿਹਾ ਸੇਵਕ,

gurmitsinghkpt@rediffmail.com

*****

ਜਥੇਦਾਰ ਜੀ ਨੂੰ ਖੁਲੀ ਚਿਠੀ-

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਮਿਤੀ ਜੂਨ ੨, ੨੦੦੩

ਵਿਸ਼ਾ:-ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲਤਖਤ ਜੀ ਆਏ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖਣੀ ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਮੰਦਭਾਗੀ ਗੁਸਤਾਖੀ ਹੈ ਪਰ-ਜਿਨ ਮਨਿ ਹੋਰੁ ਮੁਖਿ.? ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਰੋਧੀ ਵੈਰ ? ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਗਿਆਨੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੇਦਾਂਤੀ ਜਥੇਦਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਜੀਓ ! ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ । ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਿਹਿ ॥

1. ਸਤਿਕਾਰ ਸਹਿਤ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ, ਤੁਹਾਡੇ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਹੋਏ ਪੰਜਵੇਂ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਵਿਚ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਅਨਿਨਿ ਦਾਸਰੇ, ਨਿਰੋਲ ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਚੁੜਦੀਆਂ ਕਲਾਂ ਵਲ ਨੂੰ ਮੋੜਾ ਖਾ ਕੇ ਤਤਾਂ ਤਾਜਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਣੇ ਵੇਖਣ ਦੀ ਕੇਵਲ ਮਾਤਰ ਲਾਲਸਾ ਨਾਲ ਨਿਰੋਲ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖ ਰਹੇ ਇਸ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਗੁਰੂਸੇਵਕ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹੀਆ ਘੋਸਤ ਕਰ ਰਹੇ ਮਿਤੀ ੧੦-੫-੨੦੦੩ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਵਿਚ ਇਹ ਨਿਆਰੀ ?-“ਪਹਿਲਾਂ -ਹੁਕਮਨਾਮਾ- ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਪੰਜਾਂ ਹੀ ਜੱਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਹਸਤ ਅੱਖਰ ਰੂਪ ਉਚੇਚਤਾ ਵੇਖੀ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਚਲੇ ਇਹ ਬਚਨ-“ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨਾ ਨੇ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਣਡਿਠ ਕਰਕੇ ਉਲਟਾ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਖਿਲਾਫ ਅਪਣੇ ਮਿਤੀ ੬-੫-੨੦੦੩ ਦੇ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਘਟੀਆਂ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਰਤੀ”- ਜਿਉਂ ਦੇ ਤਿਉਂ ਮੰਨਣੇ ਭਾਵੇਂ ਮੂਸਕਲ ਸਨ ਪਰ ਪੰਜੇ ਹੀ ਮੁਨਸਫ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਗਲਤੀ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ? ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਸਖਤ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਮਿਤੀ ੨੧-੫-੨੦੦੩ ਨੂੰ ਲਿਖੀ ਆਪਣੀ ਚਿੱਠੀ ਵਿਚ ਮਿਤੀ ੬-੫-੨੦੦੩ ਵਾਲੀ ਉਸੇ ਹੀ ਕਥਿਤ ਚਿੱਠੀ ਨੂੰ ਛਪਵਾਉਣ ਬਾਰੇ ਮੰਗ ਲਿਖ ਭੇਜੀ । ਭਾਵੇਂ

ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਇਹ ਦਾਸਰਾ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਹਸਤ ਅੱਖਰਾਂ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੇ ਹਰ ਬਚਨ ਨੂੰ ਖੁਨਾਮੀ ਰਹਿਤ ਹੋਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਬਣਾ ਬੈਠਾ ਸੀ ਪਰ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਅਸਹਿ ਸੀ ਕਿ, ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਵਿਚਲੇ ਕਥਿਤ ਘਟੀਆ ਬਚਨ ਨਿਰਆਧਰ ਹੀ ਲਿਖ ਦਿਤੇ ਹੋਣਗੇ ? ਸੋ ਇਸ ਉਤਸੁਕਤਾ ਤੋਂ ਦਾਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰੀਕਾਰਡ ਦੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੱਜਣਾ ਕੋਲੋਂ ਵੀ ਪਤਾ ਕੀਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਮੇਰੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦਾ ਸਾਰਾ ਰੀਕਾਰਡ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੁੱਜਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਵਿਚਲੀ ਮਿਤੀ ੬-੫-੨੦੦੩ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਦਾ ਕੋਈ ਖੁਰਾ ਖੋਜ ਨਾ ਮਿਲਿਆ। ਹਿਰਦਾ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਅਜੇ ਵੀ ਤਿਆਰ ਨਹੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸਾਂ ਪੰਜਾਂ ਹੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨਿਰਮੂਲ ਚਿੱਠੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਲਿਖ ਭੇਜਿਆ ਹੋਵੇ ? ਉਹ ਚਿੱਠੀ ਕਿਸੇ ਵੈਰੀ ਨੇ ਤਾਂ ਬੋਸਕ ਲਿਖ ਭੇਜੀ ਹੋਵੇ ਪਰ ਦਾਸ ਨੇ ੬/੫/੦੩ ਨੂੰ ਕੋਈ ਚਿੱਠੀ ਨਹੀਂ ਲਿਖੀ। ਪਰਾਈ ਚਿੱਠੀ ਨੂੰ ਛਪਵਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਅਯੋਗ ਸਮਝ ਕੇ ਰਦ ਸਮਝੀ ਜਾਵੇ ਜੀ।

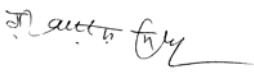
2- ਭਾਵੇਂ ਸੱਜਣਾ ਦੀ ਮੰਗ ਤੇ ਹੀ ਸੀ, ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੋਂ ਪੁੱਜੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖਣੀ ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਇਕ ਮੰਦਭਾਗੀ ਗੁਸਤਾਖੀ ਹੈ। ਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ Unavoidable ਕਾਰਨਾਂ ਤੋਂ ਅਵੇਸੋਂ ਅਜੇਹਾ ਹੋਇਆ, ਵੇਰਵਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ-

(ੳ)- ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਦਾਸ ਨੇ ਮਿਤੀ ੧੦-ਫਰਵਰੀ-੨੦੦੩ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪੁੱਜਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਲਿਖ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦਾਸ ਵਲੋਂ:ਸ: ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣਗੇ ਪਰ ਤੁਹਾਡੇ ਵਲੋਂ ਕੋਈ ਇਤਲਾਹ ਨਾ ਪੁਜਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਕੱਤਰ ਹੋਏ ੩੦੦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੜਵੰਤੇ ਗੁਰ ਸਿਖਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਗੁਰਮੁਖ ਪਿਆਰੇ ਸ: ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਜੀ, ੧੦ ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ । ਬਾਰ ਬਾਰ ਬੇਨਤੀ ਪੱਤਰ ਭੇਜਦੇ ਰਹਿਣ ਤੇ ਵੀ ਤੁਸਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੁਰੂ-ਫਤਹਿ ਵੀ ਸਾਂਝੀ ਨਾ ਕੀਤੀ। ਤੁਹਾਡੇ ਵਲੋਂ ਸੰਪਾਦਤ ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੬ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਈ “ਸਤਾ ਬਲਵੰਤ” ਵਰਗੇ ਘੋਰ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਖਿਮਾ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਵਿਚੋਲਾ ਬਣ ਆਏ ਭਾਈ ਲੱਧਾ ਜੀ ਦੀ ਸਫਾਰਸ਼ ਤੇ ਪੰਚਮ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਾ ਖਿਮਾ ਹੀ ਨਾ ਸੀ ਕੀਤਾ ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਸਾਡੇ ਲਈ ਸਦੀਵੀ ਗੁਰੂ ਬਣਾ ਦਿਤੀ ? ਪਰ ਤੁਸਾਂ ਸ਼ਾਮੀ ਪਤਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਕਹਿ ਭੇਜਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀ ਵਿਚੋਲੇ ਨਾਲ ਗਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ 'ਨਵੀਂ ਰੀਤ' ਪੰਥ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦੇ। ਏਹੀ ਬਚਨ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਲਿਖ ਭੇਜਦੇ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਗੁਰੂ-ਭਾਈਆਂ ਦਾ ਹੋਇਆ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਡਾਲਰ ਫਜ਼ੂਲ ਖਰਚਾ ਅਤੇ ਅਜਾਂਈ ਨਸ਼ਟ ਹੋਇਆ ਕੀਮਤੀ ਸਮਾ ਬਚਿਆ ਰਹਿੰਦਾ।

(ਅ)- ਪੰਜਾਂ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਸੁਮਿਲਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮਨਾਮਿਆ ਵਿਚਲੇ {- (1)- ਮਿਤੀ ੧੦/੨/੦੩-ਮਿਤੀ 10 ਜਨਵਰੀ 2003 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਹੋ ਸਕਣ ਲਈ ਦੋ ਕਾਰਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਇਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਸਿਹਤ ਦਾ ਠੀਕ ਨਾ ਹੋਣਾ। ਤੁਹਾਡੀ ਪੱਤਰਕਾ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੱਖਾਂ ਤੇ ਅੱਜ ਮਿਤੀ 10 ਫਰਵਰੀ 2003 ਨੂੰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਲੋਂ ਦੀਰਘ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਆਪ ਦੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਮਜ਼ਬੂਰੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦਿਆ ਤੁਹਾਡੇ ਵਲੋਂ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਜੁਆਬ ਦੇਣ ਲਈ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦਸਮੇਸ਼ ਦਰਬਾਰ ਸਰੀ ਬੀ.ਸੀ. ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਹੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ । ਸੋ ਵੀਡੀਉ ਕਾਨਫਰੰਸ (ਇੰਟਰਨੈਟ ਸੈਟਲਾਈਟ ਮਾਧਿਅਮ) ਰਾਹੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਲਈ ਆਪ ਜੀ ਮਿਤੀ 18 ਫਰਵਰੀ 2003, ਦਿਨ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ 7-30 ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ ਸਰੀ ਬੀ.ਸੀ. ਕੈਨੇਡਾ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਦਸਮੇਸ਼ ਦਰਬਾਰ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਵੋ। (2)-ਮਿਤੀ ੧੭/੨/੦੩ ਦੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਵਿਚਲੇ ਬਚਨ-"ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ, ਮਿਤੀ ੧੮-੨-੦੩ ਨੂੰ ਦੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦਸਮੇਸ਼ ਦਰਬਾਰ ਸਰੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਜੇ ਵੀਡੀਉ ਕਾਨਫਰੰਸ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਤਕਨੀਕੀ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦਸਮੇਸ਼ ਦਰਬਾਰ ਸਰੀ ਦੇ ਇੰਟਰਨੈਟ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਸੰਪਰਕ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਕਾਨਫਰੰਸ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।} ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਿਖਤੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਅਤੇ (3) ਟਰਾਂਟੋ (ਕੈਨੇਡਾ) ਤੋਂ ਪੁੱਜੇ ਪਤਰਕਾਰ ਕੋਲ ਪ੍ਰੋ: ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਰੀਕਾਰਡ ਕਰਵਾਏ ਤੁਹਾਡੇ ਇਹ ਬਚਨ- "ਵੀਡੀਉ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕਰਵਾਈ

ਜਾਣ ਪਿਛੋਂ ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸੁਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਕਰਵਉਣ ਉਪਰੰਤ ਬੜੀ ਲੰਮੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ"- ਆਪਣੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਬਚਨਾਂ ਤੋਂ ਖਿਸਕਣ ਵਾਲੇ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਰੋਧੀ ਕਰਮ ਤੋਂ ਝਿਜਕ ਮੰਨਣ ਦੇ ਥਾਂ ਤੁਸਾਂ ਸਗੋਂ ਅਚਨਚੇਤ ਹੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਛਪਵਾ ਦਿੱਤੀ-**April 5 2003 High priests ban books by Kala Afghana Varinder Walia Tribune News Service.**
 (ੲ)- ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਨਾਲ ਹੀ ਚਲ ਰਹੇ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਰੋਸ ਕਰਨ ਪੁੱਜੀ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੁਟਾਈ ਅਤੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਦਸਤਾਰਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਮੋਹਰ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਦਾਹੜੀਆਂ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਬੇਹੁਰਮਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਦੁਖਦਾਈ ਖ਼ਬਰਾਂ ਛਪਣੀਆਂ । ਇਹ ਸਾਰਾ ਦੁਖਾਂਤ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਛਪਦਾ ਰਿਹਾ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਾਰਾ ਸੁਝਵਾਨ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਸਾਰੀਆਂ ਵਧੀਕੀਆਂ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਹੈ ਅਤੇ ਵੈਰ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਧੱਕੇ ਸਾਹਾਂ ਵਾਲੇ ਇਸ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਰੇ ਤੋਂ ਸਖ਼ਤ ਦੁਖੀ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਤੁਹਾਡੇ ਵਲੋਂ ਲਿਖਤੀ ਭਰੋਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦਾਸ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸੱਜਣ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਰਹੇ ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਭੈ ਭੀਤ ਹੋਇਆਂ ਨੇ ਦਾਸ ਸਤਿਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਮਿਲ ਬੈਠੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ -“ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਮਿਲਹੁ ਮੇਰੇ ਭਾਈ ਦੁਬਿਧਾ ਦੂਰਿ ਕਰਹੁ ਲਿਵ ਲਾਇ ॥”-ਪਾਵਨ ਗੁਰੂ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿਚ ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਲੋਂ ਸਚੁ ਸਚੁ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਅਤੇ ਦਾਸਰੇ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਦੇ ਅਧਕਾਰੀ ਥਾਪ ਕੇ, ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਜੇ ਕੈਮਰੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦਿਆਂ " ਕੈਮਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ" ਖੁਲ੍ਹਾ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾਂ ਹੋ ਸਕਣ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਭਰੋਸਾ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ, ਅਤੇ ਗਿਰਫ਼ਤਾਰੀ ਉਪਰੰਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਹੋਣ ਤਕ ਪੇਸ਼ੀ ਦੀ ਤਾਰੀਖ਼ ਅੱਗੇ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ, ਸਖ਼ਤ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਹੈ। ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਸੱਜਣ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਤਖ਼ਤ ਦੀਆਂ ਬਰਕਤਾਂ ਮਾਣਦੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਕਟਵਰਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਮੰਗਾਂ ਦਾ ਪਰਵਾਨਗੀ-ਪੱਤਰ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਭੇਜਣ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਦਿਉ । ਦਾਸ ਵਾਸਤੇ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਉਚੇਚੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਾਲੀ ਸੀਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾ ਲਗਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜੀ। ਇਸ ਆਸ ਵਿਚ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਤੁਸੀਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਫੇਰੀ ਸਮੇਂ ਦਾਸ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਮੰਨ ਜਾਵੋਗੇ, ਦਾਸ ਆਪਣੇ ਘਰੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ । ਸੋ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪੱਤਰ ਛੇਤੀ ਦਾਸ ਤੱਕ ਪੁਚਾਉਣ ਹਿਤ ਦੋ ਥਾਵਾਂ ਦੇ Fax ਨੰਬਰ-ਭੱਜ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਜੀ-(੧)-੯੦੫-੭੮੯-੯੦੯੮ ॥ (੨)-੮੦੪-੩੬੪-੮੫੪੫- ਸਤਿਕਾਰ ਯੋਗ ਗਿਆਨੀ ਜੀਉ ! ਨਿਮਾਣੇ ਦੀਆਂ ਭੁਲਾਂ ਨੂੰ ਖਿਮਾਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਪਰੋਕਤ ਭਰੋਸਿਆਂ ਵਾਲਾ ਪਰਵਾਨਗੀ ਪੱਤਰ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਭੇਜਣ ਦੀ ਮਿਹਰ ਕਰੋ ਜੀ। ਤੁਹਾਡੇ ਵਲੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਉੱਤਰ ਨਾ ਆਉਣ ਦਾ ਅਰਥ ਏਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬੇ ਨਾ ਆ ਸਕਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੇਰੀਆਂ ਮਜ਼ਬੂਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਤੁਸਾਂ ਪੰਥ ਵਿਚੋਂ ਖ਼ਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸੱਧ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰਾ ਡਰਾਮਾ ਹੀ ਰਚਿਆ ਸੀ ਉਂਜ ਸਾਰੇ ਢੈਲੇ ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਰ ਚੁਕੇ ਹੋ। ਗੁਰਮਹਾਂ ਦੀ ਚਰਨ ਧੂੜ- ਦਾਸਰਾ

ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਅਫ਼ਗਾਨਾ

*****
ਮਨਮਤੀਏ ਜਥੇਦਾਰ
ਪ੍ਰੈੱਸ ਨੋਟ

ਅਜ ਮਿਤੀ 8 ਜੂਨ 2003 ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਭਵਨ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਪੰਥ-ਹਿਤੈਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਭਾਰੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਲੇਖਕ ਸ: ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾਅਫ਼ਗਾਨਾ ਵਿਰੁਧ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਸ: ਗੁਰਤੋਜ ਸਿੰਘ, ਸ: ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਪੱਕਸਮੇਨ, ਡਾ: ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਪ੍ਰੋ: ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਵਿੰਗ-ਕਮਾਂਡਰ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖੋਖਰ, ਕਰਨਲ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਫ਼ਾਰੀਦਾਬਾਦ, ਸ: ਅਤਰ ਸਿੰਘ, ਗਿ: ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਮਿਸ਼ਨਰੀ, ਪ੍ਰਿ: ਕੰਵਰ ਮਹਿੰਦਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਸ: ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼, ਗਿ: ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਸੇਧਾਂ, ਹਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦਿੱਲੀ, ਡਾ: ਸੁਖਜੀਤ ਕੌਰ ਗਿੱਲ, ਟਹਿਲ ਸਿੰਘ ਦਿੱਲੀ, ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਘੁਮਾਣ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਬਠਿੰਡਾ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਸਰਬ-ਸਮਤੀ ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ:

- 11 ਪਵਿੱਤਰ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬਾਨ ਉਪਰ ਰਾਜਸੀ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥਠੋਕੇ ਅਤੇ ਆਰ ਐਸ ਐਸ ਦੀਆਂ ਕਠਪੁਤਲੀਆਂ ਬਣੇ ਅਖੌਤੀ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਹੋਕਤ, ਹੱਠਧਰਮੀ, ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਅਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਵਾਲੀ ਮਨਮਤੀ ਮਨੋਬਿਰਤੀ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।
- 21 ਗਿ: ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੇਦਾਂਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪਾਦਤ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਰੋਧੀ ਪੁਸਤਕ 'ਗੁਰ ਬਿਲਾਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ 6' ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿਚ ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂ-ਨਿੰਦਾ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਉਪਰ ਠੋਸਣ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਗਿ: ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੇਦਾਂਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਘੋਰ ਅਪਰਾਧ ਬਦਲੇ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਤੋਂ ਮਾਫ਼ੀ ਮੰਗਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਰਵਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਵੇਗਾ।
- 31 ਅਜ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਖੌਤੀ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਸ: ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾਅਫ਼ਗਾਨਾ ਵਿਰੁਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਭੰਡੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਿਰਾਧਾਰ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਸ: ਕਾਲਾਅਫ਼ਗਾਨਾ ਵਿਰੁਧ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਦੋਸ਼- ਪੱਤਰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਕ ਹੋਰ ਮਤੇ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਵਰੋਸਾਏ ਸਿੱਖ ਲੇਖਕ ਸ: ਕਾਲਾਅਫ਼ਗਾਨਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਦੰਭੀ ਅਤੇ ਮਨਮਤੀਏ ਤਥਾਕਥਿਤ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਕੋਲ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂੰਗਰ ਵਲੋਂ ਸੁਹਿਰਦ ਅਤੇ ਸਮਰਪਿਤ ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨ ਸ: ਗੁਰਤੋਜ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਨਾਜ਼ਕ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੁਚੱਜੀ ਤੇ ਨਿਧਤਕ ਅਗਵਾਈ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਜਨਤਾ ਦਾ ਧਿਆਨ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਮੰਦਭਾਵਨਾ ਸਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁਧ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਝੂਠੇ ਅਤੇ ਗੁਮਰਾਹਕੁੰਨ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਵੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ।

ਗੁਰਸ਼ਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ 8/6/03, Guru Nanak Dev University, Amritsar

*****
ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਤੋਂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਕਿਵੇਂ ਬਣਿਆ?

ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਕਾਲਾ ਅਫ਼ਗਾਨਾ ਮਿਤੀ ੧੨ ਜੂਨ ੨੦੦੩

1- ਗੁਰੂ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਹਰਿਮੰਦਰੁ" ਜਾਂ "ਹਰਿ ਮੰਦਰੁ" ਸ਼ਬਦ ੨੦ ਵਾਰੀ ਅਇਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਮਾਰਤ (Building) ਲਈ ਵਿਰਤਿਆ ਕਿਸੇ ਇਕ ਥਾਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਗੁਰੂ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭੂ ਜੀ ਨੂੰ -"ਪ੍ਰਭੂ ਹਰਿਮੰਦੁ ਸੋਹਣਾ ਤਿਸੁ ਮਹਿ ਮਾਣਕ ਲਾਲ ॥"(ਸਿ: ਮ: ੧ ॥ਪੰਨਾ ੧੭) ਅਤੇ ਜਾਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਮਨੁੱਖਾ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਹੀ "ਹਰਿ ਮੰਦਰ" ਫੁਰਮਾਇਆ ਹੈ-ਕਾਇਆ ਹਰਿ ਮੰਦਰੁ ਹਰਿ ਆਪਿ ਸਵਾਰੇ ॥ ਤਿਸੁ ਵਿਚਿ ਹਰਿ ਜੀਉ ਵਸੈ ਮੁਰਾਰੇ ॥(੧੦੫੯) ਮਨੁੱਖਾ ਸਰੀਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ' ਧਰਮ ਅਸਥਾਨ' ਜਾਂ 'ਦੁਆਰੇ' ਨੂੰ ਹਰਿਮੰਦਰ ਮੰਨਣਾ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਆਤਮਕ ਮੌਤੋ ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ ਮਨਮੁੱਖਤਾਈ ਫੁਰਮਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ-" ਬਾਹਰਿ ਮੂਲਿ ਨ ਖੋਜੀਐ ਘਰ ਮਾਹਿ ਬਿਧਾਤਾ ॥ ਮਨਮੁਖ ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਕੀ ਸਾਰ ਨ ਜਾਣਨੀ ਤਿਨੀ ਜਨਮੁ ਗਵਾਤਾ ॥(੯੫੩) ਖੋਜੀ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਦਾਸ ਨੇ ਹਰਿਮੰਦਰੁ ਪਦ ਵਾਲੇ ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਅਰਥਾਂ ਸਮੇਤ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ Internet ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਗੁਰਮੁਖ ਸੱਜਣਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਪੁਚਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ । ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਸ਼ੰਕਾ ਰਹਿਤ ਯਕੀਨ ਬਣਨ ਵਿਚ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ ਕਿ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਸਵੇਂ ਸਰੂਪ (ਸ੍ਰੀ ਦਸਮੇਸ਼ ਜੀ) ਤੱਕ ਆਪਣੀ "ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ" ਨੂੰ ਹਰਿਮੰਦਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਝੱਲਿਆ ਹੋਣਾ। ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ=ਫਿਰ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਰੋਧੀ ਅਜੋਕੇ "ਸਵਰਨ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ" ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਿਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਕਿਸ ਨੇ, ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ?

2- ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਪੰਚ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਵਲੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਕੀਤੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਤੋਂ ਉਪਰੰਤ ਮਹਾਂਬਲੀ ਦਸਮ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੀ ਪਾਵਨ ਬਾਣੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਸੰਪੂਰਨ ਕੀਤੇ ਗ੍ਰੰਥ (ਸਾਹਿਬ ਜੀ) ਨੂੰ ਸੰਮਤ ੧੭੬੫ ਦੇ ਜਿਸ ਵਡਭਾਗੇ ਪਾਵਨ ਪਵਿੱਤਰ ਸਮੇਂ, (ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਅਰੰਭ ਹੋਏ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਇਸ ਪਰਚਲਤ ਸਿੱਧਾਂਤ-"ਜੋਤਿ ਓਹ ਜੁਗਤਿ ਸਾਇ ਸਹਿ ਕਾਇਆ ਫੇਰਿ ਪਲਟੀਐ ॥(੯੬੬) ਅਨੁਸਾਰ) , ਗੋਦਾਵਰੀ ਦਰਿਆ ਦੇ ਨੇੜੇ ਨਾਦੇਤ ਨੰਗਰ ਵਿਖੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਜੋਤਿ ਜੁਗਤ ਦੇ ਸਦੀਵੀ ਮਾਲਕ ਥਾਪਦਿਆਂ (ਦਸਮੇਸ਼ ਜੀ ਨੇ) ਜਦੋਂ ਆਪਣਾ ਅਖ਼ੱਕ ਸੀਸ ਝੁਕਾਇਆ, ਕੇਵਲ ਉਹੀ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਆਦਿ-ਬੀੜ ਅਥਵਾ

ਆਦਿ-ਗ੍ਰੰਥ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਏ ਸਨ। ਪਹਿਲੇ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਾਲੇ ਉਸ ਪਾਵਨ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕੋਈ ਮੁਖ-ਵਾਕ ਲਿਆ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਟੋਹ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਪਰ ਸਾਡੇ ਵਾਲੀ, ਸਾਡੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜਾ ਗੁਰਿਆਈ ਸੌਂਪੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਉਸੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਦੂਜਾ ਹੋਰ ਹੋ ਗੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਕਦਾ। ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਇਹ ਕਦੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਮਾਨ ਹੋਏ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਖੋਜਾਂ ਹੋਈਆਂ ਕਿ ਨਾ, ਇਤਿਹਾਸ ਕਿਸ ਕਾਰਨ ਚੁੱਪ ਹੈ- ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਕਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਧਾਨ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀਆਂ ਸਰਬਉੱਚ ਪਦਵੀਆਂ ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ ਕੋਲ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। **ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ:-** (ਉ) ਗੁਰਿਆਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ੧੦੪ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਗੁਰਿਆਈ ਮਿਲ ਸਕਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਵੀ (ਸ਼ਾਇਦ) ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਾ ਆਇਆ ਹੋਵੇ, ਭਾਦੋਂ ਸੰਮਤ ੧੬੬੧, ਵਿਚ ਪਹਿਲਾ ਪਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜਾ ਮੰਨੀ ਜਾਣ ਦਾ ਧਰਾ ਕੀ ਹੈ ? ਅਸਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਸੁਰਤਿ ਵੀ ਗੁਆ ਲਈ ਕਿ, ਪੰਚਮ ਸਰੂਪ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸਾਖਸ਼ਾਤ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਹੀ ਲਿਖਤ, ਕਿਸੇ ਪੋਥੀ ਜਾਂ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿੱਚੋਂ, ਕੋਈ ਤੁਕ ਜਾਂ ਪੰਗਤੀ, ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਨਾਈ ਜਾਣੀ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਘੋਰ ਅਵੱਗਿਆ ਮੰਨੀ ਜਾਣੀ ਦੇ ਥਾਂ ਵਡਾ ਪੁੰਨ-ਕਰਮ ਕਿਵੇਂ ਬਣ ਗਿਆ ? (ਅ) ਕੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ੨੮੩ ਅੰਕ ਤੋਂ-ਸੂਰੀ ਮਹਲਾ ੫ ॥ ੨॥੧੦॥ ਪੂਰਾ ਸ਼ਬਦ ਬਾਬਾ ਬੁਢਾ ਜੀ ਵਲੋਂ ਪਹਿਲੇ ਮੁਖ ਵਾਕ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣ ਦਾ ਨਿਰਮੂਲ ਭਰਮ ਕਬੂਲ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਭਰੇ ਜੈਕਾਰੇ ਬੁਲਾ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ?

3- ਛਪ ਰਹੀ "ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੬ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਰੂਪ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਰਖ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ" ਨਾਮਕ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ, ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਲਿਖਤ ਦੇ ਹਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ, ਇਹ ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਸੰਨ ੧੭੧੮ ਵਿਚ (ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਜੀ ਦੇ ਪਰਲੋਕ ਗਮਨ ਦੇ ੧੦ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਹੀ) ਲਿਖਿਆ ਜਾ ਕੇ ਸੈਂਕੜੇ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਉਤਾਰਿਆਂ ਆਦਿ ਦੁਆਰਾ ਪੁਰਾਤਨ ਕਾਲ ਤੋਂ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਵਿਚ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਬਣਾ ਲੈਣ ਲਈ, ਲਗ ਪਗ ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ ਧਰਮ ਅਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਕਥਾ ਸੈਂਕੜੇ ਸਾਲ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸੇ ਦਾ ਹੀ ਅਸਰ ਹੈ ਕਿ, ਅਸਾਂ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਰੋਧੀ ਕਈ ਭੁੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਕਰੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। (ਇਸ ਦੇ ਕਿਸਤਾਂ ਵਾਲੇ ਇਸ ਲੇਖ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੬ ਦੇ ਪੰਜਵੇਂ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਦਿਆਂ) ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਰੋਧੀ ਪ੍ਰਸੰਗਾਂ ਦਾ ਹੀ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

4- ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਦੀ ਜ਼ਬਾਨੀ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹੀ ਕੇਵਲ ਇਕ ਪੰਗਤੀ ਉਹ ਵੀ ਅਸ਼ੁੱਧ -"ਸੰਤ ਕੇ ਕਾਰਜ ਆਪ ਖਲੋਆ ॥ ਹਰਿ ਕਾਰ ਕਢਨ ਹਿਤਿ ਕਾਮਾ ਹੋਆ ॥੨੨॥ ਜਦ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਇਸ ਪਾਵਨ ਪੰਗਤੀ ਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਸਰੂਪ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ-"ਸੰਤਾ ਕੇ ਕਾਰਜ ਆਪਿ ਖਲੋਇਆ ਹਰਿ ਕੰਮੁ ਕਰਾਵਣਿ ਆਇਆ ਰਾਮ" ॥੨੮੩॥ (ਪਰ ਅਸੀਂ ਪੂਰਾ ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ) ਪਹਿਲੇ ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਜੋ ਕਥਿਤ-ਪਾਤਰ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜ਼ਬਾਨੀ ਦਰਸਾਈ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਸਰੋਵਰ ਦੀ ਪੁਟਾਈ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਦਰਸਾ ਲਿਆ। ਫਿਰ, ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਧਨੁਸ-ਵਿਧੀ ਤੋਂ ਕਥਿਤ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਭਗਵਾਨ ਨੂੰ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਪਾਤਰ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਅਜ਼ਮਾਇਆ ਹੋਇਆ ਅਮੋਘ ਬਾਣ ?-ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਜੀ ਵੀ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਲਛਮੀ ਸਮੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਵੇਸ ਵਿਚ ਸਰੋਵਰ ਵਿਚੋਂ ਮਿਟੀ ਪੁੱਟਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੇ ਆ ਲੱਗੇ। ਅਖੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਪਛਾਣ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਵਡੀ ਉਸਤਤਿ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ-"**ਭਗਵੰਤ ਸੁਨੀ ਉਸਤਤਿ ਸੁਖ ਪਾਏ। ਅਨੰਦ ਵਸਿਹੋ ਦੇਹ ਭੁਲਾਏ**" ॥੪੨॥ ਆਪਣੀ ਉਸਤਤਿ ਸੁਣ ਕੇ (ਵੇਦਾਂਤੀ ਜੀ ਵਲੋਂ ਲਿਖੇ ਟੂਕ ਵਿਚਲੇ ਅਰਥਾਂ ਅਨੁਸਾਰ)- ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਭਗਵਾਨ ਜੀ, ਆਪਣੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਾਲੇ ਵੇਸ ਬਾਰੇ ਸੁਰਤ ਗੁਆ ਬੈਠੇ ਤੇ:-

ਚੋਪਈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਯੁਤ ਚਤੁਰ ਭੁਜਾ ਬੁਧ ਪਾਯੇ ॥ ਗੁਰ ਅਰਜਨ ਕੇ ਗਰ ਮੈ ਲਾਯੇ ॥
ਜੁਗਤਿ ਸਭੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿਖਾਈ ॥ ਹਰਿਮੰਦਰੁ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਨਾਈ ॥੪੩॥

ਅਰਥ:-ਲਛਮੀ ਦੇ ਪਤੀ (ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਜੀ) ਨੇ ਚਤੁਰ ਭੁਜੀ ਸਰੀਰ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲਿਆ ਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਗਲ ਨਾਲ ਜਾ ਲਾਇਆ। ਫਿਰ ਹਰਮੰਦਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਾਰੀ ਵਿਧੀ ਆਪ ਸਮਝਾਈ ਕਿ ਹਰਿਮੰਦਰ ਇਸ ਤਰਜ਼ ਦਾ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ।

ਦੇਹਰਾ ॥ "ਹਰਿਮੰਦਰ ਕੇ ਚਾਰ ਦਰ ਸੁੰਦਰ ਰਚੇ ਅਪਾਰ ॥

ਤਲਾਵ ਮਧਿ ਮੰਦਰੁ ਰਚੇ ਕਰਿਹੋ ਪੁਲ ਸੁਖੁ ਧਾਰਿ॥੪੪॥"

ਅਰਥ:-ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਕੇ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਜੀ ਨੇ ਫੁਰਮਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ, ਸਰੋਵਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਚਾਰ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਸਹਿਤ ਬੇਅੰਤ ਸੁੰਦਰਤਾ ਵਾਲਾ ਹਰਿਮੰਦਰ ਤਿਆਰ ਕਰੋ ਅਤੇ (ਇਕ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਨੂੰ) ਪੁਲ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸੁਖ ਮਾਣੋ। (ਨੋਟ:- ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਰੱਬ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਚਾਰ ਬਾਹਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਹੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਚਾਰ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਰਖਾਵਾਏ ਸਨ? ਸਾਡੇ ਧਰਮ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਇਹ ਕਹੀ ਜਾਣਾ ਕਿ ਚਾਰ ਬੂਹੇ ਚੌਹਾਂ ਵਰਨਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹਨ, ਕੋਰਾ ਬੁਠ ਇਸ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਵਲ ਇਕੋ ਪਾਸੇ ਸੜਕ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹਰਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਣ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇਕੋ ਦਰ ਹੈ ਬਾਕੀ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਲਈ ਵਰਤੋ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਵਿਤਕਰੇ ਤਾਂ ਆਪਣਿਆ ਨਾਲ ਵੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ?) ਕਥਿਤ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਭਗਵਾਨ ਦੀ ਜ਼ਬਾਨੀ "ਹਰਿਮੰਦਰ" ਨਾਮ ਵਾਲਾ ਦੇਵ-ਮੰਦਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁਕਮ:-

ਇਹ ਮੰਦਰ ਮਮ ਰੂਪ ਹੈ ਹਰਿਮੰਦਰ ਇਹੁ ਨਾਮੁ ॥

ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਇਹ ਠਾਂ ਰਹੈ ਨਿਸ ਦਿਨ ਆਠੋ ਜਾਮ ॥੪੫॥

ਅਰਥ:-ਇਹ "ਮੰਦਰ", ਅਸਲ ਵਿਚ ਮੇਰਾ (ਵਿਸ਼ਨੂੰ) ਦਾ ਹੀ ਸਾਖਸ਼ਾਤ ਰੂਪ ਹੈ। (ਭਾਵ, ਹਰਿਮੰਦਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮੈ ਆਪ ਉਦੋਂ ਹੀ ਅਸਥਿਤ ਹਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਬਾਕੀ ਹਿੰਦੂ ਦੇਵ-ਮੰਦਰਾਂ ਵਿਚ ਮੂਰਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਥਾਪਤ ਹੋ ਕੇ ਪੂਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ?)। ਰਾਤ ਦਿਨ ਅਠੇ ਪਹਿਰ ਰਿਧੀਆਂ ਸਿਧੀਆਂ ਇਸ ਥਾਂ ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣਗੀਆਂ ॥੪੫॥

5- ਵਡੇ ਦੂਰਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਤੇ ਬਿੱਪ੍ਰੀ ਤਰਜ਼ ਦੀਆਂ ਬੁਠ ਕਹਾਣੀਆਂ ਲਿਖਣ ਵਿੱਚ ਨਿਪੁੰਨ ਲਿਖਾਰੀ ਨੇ ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਦੀ ਸਾਰੀ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਰੋਧੀ ਕਥਾ (ਭਾਈ) ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜ਼ਬਾਨੀ ਸੁਣੀ ਦਰਸਾਈ ਹੋਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਲਿਖਣ ਵਿਧੀ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਨਿਸ਼ਕਪਟ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਪੂਰਾ ਯਕੀਨ ਕਰ ਲੈਣ ਕਿ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚਲਾ ਸਭ ਕੁਝ ਗੁਰਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਜੀਵਨ ਕਥਾ ਹੀ ਹੈ ? ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚਾਰਾਂ ਲਈ ਬਣੀਆਂ (ਘਰਿ ਘਰਿ ਅੰਦਰਿ ਧਰਮਸਾਲ ਭਾ:ਗੁ:) ਧਰਮਸਾਲਾਂ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਵੈਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰਾ ਨਹੀਂ ਸਨ ਭਾਉਂਦੀਆਂ। ਉਸ ਦਾ ਸਾਰਾ ਯਤਨ ਸ਼ਬਦ-ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਬਣੇ ਇਸ ਕੇਂਦਰੀ ਅਸਥਾਨ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਰਾਗ ਰੰਗ, ਪੂਜਾ ਪਾਠ ਦਾਨ ਪੁੰਨ ਆਦਿ ਮਾਇਆ ਦੀ ਬਾਰਸ਼ ਰੂਪ ਚੜ੍ਹਤ ਚੜਾਵੇ ਵਾਲਾ ਭਰਮਾਂ ਗੁਸਿਆ ਲੁੱਟ ਅੱਡਾ ਹੀ ਬਣਾ ਲਵੇ। ਉਸ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਸੀ ਕਿ, ਜਿਥੇ ਪੂਜਾ ਦਾ ਧਾਨ ਉਥੇ ਫੁਜ਼ੂਲ ਝਗੜਿਆਂ ਗੁਸੀ ਪਾਟੋਪਾੜ ਆਪਣੇ ਆਪ ਆ ਵੱਸਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ-"**ਹਰਿ ਕੰਮੁ ਕਰਾਵਣਿ ਆਇਆ ਰਾਮ**"- ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਤੇ ਫਿਰ ਕਥਿਤ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਭਗਵਾਨ "**ਹਰਿ ਜੀ**" ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਬਣਾ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਬਾਨੀ ਅਛੇਪਲੇ ਹੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਧਰਮਸਾਲ ਨੂੰ ਹਰਿਮੰਦਰ ਬਣਵਾ ਲਿਆ। ਹੁਣ ਅੱਗੇ ਵੇਖੀਏ:

6- ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਸੱਚੇ ਸੱਜਣ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸਰਬ-ਵਿਆਪਕਤਾ ਦਾ ਗੁਰਮਤਿ ਸਿਧਾਂਤ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਕੇਵਲ ਅਨੇਕਾਂ ਗੁਰੂ-ਸ਼ਬਦ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਰਚੇ ਸਗੋਂ, ਨਾਟਕ-ਰੂਪ ਪੂਰਨਿਆ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਖਾਤਰ, ਜਾਨ ਲੇਵਾ ਖਤਰਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਰਸਤਿਆਂ ਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮੀਲ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਰਟਨ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਮੂਰਤੀ ਪੂਜ ਹਿੰਦ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਮੁਕਾਣ ਨੂੰ 'ਸਵਾਬ' (ਪੁੰਨ ਕਰਮ) ਮੰਨ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਗੜ੍ਹ, ਅਰਬ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੱਕੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚਲੇ ਰੱਬ ਦੇ ਘਰ ਮਿਹਰਾਬੇ ਵਲ ਪੈਰ ਪਸਾਰ ਸੈਣਾ, ਨਿਰਭੈਤਾ ਦਾ ਅਨੂਪਮ ਸਾਕਾ ਜਾ ਵਰਤਾਇਆ। ਮੱਕੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰੇ ਜ਼ੋਰੇ ਵਿਚ ਵੱਸਦੇ, ਲਾਮਹਿਦੂਦ ਅੱਲਾਹ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਜਹੇ ਮਿਹਰਾਬੇ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਮੰਨ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਘੋਰ ਨਿਰਾਦਰੀ ਤੋਂ ਵਰਜਿਆ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਗੁਰ ਬਿਲਾਸ ਦੇ ਲਿਖਾਰੀ ਦੇ ਮਾਇਆ ਜਾਲ ਵਿਚ ਅਜੇਹੇ ਫਸੇ ਕਿ, ਆਪਣੇ ਅਨੂਪਮ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਵੱਲ ਜਿਵੇਂ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪਿੱਠ ਕਰ ਲਈ ਹੋਵੇ ? ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਰੋਧੀ ਹਰਿ ਗਲ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਮਰਯਾਦਾ ਜਾਣ ਲਿਆ। ਗੁਰਮਤਿ ਗਿਆਨ ਦੇ ਵਿਦਿਆਲੇ ਧਰਮਸਾਲ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਬਣਾ ਬੈਠੇ? ਏਥੇ ਹੀ ਬੱਸ ਨਹੀਂ"**ਭਲੀ ਸੁਹਾਵੀ ਛਾਪਰੀ ਜਾ ਮਹਿ ਗੁਨ ਗਾਏ ॥ ਕਿਤ ਹੀ ਕਾਮਿ ਨ ਧਉਲਹਰ ਜਿਤੁ ਹਰਿ ਬਿਸਰਾਏ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਅਨਦੁ ਗਰੀਬੀ ਸਾਪਸੰਗਿ ਜਿਤੁ ਪ੍ਰਭ ਚਿਤਿ ਆਏ ॥ ਜਲਿ ਜਾਉ ਏਹੁ ਬਡਪਨਾ ਮਾਇਆ ਲਪਟਾਏ ॥੧॥**"(੨੪੬) ਅਨਮੋਲ ਗੁਰਮਤਿ ਸਿਖਿਆ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਸਾਰ ਬੈਠੇ। ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸਦੀਵੀ ਯਾਦ ਨਾਲ ਜੋੜੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਗਰੀਬੀ ਵੇਸ, ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਲ ਨੇੜਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਖਿਮਾ ਗੁਣ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਬਣਾ ਰਹੀ ਧਰਮਸਾਲ ਦੇ ਥਾਂ ਪ੍ਰਭੂ ਤੋਂ ਦੂਰੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਸਾਧਨ "**ਧਉਲਹਰ**" ਬਣਾ ਲਏ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਕਠਨ ਘਾਲਣਾ ਤੇ ਪਾਣੀ ਫੇਰ ਦਿੱਤਾ ? ਫਿਰ ਲਿਖਾਰੀ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਹੀ ਸਿੱਧਾ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਭਗਵਾਨ ਦਰਸਾ ਲਿਆ ?

7- ਮਗਰੋਂ ਵਾਰੀ ਆਈ ਉਦਾਸੀ ਨਿਰਮਲੇ ਰੂਪ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ

ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਕਥਾ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਅਸਲੀ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਰਚਾਰਨਾਂ ਆਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਕਸਰਾਂ ਵੀ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਰਜਵਾੜਾ ਸਾਹੀ ਦੀ ਅਥਵਾ ਕਥਿਤ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੀ ਅਜੇਹੀ ਚਕਰੀ ਭੁੰਆਈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਗਮਰਮਰੀ ਕੰਧਾਂ ਕੋਠਿਆਂ ਤੇ ਸੋਨੇ ਦਾ ਲੋਪਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੂ-ਬ-ਹੂ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਤਰਜ ਵਾਲਾ ਸਵਰਨ ਮੰਦਰ ਹੀ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਭਾਵ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਇਸ ਮਹਾਂ ਵਾਕ ਦੀ ਖੁਲ੍ਹੀ ਨਿਰਾਦਰੀ ਵੀ- **ਸਿਰੀਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੧ ॥**

ਰਸੁ ਸੁਇਨਾ ਰਸੁ ਰੁਪਾ ਕਾਮਣਿ ਰਸੁ ਪਰਮਲ ਕੀ ਵਾਸੁ ॥

ਰਸੁ ਘੋੜੇ ਰਸੁ ਸੇਜਾ ਮੰਦਰ ਰਸੁ ਮੀਠਾ ਰਸੁ ਮਾਸੁ ॥

ਏਤੇ ਰਸ ਸਰੀਰ ਕੇ ਕੈ ਘਟਿ ਨਾਮ ਨਿਵਾਸੁ ॥੨॥...੪॥੫॥੧੫॥

ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸੋਨੇ ਨੂੰ ਅਤੇ ਧੁਲਿਹਰ-ਰੂਪ ਮੰਦਰਾਂ ਨੂੰ "ਰਸ", ਭਾਵ, ਪ੍ਰਭੂ ਤੋਂ ਦੂਰੀ ਬਣਾ ਰਹੇ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਮੂਲ, ਬੋਲੋੜਾ "ਚਸਕਾ" ਘੋਸ਼ਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮੰਦਰ ਸੰਗਮਰਮਰ ਅਤੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ? ਵਡਮੁੱਲੀ ਸਿਖਿਆ ਰੂਪ ਇਸ-"ਅਵਰ ਉਪਦੇਸੈ ਆਪਿ ਨ ਕਰੈ ॥ ਆਵਤ ਜਾਵਤ ਜਨਮੈ ਮਰੈ ॥" "ਹੁਕਮਾਉ" ਦੀ ਖੰਡਨਾਂ ਦਾ ਵੀ ਗੜਗੱਜ-ਨਗਾਰਾ ? ਕਿਵੇਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਸੀ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਕੋਲ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ? ਅਗਲੀ ਚੋਪਈ:-

ਵਾਇ ਕੋਨ ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਬਸਾਵੈ । ਨਿਸਿ ਦਿਨੁ ਅੰਤਰ ਕਬੀ ਨ ਪਾਵੈ ।

ਲਛਮੀ ਕੇ ਤਬ ਕਹਾ ਸੁਨਾਏ । ਇਹਾਂ ਨਿਵਾਸ ਕਰੇ ਹਰਖਾਏ ॥ ੪੬॥

ਵਾਇ ਕੋਨ=ਸਜੇ ਕੋਨੇ ਸਦਾ ਰਿਧੀਆਂ ਸਿਧੀਆਂ ਦਾ ਨਿਵਾਸ ਰਹੇ ?- "ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਅਵਰ ਸਾਦ ॥" (ਜਪੁ-੨੮) ਨਿਸਿ ਦਿਨ=ਰਾਤ ਦਿਨ ਹਰ ਸਮੇ।

ਸਤਿ ਬਚਨ ਲਛਮੀ ਮੁਖਿ ਗਹਾਈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਅਸ ਫੁਰਮਾਈ ।

"ਜਿਸ ਕਾ ਕਾਰਜ ਤਿਨ ਹੀ ਕੀਆ । ਮਾਨਸ ਕਯਾ ਵੇਚਾਰਾ ਜੀਆ ॥੪੭॥"

ਭਾਵ, ਭਗਵਾਨ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖ ਤੋਂ ਇਉਂ ਆਖਿਆ ਦਰਸਾ ਦਿੱਤਾ, ਕਿ ਜਿਸ ਭਗਵਾਨ ਜੀ ਦਾ ਕੰਮ ਸੀ ਉਸ ਨੇ (ਲਛਮੀ ਸਮੇਤ) ਪੁੱਜ ਕੇ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਆਪ ਹੀ ਆਣ ਕੀਤਾ ? ਹੇ (ਗੁਰੂ) ਅਰਜਨ (ਸਾਹਿਬ) ! ਤੇਰੇ ਵਰਗੇ ਮਨੁੱਖ ਵਿਚਾਰੇ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ ? ਲਿਖਾਰੀ ਨੇ ਵਿਅੰਗ ਰੂਪ ਕਿੱਡੀ ਕਰਾਰੀ ਚਪੇੜ ਸਾਡੇ ਮੂੰਹ ਤੇ ਕੱਢ ਮਾਰੀ ਹੈ ? ਅਸੀਂ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਵਾਲਾ ਅਨੁਪਮ ਸੁਖਦਾਈ ਗੁਰਮਤਿ ਸਿਪਾਂਤ ਵਿਸਾਰ ਬੈਠੇ। ਮੰਦਰਾਂ ਵਿਚਲੇ ਸ਼ਿਵਲਿੰਗ ਵਾਂਗ ਦਰਬਾਰ ਜੀ ਦੇ ਫਰਸ਼ ਨੂੰ ਦੁੱਧ ਨਾਲ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਵਾ ਕੇ ਨਿਤ ਨਵੇਂ ਬਸਤਰ ਸਜਾਉਣ ਦੇ ਬਿੱਪਰੀ ਭਰਮ ਵਿਚ ਅਜੇਹੇ ਗ਼ਲਤਾਨ ਹੋ ਗਏ ਕਿ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਝਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸੱਜਣ ਸਾਨੂੰ ਵਡਾ ਵੈਰੀ ਹੋ ਦਿੱਸਿਆ ?

8- ਸਾਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਰਹਿਣਾ, ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਲਿਖਾਰੀ ਦਾ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ-ਧਰਮ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਰੋਸ ਕਿਉਂ ਹੋਵੇ ? ਅਸਾਂ ਵੀ ਤਾਂ ਜਨੇਊ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਰੂਪ ਧਾਰਮਿਕ ਰਸਮ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮੂਰਤੀ ਪੂਜਾ, ਤੀਰਥ ਇਸ਼ਨਾਨ, ਤਪ-ਤਾਪਨ, ਕਿਰਿਆ ਕਰਮ, ਯੱਗਾਂ ਆਦਿ ਪ੍ਰਤੀ ਬਣੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਧਾ ਨੂੰ ਅਤੇ-" ਛਹੀ ਰਨ ਗਈ ਬਸਰੇ ਨੂੰ, ਮੋੜੀਂ ਭਾਈ ਡਾਂਗ ਵਾਲਿਆ ਸਰਦਾਰਾ", ਆਦਿਕ ਤਰਕ ਮਈ ਬੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵੈਮਾਨ ਨੂੰ ਸਦਾ ਵਲੂਧਰਿਆ ਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਹੋਰ ਵੀ ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਹੈ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਹੈ ਸਾਨੂੰ ਚਕਰੀਆਂ ਦੇਣ ਪਰ ਏਧਰ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਆਗੂ ਸਨਮਾਨ ਯੋਗ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵੀ ਵੇਖੀ ਪਰਖੀ ਜਾਈਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਾਂ ਸਗੋਂ ਇਹ ਖਾਲਸਾਈ ਧਰਮ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪ ਵੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਰੀਤਾਂ ਤੋਂ ਬਚੇ ਰਹਿੰਦੇ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਵੀ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਰੋਧੀ ਰਸਮਾਂ ਤੋਂ ਕੋਹਾਂ ਦੂਰ ਰੱਖਦੇ। ਆਪਣਿਆਂ ਨੇ ਸਗੋਂ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਵੈਰੀ ਇਸ ਲਿਖਾਰੀ ਦੀ ਇੱਛਿਆ ਪੂਰੀ ਕਰਦਿਆਂ- (੧) ਸੁੱਕ ਸੜ ਗਈ ਦੁੱਧ ਭੰਜਨੀ ਬੇਰੀ ਦੇ ਥਾਂ ਨਵੀਂ ਬੇਰੀ ਲਿਆ ਲਾਉਣੀ, (੨)-ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਯਾਦਗਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਰਕਰਮਾ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਅਕਾਰ ਦਾ ਪੱਥਰ, (੩)-ਅਗਾਊਂ "ਬੁੱਕ" ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਨਿਸਫਲ ਅਖੰਡਪਾਠਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਰਾਈ ਲੁੱਟ ਦਾ ਜਾਲ ਵਡੇ ਤੋਂ ਵਡਾ ਕਰੀ ਜਾਣਾ, (੩) ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਮੈਲ ਨਾਲ ਭਰੇ ਸਰੋਵਰ ਦੇ ਜਲ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਰਤਦੇ ਹੋਇਆਂ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਵਨ ਪਵਿੱਤਰ ਕਰਮਾਤੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜਲ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਰਮੂਲ ਭਰਮ ਹੋਰ ਤੋਂ ਹੋਰ ਪੱਕਾ ਕਰੀ ਜਾਣਾ ? ਸੱਚ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਸਭ ਕੁਝ ਝੂਠ-ਅਡੰਬਰ ਰੂਪ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਭਰਮ-ਜਾਲ ? ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਨਾਲ ਧੁੰਦ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਪੱਖੋਂ ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਤਾਂ ਸਗੋਂ ਵੈਰੀਆਂ ਦੇ ਵੀ ਕੰਨ ਕੁਤਰ ਰਹੇ ਹਨ। **ਇਸ ਘਰ ਕੇ ਆਗ ਲਗੀ ਘਰ ਕੇ ਚਿਰਾਗ ਸੇ ?**

(ਚਲਦਾ)

*****

ਕਬਯੋ ਬਾਚ ਬੇਨਤੀ ॥ ਚੋਪਈ ॥

ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ (ਕਾਲਾ ਅਫਗਾਨ)

[Chaupai is neither Gurubani nor Gurbani. It is written by a Kavi. It is not only not incorporated in AGGS, but is also in conflict with the Gurubani incorporated in GGS. For three hundred years our Jathedars and other religious leaders have failed us. Their present crop is determined to silence S. Gurbakhsh Singh Kala Afghana. What for? Below we present part 4 of 9 part thoughtful critique of Chaupai by S. Gurbakhsh Singh Kala Afghana.ED.]

ਕਬੀਰ ਕਸਉਟੀ ਰਾਮ ਕੀ

੪/੯

ਹਾਰਿ ਪਰਿਓ ਸੁਆਮੀ ਕੈ ਦੁਆਰੈ ਦੀਜੈ ਬੁਧਿ ਬਿਬੇਕਾ ॥[੬੪੧] ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ, ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਸਮਰੱਥ, ਅਭੁੱਲ ਦਸਮ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਚੋਪਈ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਅਥਵਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਵਾਲੀ ਗੁਰੂ ਬਾਣੀ ਤੋਂ ਛੁੱਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਗੁਰਿਆਈ ਦੇ ਕਾਬਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਮਝਿਆ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬੇਨਤੀ ਚੋਪਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੀ ਜੋਤ ਤੋਂ ਹੀਣੀ ਹੈ। ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਬਾਣੀ ਤੁੱਲ ਮੰਨ ਕੇ ਨਿਤਨੇਮ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਭਾਗ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਆਉ ਇਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਬਾਣੀ ਦੀ ਕਸਵੱਟੀ ਤੇ ਪਰਖ ਲਈਏ:-

ਹਮਰੀ ਕਰੋ ਹਾਥ ਦੈ ਰੱਛਾ ॥ ਪੂਰਨ ਹੋਇ ਚਿੱਤ ਕੀ ਇੱਛ ॥

ਤਵ ਚਰਨਨ ਮਨ ਰਹੋ ਹਮਾਰਾ ॥ ਅਪਨਾ ਜਨ ਕਰੋ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਾ ॥ ੩੭ ॥

ਅਰਥ:-ਕਵੀ ਜੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ, ਹੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ, ਮਹਾਂ ਕਾਲ ਸ੍ਰੀ ਅਸਿਧੁਜ, ਆਪਣਾ ਹਥ ਦੇਕੇ ਮੇਰੀ ਰਖਿਆ ਕਰ ਤਾਕਿ ਮੇਰੀ ਦਿੱਲ ਦੀ ਇੱਛਿਆ ਪੂਰੀ ਹੋ ਸਕੇ। ਮੇਰਾ ਮਨ ਹਰ ਵੇਲੇ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਜੁੜਿਆ ਰਹੇ ਆਪਣਾ ਜਾਨ ਕੇ ਮੇਰੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੋ। ੩੭।

ਉਪ੍ਰੋਕਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਪੰਡਿਤ ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਪਦ, ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਨੂੰ ਭੁਲੇਖੇ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਕੁਟਲਤਾ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਹੈ। ਸੁਹਿਰਦਤਾ ਤਦ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਜੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਥਾਂ, ਉਪ੍ਰੋਕਤ ਕਥਾ ਵਿਚ ਆਏ ਅਸਿਧੁਜ ਦੇ ਨਾਵਾਂ-ਕਾਲਿਕਾ ਦੇਵ (=੩੧), ਕਾਲਕਾ (=੫੨, ੬੪) ਸਤਿ ਕਾਲ (=੫੩), ਕਾਲ (=੫੯, ੬੬, ੧੧੧, ੧੧੨ ੧੧੬, ੧੧੭, ੧੧੯, ੧੪੫, ੧੪੬, ੨੨੪, ੨੨੫, ੨੫੩ ਤੋਂ ੨੫੭, ੨੫੯, ੨੭੯, ੨੮੧, ੨੮੨, ੨੯੧, ੨੯੨, ੨੯੪, ੨੯੫, ੨੯੭, ੩੦੧, ੩੦੨, ੩੦੬, ੩੦੭, ੩੦੯, ੩੧੧, ੩੬੨, ੩੬੪), ਕਾਲੀ (=੭੭, ੧੩੨) ਖੜਗ-ਕੋਤ (=੨੬੧) ਅਸਿਕੋਤ (=੨੭੧, ੩੭੪, ੩੭੫) ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਾ ਵਰਤਦੇ। ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੇਵਲ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਸਤਿ- ਕਰਤਾ, ਪੁਰਖ ਨਿਰਭਉ, ਵਿਰਵੈਰ, ਅਜੂਨੀ, ਸੈਭੰ, ਅਕਾਲ, ਮੂਰਤਿ, ਪਰਮਾਤਮਾ ਹੈ। ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਨੇ ਜਦ ਇਸ ਨਾਮ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਰਬ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਜਾਪ ਕਿਉਂ ਕਰੀਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਨੇੜੇ ਨਹੀਂ ਲੱਗਣ ਦਿੱਤਾ ? (ਦਾਸ ਦੀ ਅਲਪ ਬੁੱਧੀ ਅਨੁਸਾਰ), ਪੰਡਿਤ ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗਿਆਨੀ ਨੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਵਾਲੀ ਕੁਟਲਤਾ ਵਰਤੀ ਹੈ। ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੇ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿਚ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ " ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ " ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਥਾਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ। ਭਾਰਤੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ-" ਤੂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖੁ ਨਾਹੀ ਸਿਰਿ ਕਾਲਾ ॥ ਤੂ ਪੁਰਖੁ ਅਲੇਖ ਅਗੰਮ ਨਿਰਾਲਾ ॥ " ਭਾਰਤੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਹੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਫਿਰ " ਜਿਵੇਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿਚ " ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ " ਪਦ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਏਵੇਂ ਹੀ, ਖਿੱਪੀ ਕੁਟਲ ਕਲਪਣਾ ਦੀ ਉਪਜ, ਸ੍ਰੀ ਅਸਿਧੁਜ ਜੀ ਦੀ ਇਸ ਝੂਠੀ ਕਥਾ ਵਿਚ, ਵਰਤੇ ਬਾਕੀ (ਉਪ੍ਰੋਕਤ- ਕਾਲ, ਮਹਾਂਕਾਲ, ਖੜਗਧਾਰੀ, ਸ਼ਿਵਾ ਆਦਿ) ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਕੋਈ ਨੇੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਪ੍ਰੋਕਤ ੯ ਨਾਵਾਂ ਨੂੰ, ਤ੍ਰੈਕਾਲਦਰਸੀ ਸੁਜਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ, ਅਥਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੋਤ ਦੇ ੯ ਪ੍ਰਕਾਸ਼-ਸਰੂਪਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਬਾਣੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਕਿਸ ਕਾਰਨ ਨਾ ਬਣਾਇਆ? ਨਿਰੀ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਹੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ, ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਸਨਮਾਨ ਜੋਗ ਭਗਤਾਂ ਨੇ ਵੀ ਰੱਬ ਦੇ ਇਹ ਨਾਮ ਵਰਤਣੇ ਕਿਸ ਕਾਰਨ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ? ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੁਜਾਨ ਪਾਠਕਾਂ ਨੇ ਲੱਭ ਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ, **ਸ੍ਰੀ ਅਸਿਧੁਜ ਜੀ ਦੀ ਕਥਾ** ਬਾਰੇ ਲਿਖੀ ਉਪ੍ਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ, ਇਕਾਗਰ ਚਿੱਤ ਹੋ ਕੇ ਪੜ੍ਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਬੇਕ ਬੁੱਧੀ ਨਾਲ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰੀ ਹੈ। ਸੰਕੇਤ ਮਾਤ੍ਰ ਏਨਾ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ

ਉਪ੍ਰੋਕਤ ਨਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਜਿਸ ਅਸਿਧੁਜ ਜੀ ਦੀ ਜੀਵਨ ਕਥਾ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿਰ ਤੋਂ ਪੈਰਾਂ ਤੱਕ ਸਾਰੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਝੂਠ ਦੀ ਮੈਲ ਨਾਲ ਲਤ-ਪਤ ਹੈ, ਅਜੇਹੇ ਮਹਾਂਕਾਲ ਨਾਲ, ਸੱਚ ਦੇ ਅਵਤਾਰ, ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਸੱਚ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਆਏ, (ਸਚੁ-ਸਰੂਪ) ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਦਸਵੇਂ ਰੂਪ ਦਾ (ਅਥਵਾ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ) ਦਾ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਵਾਸਤਾ, ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ?

[ਪੰਥ ਦੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਧਿਆਨ ਗੋਚਰੀ ਪੁਕਾਰ---ਗੰਭੀਰ ਸ਼ੰਕੇ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ?--ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਵਿਚ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਜੀ ਵਿਚੋਂ ਲਈ ਵਾਰ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਰਕਾਰ ਦਾ ਵਾਧਾ ਘਾਟਾ ਕਰਨ ਦੀ ਰੋਕ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਛਾਪੇ ਜਾ ਰਹੇ ਗੁਟਕਿਆਂ ਵਿਚ ਇਸ ਚੌਪਈ ਦਾ ਨੰਬਰ ੩੭੭ ਦੀ ਥਾਂ ੧ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਉਲੰਕਣਾ ਆਪ ਹੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ? ਕੀ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗ:ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਹ ਬਾਣੀ ਦਸਮੇਸ਼ ਜੀ ਦੀ ਨਹੀਂ ਮਿਥੀ ਹੋਈ ?]

ਹਮਰੇ ਦੁਸ਼ਟ ਸਭੇ ਤੁਮ ਘਾਵਹੁ ॥ ਆਪੁ ਹਾਥ ਵੈ ਮੋਹਿ ਬਚਾਵਹੁ ॥

ਸੁਖੀ ਬਸੈ ਮੋਰੋ ਪਰਿਵਾਰਾ ॥ ਸੇਵਕ ਸਿੱਖਯ ਸਭੇ ਕਰਤਾਰਾ ॥ ੩੭੮ ॥

ਅਰਥ:--ਮੇਰੇ ਸਾਰੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦਾ ਖ਼ਾਤਮਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਦੇ ਕੇ ਬਚਾਵੋ। ਹੋ ਕਰਤਾਰ, ਮੇਰਾ ਪਰਿਵਾਰ, ਸੇਵਕ, ਸਿੱਖ ਸਭ ਸੁਖੀ ਵੱਸਦੇ ਰਹਿਣ। ੩੭੮ ॥ਨੋਟ:--ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਰਥਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚ ਰਹੇ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਤੇ ਕਿਸੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ ਕੋਈ ਕਿੰਤੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਰਥ ਪੰਥਕ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਵਾਲੇ ਹੀ ਹਨ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਰਥਾਂ ਵਾਲੀ ਇਹ ਚੌਪਈ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ--ਕਾਰਨ ?:

(੧) ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਬੜੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਿਧਾਂਤ ' ਸਰਬੱਤ ' ਦੇ ਭਲੇ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਨੂੰ ਇਹ ਚੌਪਈ ਵਿਅਰਥ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਸ਼ਕ ਦੇ, ' ਮੋਹਿ ਬਚਾਵਹੁ ' ਸ਼ਬਦ ਉਸੇ ਦੂਲਾ ਦੇਵੀ ਦੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, (ਜਿਹੜੀ ੩੩ਵੀਂ ਚੌਪਈ ਵਿਚ ਨਿਰਅਕਾਰ ਮਹਾਂਕਾਲ ਦੀ ਪਤਨੀ ਬਣਨਾਂ ਲੋਚਦੀ ਦਰਸਾਈ ਹੈ, ਅਤੇ ੩੫ਵੀਂ ਚੌਪਈ ਵਿਚ ਮਹਾਂਕਾਲ ਜੀ ਉਸ ਨਾਲ ਸ਼ਾਦੀ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਸ ਜਿਸ ਨੇ ਉਪ੍ਰੋਕਤ ੫੨ ਤੋਂ ੫੪ ਚੌਪਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਹ ਤੋ ਪਹਿਲਾਂ ਮਹਾਂਕਾਲ ਅੱਗੇ ਪੁਕਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਸ੍ਰੀ ਦਸਮੇਸ਼ ਜੀ ਅਜੇਹੇ ਕੱਚੇ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਰੋਧੀ ਬਚਨ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਲਿਖ ਸਕਦੇ। ਉਂਜ ' ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ' ਬਚਨ ਦੀ ਅਸਲੀਯਤ (ਚਰਿਤ੍ਰ ੨੬੬-ਚੌਪਈ ੧੨੪, ੧੨੫, ਚਰਿਤ੍ਰ ਵਿਚ) ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ।

(੨) ਬਚਿੱਤਰ ਨਾਟਕ ਬਾਰੇ ਲਿਖੇ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿਚ " ਦੁਸ਼ਟ " ਲਫਜ਼ ਬਾਰੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਪਰਮਾਣਾ ਸਹਿਤ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਲਿਖੀ ਪਾਠਕਾਂ ਨੇ ਪੜ੍ਹ ਹੀ ਲਈ ਹੈ। ਦੁਸ਼ਟ ਪਦ, ਆਇਆ ਹੀ ਬਿੱਪ੍ਰ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚੋਂ ਹੈ। ਮੰਦੇ ਕਰਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪ ਮੰਦਾ ਬਣ ਚੁੱਕੇ-ਮਨ-ਜਮੀਰ-ਆਤਮਾ ਵਾਲੇ ਦੁਸ਼ਟ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਹੀ, ਹਰ ਪਾਸੇ ' ਦੁਸ਼ਟ ' ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਇਕੋ ਪਰਮਾਤਮਾਂ ਦੀ ਜੋਤਿ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨੇਕ ਹਿਰਦੇ ਵਾਲਾ ਮਨੁੱਖ, ਝਟ ਪਟ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਲੇ ਵਿਚ ਤਾਂ ਸਬਕ ਹੀ ਇਹ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ

- (੧) .ਸਭਨਾਂ ਮਹਿ ਏਕੋ ਏਕੁ ਵਖਾਣੈ ॥ ਜਾਂ ਏਕੋ ਵੇਖੈ ਤਾਂ ਏਕੋ ਜਾਣੈ ॥ {੧੨੬੧}
- (੨)- ਸਭ ਮਹਿ ਵਰਤੈ ਏਕੋ ਸੋਈ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਵਿਰਲਾ ਬੂਝੈ ਕੋਈ ॥ {੧੨੭}
- (੩)- ਸਭ ਮਹਿ ਵਸੈ ਪ੍ਰਭੁ ਏਕੋ ਸੋਇ ॥ ਗੁਰਮਤੀ ਘਟਿ ਪਰਗਟੁ ਹੋਇ ॥ {੬੬੩}
- (੪) --ਘਟਿ ਘਟਿ ਅੰਤਰਿ ਏਕੋ ਹਰਿ ਸੋਇ ॥ ਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ ਇਕੁ ਪ੍ਰਗਟੁ ਹੋਇ ॥੨॥{੧੧੭੭}

ਸੱਚੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਮਿਹਰ ਦਾ ਸਦਕਾ, ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ ਜੀਵਾਂ ਵਿਚ ਉਸੇ " ਇਕ " ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਜ਼ਰੀਂ ਆਇਆ ਅਤੇ ਜਦੋਂ

(੫) ਸਭ ਮਹਿ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਹੈ ਸੋਇ ॥ ਤਿਸ ਦੈ ਚਾਨਣਿ ਸਭ ਮਹਿ ਚਾਨਣੁ ਹੋਇ ॥{੧੩} ਇਕੋ ਉਹੀ ਜੋਤਿ ਨਿਰੰਜਨੀ ਸਾਰਿਆਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਵਿਚ ਡਲ੍ਹਕਾਂ ਮਾਰਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਵੇ ਤਾਂ ਫਿਰ--(ੳ)--ਜੀਅ ਜੰਤ ਸਭਿ ਤਿਸ ਦੇ ਸਭਨਾ ਕਾ ਸੋਈ ॥ ਮੰਦਾ ਕਿਸ ਨੇ ਆਖੀਐ ਜੇ ਦੂਜਾ ਹੋਈ ॥੪॥ {੪੨੫} (ਅ) ਸਭੁ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਬ੍ਰਹਮੁ ਹੈ ਬ੍ਰਹਮੁ ਵਸੈ ਸਭ ਥਾਇ ॥ ਮੰਦਾ ਕਿਸ ਨੇ ਆਖੀਐ ਸਬਦਿ ਵੇਖਹੁ ਲਿਵ ਲਾਇ ॥੬॥{੭੫੭} ਇਸ ਸਿਖਿਆ ਨੂੰ ਇਕਾਗਰਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝ ਕੇ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਗੁਰਮੁੱਖ ਪਿਆਰੇ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਟ ਆਖ ਕੇ, ਉਸ ਦੇ ਬੁਰੇ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ? ਦਸਮ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ, ਦੈਵੀ ਬਰਕਤਾਂ ਭਰਪੂਰ, ਆਪਣਾ ਅਝੁੱਕ ਸੀਸ ਝੁਕਾ ਕੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਥਾਂ ਗੁਰਿਆਈ

ਸੌਖੀ ਸੀ, ਉਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਨਿੰਮਨ ਲਿਖਤ ਹੁਕਮ ਦੀ ਉਲੰਕਣਾ ਕਰ ਕੇ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਟ ਮੰਨ ਕੇ ਉਸ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਰਖਿਆ ਲਈ, (ਸੁਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਇਰਾਂ ਵਾਲੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ) ਰੱਬ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀਆਂ, ਦਸਮੇਸ਼ ਜੀ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਰ ਸਕਦੇ :--

੧੩੯- ਬਿਸਰਿ ਗਈ ਸਭ ਤਾਤਿ ਪਰਾਈ ॥ ਜਬ ਤੇ

ਸਾਧਸੰਗਤਿ ਮੋਹਿ ਪਾਈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਨਾ ਕੇ ਬੈਰੀ ਨਹੀ

ਬਿਗਾਨਾ ਸਗਲ ਸੰਗਿ ਹਮ ਕਉ ਬਨਿ ਆਈ ॥੧॥

ਜੇ ਪ੍ਰਭ ਕੀਨੋ ਸੇ ਭਲ ਮਾਨਿਓ ਏਹ ਸੁਮਤਿ ਸਾਧੂ ਤੇ ਪਾਈ ॥੨॥ ਸਭ ਮਹਿ ਰਵਿ

ਰਹਿਆ ਪ੍ਰਭੁ ਏਕੈ ਪੇਖਿ ਪੇਖਿ ਨਾਨਕ ਬਿਗਸਾਈ ॥੩॥੮॥ {੧੨੯੯}

ਜਿਹੜੇ ਕਲਗੀਆਂ ਵਾਲੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ, ਜਾਨ ਦੇ ਵੈਰੀ ਬਣ ਆਏ, ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਪਿਆਸੇ (ਦੁਸ਼ਟ ਵੈਰੀਆਂ) ਨੂੰ ਠੰਡਾ ਜਲ ਸਰੀਰ ਤੇ ਲੱਗੇ ਫੱਟਾਂ ਦੀ ਪੀੜਾ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਸੁਖ ਪੁਚਾਉਣ ਵਾਲੀ ਮਲੁਮ ਵੀ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਨਿਰਵੈਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਿਸੇ ਦੇ ਬੁਰੇ ਵਾਲੀ ਅਰਦਾਸ ਬੇਨਤੀ ਕਿਵੇਂ ਲਿਖ ਸਕਦੇ ਸਨ ? ਸਭਨਾ ਦੇ ਭਲੇ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨੀ ਸਿਖਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੱਚਾ ਪਿਤਾ ਕੇਵਲ ਆਪਣੇ ਸੇਵਕ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਭਲੇ ਦੀ ਹੀ ਕਾਮਨਾ ਕਿਵੇਂ ਕਰੇ ? ਅਸਲ ਵਿਚ ਭਾਣਾ ਇਹ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਇਸ ਪਾਵਨ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਬੋਲੋੜਾ ਮੰਨ ਕੇ ਮਨਮਤੀਏ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ:--

੧੪੦- ਡੀਗਨ ਡੋਲਾ ਤਉ ਲਉ ਜਉ ਮਨ ਕੇ ਭਰਮਾ ॥

ਭ੍ਰਮ ਕਾਟੇ ਗੁਰਿ ਆਪਣੈ ਪਾਏ ਬਿਸਰਾਮਾ ॥੧॥

ਓਇ ਬਿਖਾਦੀ ਦੋਖੀਆ ਤੇ ਗੁਰ ਤੇ ਹੂਟੇ ॥

ਹਮ ਛੂਟੇ ਅਬ ਉਨ੍ਹਾ ਤੇ ਓਇ ਹਮ ਤੇ ਛੂਟੇ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥

ਮੇਰਾ ਤੇਰਾ ਜਾਨਤਾ ਤਬ ਹੀ ਤੇ ਬੰਧਾ ॥

ਗੁਰਿ ਕਾਟੀ ਅਗਿਆਨਤਾ ਤਬ ਛੂਟਕੇ ਫੰਧਾ ॥੨॥

ਜਬ ਲਗੁ ਹੁਕਮੁ ਨ ਬੂਝਤਾ ਤਬ ਹੀ ਲਉ ਦੁਖੀਆ ॥

ਗੁਰ ਮਿਲਿ ਹੁਕਮੁ ਪਛਾਣਿਆ ਤਬ ਹੀ ਤੇ ਸੁਖੀਆ ॥੩॥

ਨਾ ਕੇ ਦੁਸਮਨੁ ਦੋਖੀਆ ਨਾਹੀ ਕੇ ਮੰਦਾ ॥

ਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਸੇਵਕੋ ਨਾਨਕ ਖਸਮੈ ਬੰਦਾ ॥੪॥੧੭॥੧੧੯॥ {੪੦੦}

ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਦੇ ਛੇਵੇ ਅਧਿਆਇ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਸਮੇ, ਕਾਫੀ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੁਸ਼ਟ ਪਦ ਬਾਰੇ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚਾਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੰਜ ਗੁਰੂ ਬਾਣੀ ਸ਼ਬਦ-- (੧) [੨੦੧]-੧੦੮ (ਪੂਰਾ), (੨) [੧੨੬੬]-੧(੩) (੩) [੩੭੨]-੭(੩) (੪) [੧੨੬੬]-੧੨-੧੬ (ਰਹਾਉ) ਅਤੇ (੫) [੧੧੩੭]-੯ (ਸਾਰਾ) ਲਿਖੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਅਤੇ ' ਦੁਸ਼ਟ ' ਪਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:--

੧- [੨੩]-੩-੩੬(੨)	੨- [੨੫]-੨੯(੪)	੩- [੩੮]-੩੦-੬੩(੨)
੪- [੩੨]-੫-੩੯(੭)	੫- [੧੮੨]-੨੦-੮੯(੩)	੬- [੧੮੩]-੨੩-੯੨(੧)
੭- [੨੩੭]-੩(੨)	੮- [੪੦੧]-੨-੧੨੪(੧)	੯- [੪੦੬]-੧-੧੪੧(੧)
੧੦- [੪੫੧]-੧੩-੨(੪)	੧੧- [੧੧੩੩]-੧੦-੨੦(੩)	੧੨- [੧੧੫੪]-੧-੨(੪)
੧੩- [੧੧੬੫]-੩-੯(੩)	੧੪- [੧੩੦੯]-੨(੫)	੧੫- [੬੦੧]-੫(੨)
੧੬- [੮੧੭]-੩-੬੭(੨)	੧੭- [੮੨੩]-੧੨-੯੮	੧੮- [੮੨੬]-੨੫-੧੧(੧)
੧੯- [੮੨੧]-੨੬-੧੧੨(੨)	੨੦- [੮੫੦]-੧੧(੧)	੨੧- [੯੧੬]-੩-੮-੨੨(੧)
੨੨- [੧੧੮੩]-੧੨(੨)	੨੩- [੧੨੧੦]-੬-੨੯(੪)	

ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਦੁਸ਼ਟ ਪਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਰਥਾਂ ਵਾਲਾ ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ। ਕਥਿਤ ਹਰਨਾਖਸ ਦੁਸ਼ਟ ਦੀ ਕਥਾ ਸੰਕੇਤ ਮਾਤ੍ਰ ਕੇਵਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂਨਾਮ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਆਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਚਲਤ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਭਗਤ ਵਾਲੀ ਗਾਥਾ ਪੂਰਨ ਸੱਚ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੱਸ ਚੁੱਕੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਂਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੁਰਾਣਕ ਕਹਾਣੀਆਂ ਬਾਰੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦਾ ਬੜਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ--

ਕਥਾ ਕਹਾਣੀ ਬੇਦੀਂ ਆਣੀ ਪਾਪੁ ਪੁੰਨੁ ਬੀਚਾਰੁ ॥{੧੨੪੩}

ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਆਦਿ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਵਾਲੀਆਂ ਕਥਾ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵੇਦਾਂ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ। ਭਾਵ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੁਰਾਣਕ " ਕਥਾ ਕਹਾਣੀਆਂ " ਦਾ ਸ਼ਿਕਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੀ ਆਇਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਅਜੇਹੇ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਗਿਆਨ ਸਾਝਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜਿਹੜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਝੂਠ-ਗਾਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਬੜੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਮੁਸਲਮਾਨ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਦਾ ਆਸ਼ਾ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਰਮ ਦੀ ਬੋਲੀ ਮੁੱਖ ਰੱਖੀ ਹੈ। ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਬ ਨੂੰ ਨਰਸਿੰਘ, ਵਰਾਹ, ਮੱਛ, ਕੱਛ ਆਦਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਚੇਚੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਨ ਆਇਆ ਮੰਨਣਾ ਮਨਮਤਿ ਹੈ ਅਥਵਾ, ਰੱਬ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਉਚੇਚੇ ਸਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਮੰਨਣਾ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਕੇਵਲ ਭਰਮ ਮੰਨਿਆਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਜੇ ਰਬ ਨੂੰ ਧਰਤੀ ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਮੰਨ ਲਈਏ ਤਾਂ (੧) ਕ੍ਰੋੜਾਂ ਜੀਵ ਰੋਜ਼ ਹਰ ਘੜੀ ਕੀ ਰੱਬ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਉਲਟ ਮਰ ਰਹੇ ਹਨ ? ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਤੁਸੀਂ ਰੱਬੀ ਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਜੰਮਦੇ ਮਰਦੇ ਹਾਂ ਬਸ ਹਰਿ ਇਕ ਦਾ ਜਨਮ ਮਰਣ-

ਤੁਪੁ ਆਪੇ ਕਾਰਣੁ ਆਪੇ ਕਰਣਾ ॥

ਹੁਕਮੇ ਜੰਮਣੁ ਹੁਕਮੇ ਮਰਣਾ ॥੨॥ {੫੬੪}

ਇਕੋ ਇਕ ਏਸੇ ਰੱਬੀ ਸਿਧਾਂਤ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਵਤਾਰਾਂ ਦੇ ਜਨਮ ਵਾਲੇ ਭਰਮ ਭੁਲੇਖੇ ਅਗਿਆਨੀ ਪਰਚਾਰਕਾਂ ਦੀ, ਅਥਵਾ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਦੀ ਦੇਣ ਹਨ।

ਮੋ ਰੱਛਾ ਨਿਜ ਕਰ ਦੇ ਕਰਯੋ ॥ ਸਭ ਬੈਰਿਨ ਕਉ ਆਜ ਸੰਘਰਯੋ ॥

ਪੂਰਨ ਹੋਇ ਹਮਾਰੀ ਆਸਾ ॥ ਤੋਰਿ ਭਜਨ ਕੀ ਰਹੈ ਪਿਆਸਾ ॥ ੩੭੯ ॥
ਅਰਥ:-ਆਪਣਾ ਰੱਬ ਦੇ ਕੇ ਮੇਰੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰੋ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾ ਦਾ ਤਰੁੰਤ ਖਾਤਮਾ ਕਰੋ। ਮੇਰੀ ਇਹ ਖਾਹਸ਼ ਪੂਰੀ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਸਦਾ ਹੀ ਤੁਹਾਡੀ ਭਗਤੀ ਦੀ ਪਿਆਸ ਬਣੀ ਰਹੇ।੩੭੯।

ਤੁਮਹਿ ਛਾਡਿ ਕੋਈ ਅਵਰ ਨ ਯਯਾਉਂ ॥ ਜੇ ਬਰ ਚਾਹੋ ਸੁ ਤੁਮਤੇ ਪਾਉਂ ॥

ਸੇਵਕ ਸਿੱਖ ਹਮਾਰੇ ਤਾਰੀਯਹਿ ॥ ਚੁਨ ਚੁਨ ਸੌਤ੍ਰ ਹਮਾਰੇ ਮਾਰਿਯਹਿ ॥ ੩੮੦ ॥

ਅਰਥ:-ਮੈਂ ਤੁਹਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਾ ਸਿਮਰਣ ਨ ਕਰਾਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਜੋ ਵੀ ਟਿੱਛਾ ਕਰਾਂ ਉਸ ਦਾ ਵਰ ਕੇਵਲ ਆਪ ਤੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਾਂ। ਮੇਰੇ ਸੇਵਕਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ (ਦੁਨਿਆਵੀ ਸਾਗਰ) ਤਰ ਕੇ ਪਾਰ ਲਗਾ ਦੇਵੋ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾ ਨੂੰ ਚੁਣ ਚੁਣ ਕੇ ਮਾਰੋ । ੩੮੦।

(੧) ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਵਡੇ ਸਮੱਰਥਕ ਪੰਡਿਤ ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤਾਂ ਬੈਰਿਨ ਦਾ ਅਰਥ ਵੈਰੀ ਹੀ ਲਿਖ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਭੁਲੇਖਾ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਲਿਖਾਰੀ, **ਬੈਰਿਨ** ਦਾ ਅਰਥ ਪੰਜ ਵਿਕਾਰ ਲਿਖਦੇ ਹਨ। ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਆਦਿ ਪੰਜ ਵਿਕਾਰ ਵੈਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਤੁਰੰਤ ਮਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ, ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ । ਇਹ ਪੰਜੇ ਵਿਕਾਰ ਮਨੁੱਖ ਜਿੰਦਗੀ ਲਈ ਪਰਮਾਤਮਾਂ ਦੀ ਬੜੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਲਾਹੇਵੰਦ ਦੇਣ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਸ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਅਠਵੇਂ ਭਾਗ ਵਿਚ ਕਈ ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਪਰਮਾਣਾ ਦੁਆਰਾ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਫਿਰ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਛਪ ਕੇ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਵਿਕ ਰਹੇ ਉਪ੍ਰੋਕਤ ' ਵੈਰੀ ' ਅਰਥਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਦੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿੰਤੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। **ਇਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪੰਗਤੀ ਵਿਚ ਆਏ ਬੈਰਿਨ ਦਾ ਅਰਥ ਮਨੁੱਖ ਵੈਰੀ ਹੀ ਮੰਨਿਆਂ ਜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ।**

(੨) ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਵਾਲੀ ਭਾਵਣਾ ਨੂੰ ਵਿਸਾਰ ਕੇ, ਜੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਧਿਆਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਵੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਰੋਧੀ ? ਵਰਾਂ ਸਰਾਪਾਂ ਨਾਲ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦਾ ਵਾਸਤਾ ਕੀ ? ਰਬ ਦੀ ਯਾਦ, ਵਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਲੋਭ ਗ੍ਰਸੀ ਭਾਵਣਾ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ? ਲੋਭੀ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਪ੍ਰੀਤ ਬਾਰੇ ਗੁਰ ਫ਼ਰਮਾਨ:-

੧੪੧-ਫਰੀਦਾ ਜਾ ਲਬੁ ਤਾ ਨੇਹੁ ਕਿਆ ਲਬੁ ਤ ਕੂੜਾ ਨੇਹੁ ॥

ਕਿਚਰੁ ਝਤਿ ਲਘਾਈਐ ਛਪਰਿ ਤੁਟੈ ਮੇਹੁ ॥੧੮॥{੧੩੭੮}

ਲੋਭੀ ਮਨੁੱਖ ਬਾਰੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦਾ ਹੀ ਫ਼ਤਵਾ:-

੧੪੨- ਲੋਭੀ ਕਾ ਵੇਸਾਹੁ ਨ ਕੀਜੈ ਜੇ ਕਾ ਪਾਰਿ ਵਸਾਇ ॥

ਅੰਤਿ ਕਾਲਿ ਤਿਥੈ ਧੁਰੈ ਜਿਥੈ ਹਬੁ ਨ ਪਾਇ ॥

ਮਨਮੁਖ ਸੇਤੀ ਸੰਗੁ ਕਰੇ ਮੁਹਿ ਕਾਲਖ ਦਾਗੁ ਲਗਾਇ ॥

ਮੁਹ ਕਾਲੇ ਤਿਨੁ ਲੋਭੀਆਂ ਜਾਸਨਿ ਜਨਮੁ ਵਾਇ ॥

ਸਤਸੰਗਤਿ ਹਰਿ ਮੇਲਿ ਪ੍ਰਭ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ॥

ਜਨਮ ਮਰਨ ਕੀ ਮਲੁ ਉਤਰੈ ਜਨ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਗੁਨ ਗਾਇ ॥੪੦॥ {੧੪੧੭}

੧੪੩- ਜਿਉ ਕੂਕੁਰ ਹਰਕਾਇਆ ਧਾਵੈ ਦਹ ਦਿਸ ਜਾਇ ॥

ਲੋਭੀ ਜੰਤੁ ਨ ਜਾਣਈ ਭਖੁ ਅਭਖੁ ਸਭ ਖਾਇ ॥

ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਮਦਿ ਬਿਆਪਿਆ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਜੋਨੀ ਪਾਇ ॥੨॥ ਮਾਇਆ

ਜਾਲੁ ਪਸਾਰਿਆ ਭੀਤਰਿ ਚੋਗ ਬਣਾਇ ॥

ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਪੰਖੀ ਫਾਸਿਆ ਨਿਕਸੁ ਨ ਪਾਏ ਮਾਇ ॥

ਜਿਨਿ ਕੀਤਾ ਤਿਸਹਿ ਨ ਜਾਣਈ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਆਵੈ ਜਾਇ ॥੩॥

ਅਨਿਕ ਪ੍ਰਕਾਰੀ ਮੋਹਿਆ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਇਹੁ ਸੰਸਾਰੁ ॥

ਜਿਸ ਨੋ ਰਬੇ ਸੋ ਰਹੈ ਸੰਮ੍ਰਿਥੁ ਪੁਰਖੁ ਅਪਾਰੁ ॥

ਹਰਿ ਜਨ ਹਰਿ ਲਿਵ ਉਧਰੇ ਨਾਨਕ ਸਦ ਬਲਿਹਾਰੁ ॥੪॥੨੧॥੯੧॥{੫੦}

ਦਸਮੇਸ਼ ਜੀ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਖੰਡਨ ਵਾਲੀ ਬਾਣੀ ਰਚਦੇ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਸੀਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਿਵੇਂ ਅਥਵਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ?

(੩) " ਸੇਵਕ ਸਿੱਖ ਹਮਾਰੇ ਤਾਰੀਯਹਿ ॥ ਚੁਨ ਚੁਨ ਸੌਤ੍ਰ ਹਮਾਰੇ ਮਾਰਿਯਹਿ ॥ " ਕੇਵਲ ਆਪਣੇ ਹੀ ਸਿਖ ਸੇਵਕਾਂ ਦੇ ਭਲੇ ਦੀ ਗੱਲ " ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਦੇ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਛੁਟਿਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਥਵਾ " ਸੁਲਤਾਨ ਨੂੰ ਮੀਆਂ ਦਰਸਾ ਰਹੀ ਹੈ- ਅਪਣੇ ਤੀਜੇ ਸਰੂਪ ਸਮੇਂ ਦਸਮੇਸ਼ ਜੀ ਦਾ ਹੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:-

੧੪੪- ਇਸੁ ਜਗ ਮਹਿ ਪੁਰਖੁ ਏਕੁ ਹੈ ਹੋਰ ਸਗਲੀ ਨਾਰਿ ਸਬਾਈ ॥

ਸਭਿ ਘਟ ਭੋਗਵੈ ਅਲਿਪਤੁ ਰਹੈ ਅਲਖੁ ਨ ਲਖਣਾ ਜਾਈ ॥

ਪੂਰੈ ਗੁਰਿ ਵੇਖਾਲਿਆ ਸਬਦੇ ਸੋਝੀ ਪਾਈ ॥

ਪੁਰਖੈ ਸੇਵਹਿ ਸੇ ਪੁਰਖ ਹੋਵਹਿ ਜਿਨੀ ਹਉਮੈ ਸਬਦਿ ਜਲਾਈ ॥

ਤਿਸ ਕਾ ਸਰੀਕੁ ਕੇ ਨਹੀ ਨਾ ਕੇ ਕੰਟਕੁ ਵੈਰਾਈ ॥

ਨਿਹਚਲ ਰਾਜੁ ਹੈ ਸਦਾ ਤਿਸੁ ਕੇਰਾ ਨਾ ਆਵੈ ਨਾ ਜਾਈ ॥

ਅਨਦਿਨੁ ਸੇਵਕੁ ਸੇਵਾ ਕਰੇ ਹਰਿ ਸਚੇ ਕੇ ਗੁਣ ਗਾਈ ॥

ਨਾਨਕੁ ਵੇਖਿ ਵਿਗਾਸਿਆ ਹਰਿ ਸਚੇ ਕੀ ਵਡਿਆਈ ॥੨॥ {੪੯੧-੯੨}-ਵਾ-੧੫

ਸਰਬਤ ਵਿਚ ਉਸੇ ਇਕ ਦੀ ਜੋਤਿ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵੇਖਣ ਦੀ-"ਸਭ ਮਹਿ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਹੈ ਸੋਇ ॥ ਤਿਸ ਦੈ ਚਾਨਣਿ ਸਭ ਮਹਿ ਚਾਨਣੁ ਹੋਇ ॥" ਗੱਲ ਸਮਝਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦਰਵੇਸ਼, ਬੇਕਸਾਂ ਰਾ ਯਾਰ- " ਗੁਰੂ ਬੋਧਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ-ਸੁਆਰਥੀਆਂ ਵਾਲੀ ਕੱਚੀ ਭਾਸ਼ਾ ? " ਸੇਵਕ ਸਿੱਖ ਹਮਾਰੇ ਤਾਰਿਯਹਿ " ਬੋਲਦੇ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲੇ, ਕੀ, ਦਸਮੇਸ਼ ਜੀ ਨੂੰ ਦਸਵੇਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ? ਹੇਠਲਾ ਸ਼ਬਦ-ਉਪਦੇਸ਼ ਵੀ ਦਸਮਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਹੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਗੁਰਸਿੱਖ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕਿਉਂ ਸੋਚੇ ? --

੧੪੫- ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਦੀਓ ਮੋਹਿ ਨਾਮਾ ਬੰਧਨ ਤੇ ਛੁਟਕਾਏ ॥

ਮਨ ਤੇ ਬਿਸਰਿਓ ਸਗਲੇ ਪੰਧਾ ਗੁਰ ਕੀ ਚਰਣੀ ਲਾਏ ॥੧॥

ਸਾਧਸੰਗਿ ਚਿੰਤਿ ਬਿਚਾਰੀ ਛਾਡੀ ॥

ਅਹੰਬੁਧਿ ਮੋਹ ਮਨ ਬਾਸਨ ਦੇ ਕਰਿ ਗਡਰਾ ਗਾਡੀ ॥੧॥

ਰਹਾਉ ॥ ਨਾ ਕੋ ਮੇਰਾ ਦੁਸਮਨੁ ਰਹਿਆ ਨਾ ਹਮ ਕਿਸ ਕੇ ਬੈਰਾਈ ॥

ਬ੍ਰਹਮੁ ਪਸਾਰੁ ਪਸਾਰਿਓ ਭੀਤਰਿ ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਸੋਝੀ ਪਾਈ ॥੨॥

ਸਭੁ ਕੇ ਮੀਤੁ ਹਮ ਆਪਨ ਕੀਨਾ ਹਮ ਸਭਨਾ ਕੇ ਸਾਜਨ ॥

ਦੂਰਿ ਪਰਾਇਓ ਮਨ ਕਾ ਬਿਰਹਾ ਤਾ ਮੇਲੁ ਕੀਓ ਮੇਰੈ ਰਾਜਨ ॥੩॥

ਬਿਨਸਿਓ ਢੀਠਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਫੂਠਾ ਸਬਦੁ ਲਗੇ ਗੁਰ ਮੀਠਾ ॥

ਜਲਿ ਬਲਿ ਮਹੀਅਲਿ ਸਰਬ ਨਿਵਾਸੀ ਨਾਨਕ ਰਮਈਆ ਡੀਠਾ ॥੪॥੩॥{੬੭੧}

ਅਰਥ:-ਹੋ ਭਾਈ ! ਸਾਧ (ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ) ਸੰਗਤਿ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਮੈਂ ਪਰਾਈ ਆਸ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ। ਹਉਮੈ, ਮਾਇਆ ਦਾ ਮੋਹ, ਮਨ ਦੀ ਵਾਸਨਾ-ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਟੋਆ ਪੁੱਟ ਕੇ ਨੱਪ ਦਿੱਤਾ (ਸਦਾ ਲਈ ਦੱਬ ਦਿੱਤਾ)। ੧ । ਰਹਾਉ ।

(ਸਾਧ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸੰਗਤਿ ਨੇ) ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ, ਤੇ ਗੁਰੂ

ਚਰਨੀ ਲਗ ਕੇ ਮੈਂ ਮਾਇਆ ਦੇ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਛੁੱਟ ਗਿਆ (ਜਿਸ ਤੋਂ ਕਰਕੇ) ਮਨ ਤੋਂ ਸਾਰਾ ਝਗੜਾ-ਝੰਬੇਲਾ ਲਹਿ ਗਿਆ। ੧। (ਸਾਧ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸੰਗਤਿ ਦੀ ਬਰਕਤਿ ਨਾਲ) ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਦੁਸ਼ਮਨ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਿਆ (ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਵੈਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਸਦਾ), ਮੈਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਦਾ ਵੈਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। ਮੈਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਪਾਸੋਂ (ਭਾਵ, ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ) ਇਹ ਸੰਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਗਈ ਕਿ, ਇਹ ਸਾਰਾ ਜਗਾ-ਖਿਲਾਰਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਆਪ ਹੀ ਹੈ, (ਸਭਨਾਂ ਦੇ) ਅੰਦਰ (ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਆਪ ਹੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ) ਖਿਲਾਰਿਆ ਹੈ। ੨। (ਸਾਧ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸੰਗਤਿ ਦੀ ਬਰਕਤਿ ਨਾਲ) ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਸਿੱਤਰ ਕਰ ਕੇ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਵੀ ਸਭਨਾਂ ਦਾ ਸਿੱਤਰ-ਸੱਜਣ ਹੀ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਮੇਰੇ ਮਨ ਦਾ (ਮਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲੋਂ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ) ਵਿਛੋੜਾ (ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ) ਕਿਤੇ ਦੂਰ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਮੈਂ ਸਾਧ-ਗੁਰੂ (ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ) ਸਰਨ ਲਈ ਤਦੋਂ ਤੋਂ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਭੂ-ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਮੈਨੂੰ (ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਦਾ) ਮਿਲਾਪ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ੩। (ਹੋ ਭਾਈ ! ਸਾਧ-ਗੁਰੂ ਦੀ ਸੰਗਤਿ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਮਨ ਦਾ) ਢੀਠ-ਪੁਣਾ ਮੁੱਕ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਮਨ ਅੰਦਰ ਆਤਮਕ ਜੀਵਨ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਨਾਮ ਜਲ ਆ ਵੱਸਿਆ ਹੈ, ਗੁਰੂ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਮੈਨੂੰ ਪਿਆਰਾ ਲਾਗ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੋ ਨਾਨਕ ! (ਆਖ-ਹੋ ਭਾਈ !) ਹੁਣ ਮੈਂ ਜਲ, ਧਰਤੀ ਅਤਕਾਸ਼, ਸਭਨੀ ਥਾਂਈਂ ਵੱਸਦੇ ਸੋਹਣੇ ਰਾਮ ਨੂੰ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ੪।

[Continued. ED]

*****

LETTERS TO THE EDITOR

Sat Siri Akal,

Thank you for keeping me on the Sikh Bulletin mailing list. I'm proud of the Sikh Bulletin. You are doing a great job and a good States Air Force in Italy. While he was in his apprentice school he met a young man who was born in America of Sikh parents. My son being raised as a Sikh knows more about this young man's religion than he does.

I believe that Wahe Guru has brought these two young men together so they can help each other. This young man is also in the US Air Force and went to Iraq where his commander was shot by a sniper, has turned to my son for more information about Sikhi. Would you be so kind as to put together (2) packages for (2) young Sikh men serving in the United States Air Force and send it to me here in Las Vegas and I will see to it that the packages are delivered to my son in Italy?

I think they would both enjoy a NITNEM with Gurmukhi, English and Transliteration. **This young Sikh man does not know about Guru Nanak.** There is a wonderful small book about Guru Nanak when he wandered about the country. It is a book about his life and teachings. I have always found this book to be both informative as well as inspirational. These are just a few ideas. I'm sure you have some good ideas and can help. Maybe a small picture or two.

I'm proud that these young men wish to call on Siri Guru when they feel scared and need to look for strength. Infinite Truth is Undying!
Sincerely,

Richard A. Leigon, USA

*

THE UNIVERSAL TEACHINGS OF GURU

In Volume 5 number 6 of the Sikh Bulletin, published by the Sikh Center Roseville, CA, USA, I found a letter by Dr Gulzar S Johl, in which he gives the following three golden rules of Sikhi:

1. Remembering Waheguru at all times.
2. To earn a living through honest means.
3. Share some of the earnings with those who are less fortunate.

He goes on to say that anybody who follows these rules is a good Sikh, because all other rules are rooted in these three rules. Mr. Johl mentions the Reht Maryada and then quotes from a not-specified Reht Nama which states that an Amritdhari Sikh should not associate with non-Amritdharis. This rule is not in the Sikh Reht Maryada and it 'teaches' something that our Gurus did not practice themselves. All people who listen to Guru should feel the urge of being the sevadar to all, and Amritdharis should feel this call more than others. There is also nothing in the conduct of our Gurus, in Sri Guru Granth Sahib or in the Reht Maryada supporting that we cannot eat together with non-Amritdharis, or not eat food that is prepared by non-Amritdharis. This is Brahmanism, widely practised by Sikhs in Panjab.

One of the essential characteristics of a Gursikh should be humility, and these rules seem all geared to putting the Gursikh above the 'ordinary' persons. Coming back to the Golden Rules of Gulzar S Johl, can I remind him that we had ten Gurus, whose teachings according to the Reht Maryada we have to follow? The golden rules as quoted are indeed universal rules, valid for all human beings from all background. But Guru also asks us, will you fully commit yourself, will you take Guru's amrit?

The Khalsa is not a separate sect of Sikhism, a Sikh is a Khalsa, a Khalsa is a Sikh. I have chosen to be a Sikh, and have been initiated into the Khalsa by the Khande Da Pahul ceremony. And I wear, to be a recognisable Sikh, the 5 Ks and blue Nihang style chola and pajamas. But I will only become a Gursikh if I combine this with the spiritual strength that comes from following Sri Guru Granth Sahib, from being with Waheguru. If you have this strength, no Aurangzeb, no Indira Gandhi can get at you. If you have this spiritual strength you can mix with bemukhs, and not be affected. Of course you should mix with sadh sangat too. Remember the comparison that Guru makes with the lotus flower, which grows in the mud, but does not get muddy. A Gursikh can go into a mandir, but will not bow to idols, go into a pub, and not drink, go into politics, and remain humble and honest.

Harjinder Singh, Heston, UK

*

In the June issue of Sikh Bulletin I read the views of Dr Gulzar S Johl of Yuba City pertaining to my letter, which was published in the Sikh Bulletin of April 2003. Had Dr Johl not taken extraordinary liberties in interpreting my views and Sikh history, I would not have responded to his letter.

Firstly I cannot understand why Dr Johl objected to my letter when he himself says "**that there is no Sikh who does not respect and have faith in Amrit**". Readers would recall that my fundamental point was an objection to Dr Dhillon's dropping "faith in Amrit" from the definition of a Sikh.

Further Dr Johl assumes that I had stated, "every Sikh has to be Amritdhari". I had merely stated the definition of a Sikh in the Rahit Maryada, which required "faith in Amrit" as a requirement for being a Sikh. Since Dr Dhillon had quoted some views of Khushwant Singh to support his points, I had merely reminded him of Khushwant Singh's views on **what ought to be a Sikh**.

I wonder if Dr Johl wants Sikhs to just pay lip service to the institution of Amrit, while spending their lives drenched in alcohol/hooked to drugs. May I remind him that in Sikhism, unlike many

older religions such as Islam, Mahayan Buddhism, and certain varieties of Christianity, mere verbal assent to a faith is of no avail? This central truth of Sikhism is enshrined in the revelation of Guru Nanak himself,

galli[n] bhisti[i] na jaiai chhuttai sachch[u] kamai [Var Majh, Slok, M 1, AGGS, 141]

"the goal can be achieved only through the deed and not the word."

Dr. Johl also exhibits his ignorance of Sikh history by stating, "only Siri Granth Sahib Ji is our eternal Guru". He seems to have conveniently forgotten [even though I had stated it in my previous missive] that the Guruship was jointly vested to Guru Granth Sahib and Guru Khalsa Panth by Guru Gobind Singh.

The Guru Khalsa Panth had adopted the Sikh Rahit Maryada, which according to Dr Johl was only "enforced by a minority of the committee". It would be advisable to Dr Johl to first read the Sikh Rahit Maryada before he sets out to make ridiculous allegations about the Rahit "that states an amritdhari should not associate with non amritdharis in any way, shape or form". I would be indebted to Dr Johl for life if he can show me where such a provision exists in the Sikh Rahit Maryada?

It is interesting to note that Dr Johl proudly uses "Singh" in his name but questions the "special look" of a Singh!

I would like to end this mail with a story, which I had once heard from an elder, which I am sharing along with its moral especially for the so-called modern liberal enlightened Sikh Intelligentsia of today to understand.

Once there was a lion's cub, which got lost in the jungle. He was found by a herd of sheep that accepted the cub as their own. The cub started growing in the belief that it was a sheep. It learnt to bleat and started eating grass. One day, the cub was alone and strayed to a pond in the jungle. It looked down in the water. They say a loud roar went up in the jungle, which was heard miles away. The cub realized who he was. A single lion in the company of sheep had started behaving like sheep!

Let us also see ourselves, realize what we are, and help the next generation to realize that they are true Singhs of Guru Gobind Singh. Let us remember that if the cub's face had also started looking like a sheep, he would never have found out his identity!

Ishwinder Singh, Chandigarh, India

*

ਪ੍ਰਮ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ ਜੀ, ਗੁਰ ਫਤਿਹ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਵੇ!

ਮਾਰਚ ਦੇ ਆਖਰੀ ਹਫਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਦਰਸ਼ਨ ਟੈਲੀਫੂਨ ਰਾਹੀਂ ਸਰਬਜੋਤ ਸਿੰਘ "ਸਵਦੀ" ਦੇ ਮਿਲਾਪ ਉਪਰੰਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਤੁਸੀਂ ਧੰਨਤਾਯੋਗ ਹੋ ਜੋਕਿ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਐਨੇ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਸੱਚੀ ਸੇਵਾ ਕਮਾ ਰਹੇ ਹੋ। ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਅਤੇ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਹੋਰ ਬਖਸ਼ੇ ਅਸੀਂ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਛੇ ਸਿੱਖ ਬੁਲੇਟਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੇਖ ਸਲਾਹਣਯੋਗ ਹਨ। ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਤੀ ਸੱਚੀ ਲਗਨ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਅਤੇ ਸੁੱਤੇ ਹੋਏ ਪੰਥ ਦਰਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਖੋਲਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। "Enemy Among us" ਤਾਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੇ **Digest** ਕਰਨ ਨੂੰ ਦਿਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਲੇਖ ਤਾਂ ਕੁੱਝੋ ਵਿੱਚ ਸਮੁੰਦਰ ਪਾਣ ਵਾਂਗ ਸਭ ਕੁਝ ਸੱਚੇ ਸੱਚ ਅੰਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰ ਛਪਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਬਿਆਂ ਠੱਗਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਉ ਮਾਲ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੋਹਲੇ ਗਾਉਂਦੇ ਨਹੀਂ ਥੱਕਦੇ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਚਿੱਠੀ "ਸ਼ੇਰੋ-ਪੰਜਾਬ

ਵੱਲ ਵੀ ਲਿਖੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਕਾਪੀ ਆਪਜੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਦਰਦ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਗੁਰ ਫਤਿਹ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਵੇ!! ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਗੁਰਭਾਈ: ਸ਼ਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਮੈਡੀਸਨ-ਵਿਸਕਾਨਸਨ।

ਸਤਿਕਾਰਯੋਗਸੰਪਾਦਕਜੀ, ਪੰਨਾ-1

"ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ" ਸ਼ੇਰੋ-ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੀ "ਰਾਏ" ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਪਰ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਤਖਤਾਂ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਪੋਪ ਨਾਲ ਤੁਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਪੱਲੇ ਘੋਰ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇਸਾਈ ਮੱਤ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਮੁਖੀ ਪੋਪ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਨਿਰੋਲ ਧਾਰਮਿਕ ਹਨ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਾਡੇ ਤਖਤਾਂ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨਿਰੋ ਸਿਆਸੀ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਸੋਝੀ ਬੇਮਾਲੂਮੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਂ ਤਖਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਆਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ ਬਲਕਿ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਦਿਸ਼ਾਹੀਣ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਾਡੇ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਵੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੇਡ ਵਰਕਰ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸੱਚ ਧਰਮ ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਸ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦਾ ਜਾਂ ਉਹ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਅਸਮਰੱਥ ਹਨ। ਨਤੀਜਾ ਸਾਡੇ ਆਲਮਗੀਰੀ ਧਰਮ ਨੂੰ ਖੋਰਾ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਡੇ ਧਰਮ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲੇ ਹੋਏ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਤੁਸਾਂ ਠੀਕ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਉੱਚ ਕੋਟੀ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸੱਚ ਧਰਮ ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਰਬ-ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਹਰਗਿਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਅੱਜ ਦੇ ਹਲਾਤ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਸਾਡੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪਕੜੀਆਂ ਲੰਬੀਆਂ ਕਿਰਪਾਨਾਂ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਵਾਲੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਰਪਾਨ ਪਹਿਨਣ ਅਤੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਪਕੜਨ ਦੀ ਮਨੁੱਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਫਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ? ਇਸ ਦਾ ਉੱਤਰ ਅਸੀਂ ਸੱਚ ਬੋਲ ਕੇ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦੇ ਕਿ ਇਹ ਜਥੇਦਾਰ ਤਾਂ ਜਗਤ ਵਿਖਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਡਰਾਮੇ ਬਾਜ਼ ਨਕਲੀਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਰਪਾਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮਾਸੂਮ ਅਬਲਾ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਦਿਵਾਣ ਲਈ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਹ ਕਿਰਪਾਨਾਂ ਤਾਂ ਮਾਸੂਮਾਂ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣ ਲਈ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਸੱਚ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਕੱਢਣ ਦੀ ਜ਼ੁਅਰਤ ਨਾਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣ ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ।

ਸਾਨੂੰ ਦੁੱਖ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦਾ ਜਥੇਦਾਰ ਤਾਂ ਬਲਾਤਕਾਰੀ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਬੜ੍ਹਦੀ ਵਰਗੇ ਠੱਗਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਠੱਗਾਂ ਤੋਂ ਮਾਸੂਮਾਂ ਤੋਂ ਠੱਗੀ ਮਾਇਆ ਦਾ ਹਿਸਾ ਬਟੋਰਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਸਾਡੇ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਉੱਚ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਹਨ ਜਾਂ ਕੀਤੇ ਜੋ ਸਾਡੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਖਾ ਰਹੇ ਹਨ? ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਚਾਈਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਲੱਗੇਗਾ ਤ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਅਤੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਲਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਨੇ ਨਹੀਂ ਸਮਝਣਗੇ ਜਿਹੜੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਸੋਹਲੇ ਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ?

ਸਾਡੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਰੁਚੀ ਅਤੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਲਗਣ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੰਪਾਦਕ ਕੀਤੀ "ਗੁਰਬਿਲਾਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਛੇਵੀਂ" ਮੂੰਹੋਂ ਬੋਲਦੀ ਤਸਵੀਰ ਹੈ!! ਸ਼ਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਮੈਡੀਸਨ Wisconsin

*****

[With begging bowls in hand Vedanti and other Jathedars were busy blessing deras and collecting dollars in this country when there is so much that needs to be done back home. After an effort of seven years we now have **Singh Sabha International**. We urge the readers of The Sikh Bulletin to become its members and make it an organization to be heard by the powers that be in Amritsar failing which we go it alone to meet the challenges of the diaspora. The constitution and by laws of SSI were published in the April issue of The SB.ED]

Following May Be Ordered From The Sikh Center Roseville
201 Berkeley Ave, Roseville, CA 95678
 GURU GRANTH SAHIB VOLUMES ARE AVAILABLE **FREE** FROM ROSEVILLE SIKH CENTER.

Books by Gurbakhsh Singh Kala Afghana available from Sikh Center Roseville:

1. Seven volume set of "Bipran Ki Reet Ton Sach Da Maarag" Bheta U.S. \$ 10.00 **per volume.** (May be ordered individually)
2. One volume "Maas Maas Kar Moorakh Jhagre" Bheta U.S. \$ 10.00
3. Bachittar Natak- Bheta U.S. \$10.00

Note: *Items 1,2, and 3 combined please add U.S. \$ 10.00 for postage. For individual volumes please add \$3 for postage.*
 Please make checks payable to KTF of N.A. Inc.

Others Books available from Sikh Center Roseville:

4. Sikh Religion and Christianity, author G.S. Sidhu, UK.] Bheta \$5.00 including postage
5. Sikh Religion and Islam, authors G.S. Sidhu and Gurmukh Singh, UK.] for both
6. Teaching Sikh Heritage To The Youth, author Dr. Gurbakhsh Singh. Bheta \$5.00, including postage. For bulk copies please write to Canadian Sikh Study and Teaching Society #108, 1083 SE Kent St. Vancouver, B.C. V5X4V9, Canada.
7. "Sikhs in Hisotry" by Dr. Sangat Singh, Paper Back, Bheta \$10.00, Hard Back, Bheta \$15.00, including postage.
8. Gurbani CD and SGPC publications **FREE.** We pay the postage.
9. ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਨਿਰਣੈ, ਗਿਆਨੀ ਭਾਗ ਸਿੰਘ, ਅੰਬਾਲਾ॥ Bheta \$10.00 including postage

Books available from other sources:

10. Avtar Singh Dhami, 3336 Bridge Road, Hayward, CA 94545. Various titles on Religious books, including publications of Missionary College Ludhiana.
11. Thanks to S. Avtar Singh Dahami, Dr. Sahib Singh's 'Sri Guru Granth Sahib Darpan' is now on: www.gurugranthdarpan.com
12. For 'Noble and Brave Sikh Women' send donation of minimum \$2.00 by cheque in favor of 'Sikh Centre of Orange County' with a self addressed 6x9 envelope bearing postal stamps worth \$1.52 for delivery within USA to Sawan Singh' Principal (retired) 10561 Brier Lane, Santa Ana 92705 CA

Your kind donations are used to print religious literature and this Bulletin.

Khalsa Tricentennial Foundation of North America Inc.
 The Sikh Center Roseville
 Gurdwara Sahib Roseville
 201 Berkeley Ave
 Roseville, CA 95678

Address
 Label
 Here

If you do not wish to receive this bulletin, please write 'do not mail' across the label and return to sender.
 If you wish for someone else to receive it, please provide us with their mailing address. Thank you.